



Kallelse Samhällsnämndens arbetsutskott

Tid: torsdag 30 november 2023 kl. 08:30

Plats: Östra Roten, kommunhuset i Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordning
- 4 Anmälan av jäv

Ärenden

- | | | | |
|----|--|----------|--|
| 5 | Uppföljning lokalförsörjningsplan 2024 för samhällsnämnden | 2022/630 | Karin Holmström,
sektorchef
<i>Kl. 8.30</i> |
| 6 | Samhällsnämndens Lokalförsörjningsplan 2025 | 2023/543 | Karin Holmström |
| 7 | Samhällsnämndens underlag till Lokalförsörjningsplan 2025 | 2023/543 | Karin Holmström |
| 8 | Upphandling av principiell karaktär 2024 | 2023/544 | Karin Holmström |
| 9 | Beslutsuppföljning för samhällsnämnden 2023 | 2023/58 | Ingela Flodin,
nämndsamordnare
<i>Kl. 9.15</i> |
| 10 | Redovisning av personuppgiftsincidenter 2023 | 2023/30 | Ingela Flodin |
| 11 | Ändring i samhällsnämndens delegationsordning
<i>Handlingar skickas senare.</i> | 2023/547 | Ingela Flodin |
| | Kaffe | | <i>Kl. 9.30</i> |
| 12 | Förstudie kretsloppspark | 2022/578 | Ulf Nilsson,
enhetschef avfall och återvinning
<i>Kl. 9.45</i> |

- | | | | |
|----|--|----------|--|
| 13 | Uppdrag gällande verksamhetsbidrag och driftkostnader | 2023/478 | Maria Wagerland,
planerings- och
exploateringschef
<i>Kl. 10.15</i> |
| 14 | Behovsutredning gällande miljöenhetens ansvarsområde 2024-2026 | 2023/530 | Kristian Nordström,
enhetschef miljö och bygg
<i>Kl. 10.30</i> |
| 15 | Tillsyns- och kontrollplan 2024 för miljöenhetens verksamhetsområde | 2023/531 | Kristian Nordström |
| 16 | Beslut efter ansökan om förhandsbesked för tre enbostadshus på fastigheten Hältorp 1:4 | 2023/510 | Emma Bönnestig,
bygglovshandläggare
<i>Kl. 11.00</i> |
| 17 | Beslut efter ansökan om förhandsbesked för utökning av kyrkogård på fastigheten Edet 2:79 m.fl | 2023/345 | Emma Bönnestig |
| 18 | Sektorns dialog med arbetsutskottet | | <i>Kl. 11.15</i> |
| 19 | Information | | |

Mona Dieng (S)
Ordförande



Uppföljning av lokalförsörjningsplan 2024

Dnr SAN 2022/630

Sammanfattning

Varje år skall lokalförsörjningsplanen följas upp samtidigt som ny lokalförsörjningsplan tas fram för nästkommande år.

Nedan redovisas en uppföljning av de lokaler/projekt som redovisas i lokalförsörjningsplan 2024.

Följande objekt är underlag till kommunens lokalförsörjningsplan 2024.

- Rivning byggnader på Klostret 122. Byggnaderna bedöms rivas under 2024 enligt plan.
- Ny idrottshall Fuxernaskolan. AB EdetHus arbetar med markarbeten inför byggnation. Arbetet med byggnation är något senare än angivet i plan. Byggnaden bedöms färdigställd 2025.
- Ny idrottshall på Norra Gossagården. Planering pågår. Idrottshallen beräknas enligt plan färdigställas under 2026.

Följande objekt är underlag till samhällsnämndens lokalbehov 2024.

- Ny återvinningscentral/ Kretsloppspark. Förstudie pågår och bedöms klar att godkännas under december 2024. Färdigställt projekt beräknas till 2025 istället som angivet i plan 2024.
- Personalbyggnad Ellbo. Förstudie pågår och bedöms vara klar i början av 2024. Färdigt projekt bedöms till 2025 istället för 2024.
- Två kontorsplatser i anslutning till centralköket. Två kontorsplatser har under 2024 ordnats i Erngrenska villan.
- Rivning alt. försäljning av Barracudan. Arbetet följer plan. Byggnaden har sålts och skall tas ner bort 2023/2024.
- Omklädningsrum (4 st) till Lödöseborg. AB EdetHus arbetar med planering inför byggnation. Omklädningsrummen bedöms kunna färdigställas under 2024 efter att samhällsnämnden godkänt start av byggnationen.
- Utredning renovering alt, nytt stall till Bertilsgården. Utredningsarbetet skulle vara klart 2023 och är ca 2 år försenat pga arbete med framtagande av underhållsplan.
- Utredning ang förråd vid Ryrsjön. Utredningsarbetet försenat ca 2 år och beräknas färdigt 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-11-20

Samhällsnämndens underlag till lokalförsörjningsplan 2024 version 1.0 med bilaga 1-3

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser i samband med uppföljningen av lokalförsörjningsplanen för 2024.

Sociala konsekvenser

Övergripande är det av stor vikt att det strategiske arbetet med lokalförsörjning fortgår och att arbetet enligt planen följs upp. Att byggnader som står tomma och är rivningsobjekt rivs är positivt eftersom det annars riskerar att de blir tillhåll och människor kan skada sig i byggnaden. Likadant är det viktigt att byggnader för unga och föreningslivet som Lödöseborg och Bertilsgården underhålls och utvecklas.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden noterar informationen om uppföljningen av lokalförsörjningsplan 2024.

Karin Holmström
Sektorchef
karin.holmstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Verksamhetsutvecklare, Fanny Wester

Beslutet skickas för kännedom till
Fastighetsförvaltare, Victor Fogelberg

Underlag till Lokalförsörjningsplan 2024

Samhällsnämnden

Framtagen av: Sektor samhälle

Datum: 2022-12-09

Version 1.0

Dnr: SAN 2022/630



LILLA EDETS
KOMMUN

INNEHÅLL

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	4
NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER	5
Nämndövergripande lokaler	5
Avfall- och återvinning.....	5
Vatten och avlopp	5
Stadsmiljö.....	6
Bygg	6
Miljö.....	6
Kost- och måltidsservice	6
Lokalvård och vaktmästeri	6
Förenings- och fritidslokaler.....	6
BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2023–2032	7
Nämndövergripande lokaler	8
Avfall och återvinning.....	8
Vatten och avlopp	8
Vatten och avlopp samt Stadsmiljö	9
Bygg	9
Miljö.....	9
Kost- och måltidsservice	9
Lokalvård och vaktmästeri	9
Förenings- och fritidslokaler.....	10
ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG	12
Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen.....	12

Avfall och återvinning	12
Vatten och avlopp	12
Kost- och måltidsservice	12
Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler.....	12

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Samhällsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter gällande:

- tekniska försörjningstjänster och den tekniska infrastrukturen
- utveckla den gestaltade livsmiljön
- prövning och tillsyn inom bygg-, miljö-, hälso- och livsmedelsområdet
- energirådgivning
- trafikfrågor
- lokalvård och vaktmästeri i anläggningar och lokaler som kommunen använder
- kost- och måltidsservice för förskolor, grundskolor, vård & omsorg, funktionshinderksamheten
- förvaltning av kommunens fritidsanläggningar
- föreningsbidrag
- kommunens strategiska arbete gällande miljörelaterad hållbar utveckling
- drift och underhåll av kommunens markinnehav

Nämnden äger vissa anläggningar och lokaler och hyr andra lokaler, både av AB Edethus och andra hyresvärdar. För kost- och måltidsservice används lokaler som hyrs av bildningsnämnden och socialnämnden. För lokalvård och vaktmästeri används lokaler som hyrs av bildningsnämnden.

Detta dokument syftar till att i enlighet med kommunens riktlinjer för lokalförsörjning ange lokalers yta, kapacitet, beläggning, lokalisering, kostnad och kontraktsförhållanden på anläggningar och lokaler som nämnden äger och hyr. Vidare syftar detta underlag till att beskriva nämndens nuvarande behov av anläggningar och lokaler samt till att prognostisera behovsutvecklingen. Slutligen syftar detta underlag till att föreslå åtgärder till den kommunövergripande Lokalförsörjningsplan som ska beslutas inför 2024 års budgetprocess och ligga till grund för Mål- och resursplan 2024.

Behov av lokalåtgärder uppstår av olika anledningar. En grundläggande uppdelning är mellan det behov som beror på en ökad befolkning och det behov som beror på icke ändamålsenliga lokaler. Nämndens verksamheter bedriver ett löpande arbete med att identifiera och åtgärda uppkomna brister i verksamhetslokalerna, oavsett om det sker med egen försorg eller genom kontakt med hyresvärderna.

Vissa av nämndens lokaler är hyrda och andra ägda. Underlaget innehåller inte en redovisning av total driftskostnad, då erforderlig kunskap i dagsläget saknas för att särskilja mellan driftkostnad hänförlig till lokalerna i sig och driftskostnad hänförlig till verksamheten som bedrivs inom dem. En sådan jämförelse skulle därmed gynna de hyrda lokalerna på ett missvisande sätt.

NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER

Samhällsnämnden hyr 22 lokaler eller ytor som omfattar lokaler. Därutöver finns ägda anläggningar som innehåller lokaler. Den totala hyreskostnaden är 7 617 217 kr år 2022 varav 6 425 655 kr för hyra av lokaler för idrotts- och föreningsverksamhet. Kapitalkostnaderna för nämndens ägda anläggningar som även innehåller lokaler tillkommer utöver detta. I detta underlag redovisas de nämndövergripande lokalerna för sig jämte respektive enhets lokaler. Samhällsnämnden har också lokaler i kommunhusets plan 3 som bekostas av Kommunstyrelsen, lokaler för kost, lokalvård och vaktmästeri inom förskola, grundskola som bekostas av Bildningsnämnden. Nämndens befintliga lokaler redovisas i bilaga 1 Nuläge lokaler 2022.

Nämndövergripande lokaler

Nämnden har tecknat ett särskilt kontrakt med kommunhusets hyresvärd om kontorsarbetsplatser på plan 1. Kostnaden fördelas mellan verksamheterna stadsmiljö och vatten och avlopp.

Avfall- och återvinning

Avfall- och återvinningsverksamheten bedrivs till större del i kommunens återvinningscentral i Göta för vilken AB Edethus är hyresvärd. Hyresavtalet omförhandlades under 2019 och gäller till sista december 2022. Därefter förlängs avtalet med ett år i taget till dess att uppsägning sker. Uppsägningstiden är 9 månader. Verksamheten har också nyttjat kontorsarbetsplatser i kommunhusets plan 3 som hyrs av kommunstyrelsen. From december har kontorsplatserna flyttats från kommunhuset till AB Edethus kontorslokaler i Göta.

Återvinningscentralens (ÅVC) utvecklingsmöjligheter är begränsade, mycket beroende av ett begränsat utrymme på platsen, både inom- och utomhus. En förstudie genomfördes 2016. Förstudien reviderades 2022 och anger att kommunen behöver utreda och planera för en ny återvinningscentral för att möta framtida behov. I den reviderade förstudien framkom att man bör planera ännu mer för återvinning samt återbruk samt i samband med detta uppgradera återvinningscentralen till en kretsloppspark. Hyresvärden för kontorslokaler och ÅVC är AB Edethus. Bedömningen är att all tillgänglig yta idag används.

Vatten och avlopp

Nämndens verksamhet inom vatten och avlopp bedrivs i renings- och vattenverk. Kommunen äger de anläggningar som är att betrakta som lokaler. Nämnden hyr from december ny lokal på industriområdet i Göta, som används som verkstad, förråd och personalutrymme för rönnätsteknikerna. En mindre del av förrådet används även av enheten Stadsmiljö och kostnader fördelas internt däremellan. Ny lokal har ersatt tidigare lager i Göta.

Verksamheten förfogar över och bekostar, tillsammans med enheten för Stadsmiljö, kontorsarbetsplatser på kommunhusets plan 1.

Stadsmiljö

Stadsmiljö förfogar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, över ny lokal som omfattar inomhusförråd samt utomhuslager på Göta industriområde, där Stadsmiljö har tillgång till en mindre del av förrådet. Kostnader fördelas internt mellan verksamheterna. Ny lokal har ersatt tidigare lager i Göta. Stadsmiljö förfogar över och bekostar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, kontorsarbetsplatser på kommunhusets plan 1. Stadsmiljö förfogar också över verkstad och förråd på Göta industriområde för anläggningsgruppens verksamhet.

Bygg

Byggverksamheten bedrivs i kommunhusets lokaler på plan 3. Lokalerna bekostas av Kommunstyrelsen.

Miljö

Miljöverksamheten bedrivs i kommunhusets lokaler på plan 3. Lokalerna bekostas av Kommunstyrelsen.

Kost- och måltidsservice

Kost- och måltidsservice för förskola och skola bedrivs i respektive förskola och skola (kök och matsalar). Lokalerna bekostas av bildningsnämnden. Kost- och måltidsservice för vård & omsorg, funktionshinderverksamheten bedrivs i lokaler för respektive verksamhet. Lindkullens centralkök bekostas av kostenheten medan övriga lokaler bekostas av socialnämnden. Kostchef och biträdande kostchef har idag tillgång till ett rum med två kontorsplatser i Fuxernaskolans A hus. Det bekostas av Bildningsnämnden. Alla verksamheter ingår i respektive nämnds lokalförsörjningsplan.

Lokalvård och vaktmästeri

Lokalvårds- och vaktmästeriverksamheten bedrivs i bildningssektorns lokaler och bekostas av bildningsnämnden. I Fuxernaskolan finns ett mindre kontorsrum för två personer och vaktmästerilokal med personalrum och verkstad. I Tingbergsskolan och Ströms skolan finns ett personalrum i varje skola. Städskrubbar finns i alla lokaler.

Förenings- och fritidslokaler

Samhällsnämnden förfogar över ett antal anläggningar som utgörs av en lokal i anslutning till en fotbollsplan eller en annan typ av anläggning, en ishall i något fall en renodlad samlingslokal och en utomhusscen samt några andra typer av byggnader. Nämnden disponerar också 18 hyrda lokaler helt eller delvis, huvudsakligen från AB Edethus, för föreningarnas räkning. Nämnden ansvarar tillsammans med Bildningsnämnden för skolornas idrottshallar och tar 60% av kostnaderna för dessa.

Nämndens hyrda lokaler

Följande hyrda förenings- och fritidslokaler disponeras:

Arkivlokal, boxningslokal, Fridhemsstugan, Friluftsförbundets stuga, idrottshall, bowlinghall, lokal för teakwando, gym och fotoklubb i Fuxernaskolan, Strömshallen, idrottshall i Tingbergsskolan, fd Elfhems gymnasium, Judohallen, Lödöseborg, samlingslokal Alevi, Lyckhem och styrketräningslokal.

Lokalhyrorna debiteras efter olika principer beroende på när kontrakten tecknades och om det är ett separat kontrakt eller hyreskostnaderna ingår i en totalfaktura.

I äldre hyreskontrakt ingår t ex el och vatten medan i de senast tecknade tillkommer dessa kostnader. I hyreskontrakten för skolorna fördelas hyreskostnaden för fritidslokalerna, utom idrottshallarna, enligt en procentuell intern fördelning som tillkom för många år sedan och som troligen grundar sig på disponibel yta.

Nämndens hyreskostnader för lokalerna är bundna under olika lång tid beroende på kontraktens utformning. Uppsägningstiden varierar. Det innebär att kommunen är bundna i ett stort antal hyreskontrakt fram till 2026 och även efter det.

Kommunägda lokaler

Kommunen ansvarar för och äger ett antal lokaler. De flesta av dem används av olika föreningar. Lokalerna inrymmer exempelvis omklädningsrum, duschar, samlingssalar, garage, kontorslokaler men även förråd för båtar samt stall för hästar, kiosk, cafébyggnad mm. De lokaler som nyttjas av föreningar upplåts utan hyreskostnad men föreningarna står för 25% av driftkostnaderna avseende el och VA samt 100% av avfallskostnaderna. Arbete pågår med att teckna hyresavtal för dessa byggnader.

BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2023–2032

Flera faktorer ger upphov till behovförändringar: demografiska faktorer såsom en växande eller en minskande befolkning, strukturella faktorer som förändrade lagkrav på byggnadsverk och organisatoriska faktorer såsom förändringar i verksamheternas sätt att arbeta. När behovet sedan ställs mot kapacitet går det att konstatera att det antingen råder underskott eller överskott på lokaler inom nämndens verksamhet. En god lokalförsörjning går ut på att i största möjliga mån undvika förekomsten av både under- och överskott av lokaler.

Det bästa är att utifrån befolkningsutvecklingen bedöma behovsutvecklingen och därefter göra en uppskattning av lokalernas nuvarande och framtida kapacitet för att konstatera antingen ett över- eller underskott på lokaler. Förekomsten av över- eller underskott motiverar i sin tur en lokalätgard. Men ofta är det svårt att etablera en direkt koppling mellan befolkningsutveckling och behovsutveckling. Då grundar sig behovsbedömningen i stället på sektorns kännedom om verksamhetens förutsättningar.

Nämndövergripande lokaler

Kontorsplatserna tillhörande samhällsnämndens verksamhet är fullbelagda. Utveckling av verksamheterna, med målet att så många som möjligt sitter samlad, är omöjlig i befintliga lokaler. Under det närmsta året bedöms det saknas 3 kontorsrum.

Avfall och återvinning

Antalet kontorsplatser bedöms tillräckliga för år 2023. Lokal för medarbetare som utgår från Götabruks väg 1 i Göta är av mycket enkel beskaffenhet. Inom ramen för arbetsmiljöansvaret kan åtgärder behöva vidtas. Kontorsplatser bör på sikt samordnas med Kretsloppspark/Återvinningscentral (ÅVC). För att verksamheten skall komma närmre dagens ÅVC och lämna utrymme för annan verksamhet har kontorsplatser hyrts i AB Edethus kontor på plan 2 i Göta.

Nuvarande ÅVC:s hyresavtal gällde t o m 2021-12-31. Men då avtalet inte sagts upp förlängs det med 1 år i taget. Gällande ny ÅVC identifierade genomförd förstudie att en lokaliseringsstudie bör genomföras. För att uppfylla målen i den av kommunfullmäktige antagna avfallsplanen är tanken att bygga Kretsloppspark i stället för en ny ÅVC. Lokaliseringsutredningen som skall utreda placeringen av kretsloppspark, bedöms vara klar under Q1 2023. Utredningen skall förutom placering också redovisa behov av exempelvis ytor för kontor, mottagande, hantering och omlastning av olika avfallsfraktioner, uppställning av fordonspark samt personalutrymmen. Utformning och utrymmeskrav påverkas av nivån på service, erbjudna tjänster och funktioner samt lagar och styrdokument.

Vatten och avlopp

Vattenverket – tätorten Lilla Edet

Tre medarbetare har vattenverket som arbetsställe. I byggnaden finns utrymme för arbetsplatser och enklare mötesrum.

Ellbo reningsverk

Fyra medarbetare har reningsverket som arbetsställe. I byggnaden finns utrymme för arbetsplatser. En förstudie har påbörjats för utveckling av Ellbo reningsverk. Reningsverket kommer att behöva byggas ut för att uppfylla lagkrav där bl.a. utsläppskrav ingår samt möta behovet av fler anslutningar då kommunen växer. Personalbyggnad vid Ellbo reningsverk är inte ändamålsenlig och uppfyller inte hygienkrav. Det finns behov av att uppföra en ny personalbyggnad på Ellbo.

Lödöse reningsverk

I byggnaden finns utrymme för 1-2 arbetsplatser. Arbetsmiljön, skal- och brandskydd behöver ses över.

Kontorsutrymme plan 1

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Flera medarbetare och chefer delar rum.

Vatten och avlopp samt Stadsmiljö

Lager Göta - Utomhusförråd

Verksamheterna behöver ha utrymme under tak för att lagra och mellanlagra schaktmassor, stenmaterial och annat anläggningsmaterial, skylt- och avstängningsmaterial, pollare, bänkar, papperskorgar, isgruslådor och annan gatuutrustning, rör, brunnar m.m.

Då ytorna med fördel disponeras gemensamt mellan verksamheterna ger detta sammantaget ett behov av utomhusförråd motsvarande en totalyta av ca 2000 m² varav ca 1400 m² under tak med möjlighet till god disposition. Hela området behöver vara inhägnat och ej tillgängligt för allmänheten. Några av skjulen behöver ha förstärkt skalskydd.

Kontorsutrymme plan 1

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Flera medarbetare och chefer delar rum.

Bygg

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda.

Miljö

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda.

Kost- och måltidsservice

Det är svårt att sia om framtida behov då det styrs av barn och elevantal. Prognoserna säger ökande antal barn och man har redan tagit höjd för fler elever i Lödöse och på Ström där en del anpassningar gjorts i kökslokalerna. Gällande förskolan är det mer osäkert var ökningarna sker. Det är av största vikt att kostenheten i god tid är delaktig i planeringen när Bildningsnämnden ser ändrade behov av lokaler.

Vad gäller kontorsrum behöver sektor bildning de två kontorsarbetsplatser som finns i Fuxernaskolan. Två kontorsarbetsplatser behöver därför ordnas i annan lokal.

Lokalvård och vaktmästeri

Beroende på sektor bildnings behov av kontorsarbetsplatser kan annan lokal behövas för de två kontorsplatser som finns i Fuxernaskolan. För vaktmästeri behövs inga ytterligare lokaler. Men vaktmästerifunktionen i Lödöse kommer troligen att flytta till den nya skolan på Norra Gossagården i Lödöse när denna bedöms stå klar 2026.

Förenings- och fritidslokaler

Hyrd lokaler

Ambitionen hos nämnden är att merutnyttja de lokaler som föreningarna disponerar på ett mer effektivt sätt, men nämnden har mycket lite att vinna på att omdisponera hyreslokalerna p g a de långa hyreskontrakten.

Generellt kan sägas att delar av lokalerna är mycket välutnyttjade och har nått sitt kapacitetstak, medan andra lokaler står tomma stora delar av tiden alternativt i huvudsak hyrs ut som festlokal av föreningen. De senare lokalerna ligger ofta svårtillgängligt geografiskt.

Vissa lokaler är så kallade ändamålslokaler, dvs deras utformning medger ingen annan användning än just den verksamhet som bedrivs i den. Judohallen, ishallen, ridskolan och bowlinghallen är exempel på den typen av lokaler.

Lödöseborg har behov av ytterligare 4 omklädningsrum för att möta det ökande behov som finns idag och framgent. Idag finns 4 omklädningsrum att tillgå vid ishallen och två vid gymnastiksalen. LN70s bedömning är att det finns ett behov av upp till 10 samtidiga omklädningsrum för ungdomslagen. Detta baserat på dagens antal lag och den ökningen som har varit de två senaste säsongerna. Minst 2 omklädningsrum behöver ha bredare dörrar, anpassade duschar och smidigare övergång från omklädningsrum till isbanan för att klara parahockeyns behov. Minst 2 omklädningsrum behöver vara ordentligt insynsskyddade för damhockeyns del. Dessutom behövs ett bättre anpassat domarrum.

Idrottshallar

Kommunen har tillgång till tre idrottshallar efter att Tingbergshallen (Barracudan i Lödöse) stängts efter en inspektion från miljö och hälsa med föreläggande om omfattande renovering och åtgärder kring fuktskador och inomhusmiljön som följd. På grund av det dåliga skicket bör Tingbergshallen (Barracudan) rivras eller säljas. De kvarvarande hallarna är Fuxernaskolans idrottshall, Strömsskolans idrottshall och Tingbergsskolans gymnastiksal. Projektering av ny idrottshall i Fuxernaområdet pågår. Behovet är både utifrån ett bildningsnämnds perspektiv och för föreningsverksamheten. En framtida hyra av idrottshallen fördelas mellan bildningsnämnden och samhällsnämnden.

Samhällsnämnden ansvarar för idrottshallarna och dess fasta utrustningen med 60 % av totalkostnaden.

Kapaciteten i de två stora hallarna har i det närmaste nått taket. Tingbergsskolans idrottshall har begränsad storlek och kan därför bara användas för knatteträning eller motionsträning. Det finns därför ett stort behov av ytterligare en idrottshall i södra delen av kommunen inom en 5-årsperiod. Det gör att behov finns att bygga ny idrottshall i Lödöse i samband med att ny F-6 skola byggs. Denna idrottshall är också tänkt att både serva skolan och föreningarna. Projektering och byggnation behöver samordnas mellan bildningsnämnden och samhällsnämnden.

Kommunägda Lokaler

Historiskt har föreningarna själva byggt och hanterat många av lokalfrågorna vilket har lett till att kommunen inte har den kontroll som krävs. Bland annat saknas det ritningar som beskriver eventuella ombyggnader, nya elinstallationer mm samt att underhållet har blivit eftersatt då behövliga renoveringar inte har skett. Detta

planeras nu styras upp med hjälp av hyresavtal som tydligt visar ansvarsfördelningen i kommunägda byggnader. Det är av stor vikt att ta fram underhållsplaner som visar statusen på varje byggnad för att det ska bli ekonomiskt hållbart på lång sikt samt att man planerar underhåll och investeringar utifrån ett helhetsbehov.

ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG

Målet för lokalförsörjningen är att det ska råda balans mellan behov och kapacitet i nämndens lokaler. Ovanstående behov- och kapacitetsutveckling bedöms motivera följande åtgärder. Nämndens samtliga behov av åtgärder redovisas i bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov. De åtgärder som bör tas med som underlag till kommunens lokalförsörjningsplan för 2024 redovisas i bilaga 3 Underlag till kommunens lokalförsörjningsplan 2024.

Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen

En översyn av behovet av kontorsplatser behöver fortsätta kommunövergripande och ledas centralt. Åtgärder bör prioriteras så att personal på samma verksamhet kan sitta tillsammans. Hänsyn bör också tas till verksamheter som har täta samarbeten, vilka i sådana fall är att betrakta som en och samma enhet.

Avfall och återvinning

Kretsloppsparkens (Återvinningscentralens) framtid, placering och utformning behöver fastställas i en lokaliseringsutredning som bedöms vara klar under Q1 2023. Byggnation av kretsloppsparken påbörjas och beräknas vara klar under 2024.

Vatten och avlopp

Ny personalbyggnad på Ellbo reningsverk behöver byggas för att ersätta dagens arbetsbodars och gammal personalbyggnad. Ny personalbyggnad kommer få hygienzoner som uppfyller dagens krav, mötesrum och kontorsplatser för personal, kontrollrum och teknikum för styrning av samtliga VA-anläggningar.

Kost- och måltidsservice

Vad gäller kontorsrum behöver sektor bildning de två kontorsarbetsplatser som finns i Fuxernaskolan. Två kontorsarbetsplatser behöver därför ordnas i annan lokal gärna i närheten av centralkök i Fuxernaskolan och Lindkullen. Troligtvis innebär detta en hyreskostnad för samhällsnämnden. Det är oklart hur stor denna kan bli.

Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler

Åtgärder kommer att behövas i kommunens lokaler. Vilka åtgärder som behöver genomföras och kostnaden för detta är i dagsläget oklart. Underhållsplaner behöver tas fram för att klarlägga status och kommande behov.

Klostret 122 behöver rivas då det är i dåligt skick och området på sikt kommer att planläggas för verksamhetsändamål. Barracudan i Lödöse är i mycket dåligt skick behöver rivas eller säljas för att slippa dyrare underhållskostnader och för att förhindra kostnader för inbrott och skadegörelse.

Arbete med ny idrottshall på Fuxernaskolan pågår tillsammans med bildningsnämnden. Idrottshallen beräknas färdigställas 2024.

Det pågår också arbete med att tillskapa 4 omklädningsrum i anslutning till Lödöseborg. Dessa bedöms kunna färdigställas under 2024.

I samband med planering för ny F-6 skola i Lödöse planeras för ny fullskalig idrottshall på Norra Gossagården i Lödöse. Idrottshall och skola beräknas färdigställas under 2026.

Stallbyggnad på Bertilsgården är delvis i dåligt skick. Utredning behöver genomföras för att utreda hur dessa skall hanteras och om de skall renoveras eller rivas och byggas nya. Utredning behövs också hur förråden vid Rysjön skall hanteras.

Bilaga 1 Nuläge lokaler

Lokal/Projekt	Hyreskostnad (kr/kvm)	Lokalarea (kvm)	Årshyra (kr/år)	Brukare (antal)	Teknisk kapacitet (beskriv)	Verksamhetskapacitet (beskriv)	Kontraktstid (datum)	Uppsägning (datum)	Uppfylls lagkrav Ja/Nej	Motiverar nyttan kostnaderna Ja/Nej
Kontorslokaler kommunhuset	1218,7	222	270 560	10		Hyra från SBB. Kontorslokaler för delar av stadsmiljö och VA	2028-04-30	24 mån	Ja	Ja
Återvinningscentralen Göta	387,6	2000 (exl 1150)	775140	6 st samt kun	Återvinningscentral inomh	Hyr från Edethus. Återvinningscentral.	2021-12-31 Förlängt 1 år i taget	9 mån	Nej	Ja
Kontor plan 2 Hanström 3:8	2400	45	108000	3 st	4 kontor samt förråd. Tillgång till allmänna ytor (kök, gym, konferenslokal)	Hyr från Edethus. Kontor samt samlingslokal för avfall och återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Omklädningsrum Hanström 3:5	500	20	10000	5-7 st	Omklädningsrum samt dusch och tvättmaskin	Hyr från Edethus. Omklädningsrum för herrar i avfall samt återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsbodar Ellbo reningsverk +inneförråd Göta (som avvecklas)		ej inmätt	150 000	4-5 st		Kontor, omklädningsrum och uppehållsrum, inneförråd för material och verktyg för rörnät samt förråd för stadsmiljöenheten.	Dec 2027	Sept 2027	nej	Ja
Nya lokalerna i Göta	137,5	282 (1200 mark utomhus)	203 793	4-5 st	Verkstad, uteförråd och mark	Hyr från Edethus. Verkstad, uteförråd och mark	2022-12-01	2025-11-30 9 mån uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsplats i Lödöse reningsverk		ej inmätt		1-2 st		Kontorsplats att användas av VA personal i samband med arbete på reningsverket			Ja	Ja
Anläggningsgruppens verkstad/förråd		218 (1260 kvm mark utomhus)	128 608			Hyr från Edethus. Förråd för anläggningsgruppen	2004-01-01 förlängt 3 år i taget	9 mån	Ja	Ja
Arkiv	695,7	31	21 568			Hyr från Edethus. Arkivlokal för arkivföreningen	2020-12-31 förlängt	9 mån		Ja
Boxningslokal	350	175	61 252			Hyr från Edethus. Boxningslokal för BK Fighter	1994-12-31	9 mån		Ja
Fridhemsstugan	350	53	18 552			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets hembygdsförening	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Friluftsförbundet stuga	350	124	43 400			Hyr från Edethus. Lokal för Friluftsförbundet Lödöse	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Fuxernaskolan (Bowlinghallen)		355	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Bowling (del av källarplanet i D huset)				Ja
Fuxernaskolan (Teakwando)		213	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Teakwando (del av källarplanet i D huset)				Ja
Fuxernaskolan (IKB Gym)		200	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för IKB Gym (del av källarplanet i G huset)				Ja
Fuxernaskolan (Fotoklubben)		136	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Fotoklubben. (del av källarplanet i G huset)				
Fuxernaskolan (Idrottshall)		710	701 146 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2021-06-30 förlängt 5 år i taget	24 mån		Ja
Strömshallen (Idrottshall)		815	1 006 211 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Tingbersskolan (Idrottshall)		510	588 515 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Fd Elfhem gymnasium	470,6	112	52 704			Hyr från Edethus. Ljudaborgs kulturförening	Tillsvidare	9 mån		Ja

Judohallen	350	348	121 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets judoklubb		9 mån		Ja
Lödöseborg		ej uppmätt	932 884			Hyr av Edethus. Lokal för LN-70	2035-09-30	9 mån		
Samlingslokal Alevi	552,7	135	74 612			Hyr från Edethus. Lokal LNIK m	2016-12-31 förlängt 60 mån	9 mån		
Lyckhem	622	260	161 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lödöse varfsförening, Lödöse socialdemokrater, Slöjd & konsthaverk, Lödösetraktens hembygdsförening. PRO	2016-12-31 förlängt 60 mån	24 mån		
Styrketräningslokal	490,3	190	93 150			Hyr från Fortinova. Lokal för Löc	2020-10-31 Förlängt 3 år i taet	9 mån		
Präsebo, Bodasjön, Kiosk		68			Eget vatten, sluten tank som behöver åtgärdas	Ägs av LEK. Klinten 1:6 och 1:8				
Alevi		183			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyrs av LNIK				
Tingevi		152			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyrs av LNIK				
Tinbergs hallen (Barracudan)		ej uppmätt			Kommunalt VA. Stängd pga mögel. Byggnaden bör säljas eller rivas	LEK äger byggnaden. Edethus äger fastigheten. Byggnaden används inte			Nej	Nej
Ryrsjöns fritidsanläggning		522			VA från bostadsrättsföreningen	Ägs av LEK. Roddarna				
Bertilsgården		ej uppmätt			Stallar och Ridhus, Eget vatten och kommunalt VA	Ägs av LEK. LERK				
Ryrsjövallen		298			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Göta BK				
Stickebacken		47			Eget vatten, sluten tank	Ägs av LEK. Hundklubben				
Ekaråsen		205			Kommunalt VA	Edet FK				
Strömsvallen		ej uppmätt			Kommunalt VA	Ägs av LEK				
Billerödsvallen, byggnad		398			Eget vatten, minireningsverk	LEK äger byggnaden. Edethus äger fastigheten. Hjärtums IS				
Bastubyggnad Utby		ca 140				Ägs av LEK				
Cafébyggnad Ströms slottspark		152 (samtliga byggnader)				Ägs av LEK				
Bostadshus Ströms slottspark		130				Ägs av LEK				

Bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov

Lokal/projekt	Beskrivning projekt	Antal brukare (antal)	Behov areal (kvm)	Färdigställt projekt (årtal)	Behov framtida utredningar	Projekt-ägare (LEK/extern)	Entreprenad-form	Projektet rymms inom bef ram? Ja/Nej	Ekonomisk uppskattning investering (Mkr)	Hyreskostnads beräkning (kr/kvm/år)	Driftkostnads beräkning (tkr/år)	2024 (Mkr)	2025 (Mkr)	2026 (Mkr)	2027 (Mkr)	Senare (Mkr)	Summa investering (Mkr)
Ny återvinningscentral/ Kretsloppspark	Ny Kretsloppspark ersätter dagen ÅVC som finns på Göta	10 och ca 20 000 besök/år	2000 kvm personalutrymmen, förråd och fordonsuppställning. Totalt ca 22 000 kvm mark	2024	Förstudien godkänns av SAN	LEK	Total	Ja	50								50
Personalbyggnad på Ellbo reningsverk	Ny personalbyggnad ersätter dagens arbetsbodar samt gammal personalbyggnad. Hygienzoner som uppfyller krav finns i ny byggnad; groventré samt avdelade omklädningsrum för smutsiga/rengörda kläder. Mötesrum och kontorsplatser för personal. Kontrollrum och teknikrum för styrning av samtliga VA-anläggningar.	10-14	400	2024	Projektering	LEK	Total	Ja	20		100000	20					20
Två samlade kontorsplatser i anslutning till centralköken	Sektor bildning behöver de två kontorsplatser som finns i Fuxernaskolan idag. Därför behövs två kontorsplatser för kostnheten i annan lokal. Gärna i anslutning till centralköket.	2	ca 25	2023		LEK		Nej		Kostnad beror på vilken lokal som kan hyras							
Byggnader på Klostret 122	Rivning av byggnaderna	0	0	2024		LEK	Totalentreprenad	Nej	0	0	0	0,4 år 2024	0	0	0	0	0
Barracudan	Rivning alt försäljning av byggnaden	0	0	2023 om försäljning 2024 om rivning	Nej	LEK	Om rivning: Total entreprenad	Ja om försäljning	0	0	0	0,3 år 2024 om rivning					
Idrottshall i Fuxernaområdet	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan och föreningslivet. Kommunen får utökad hyra	Föreningar	2193 inkl teknikutrymmen	2024	Nej	LEK/EdetHus	Partnering	Nej	53,475	1 665 000 (60% av 2 774 000 kr/år)							53,475
Omklädningsrum till Lödöseborg	Edethus bygger 4 nya omklädningsrum som kommunen hyr	LN70	315	2024		EdetHus	Totalentreprenad	Nej	9,5	490 000	75% av driftkostnaden	9,5					9,5
Ny idrottshall på Norra Gossagården	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan samt föreningslivet	Föreningar	ca 2200	2026	Behovsbeskrivning	LEK/Edethus		Nej	85* 2019 års prisnivå				45	40			85
Renovering alt. nytt stall på Bertilsgården	Byggnader inom området är delvis i dåligt skick	LERK		2023	Utredning av behov	LEK		Nej									
Förråd vid Rysjön	Utredning behövs innan ställningstagande			2023	Utredning av behov	LEK		Nej									

Bilaga 3 Underlag till Kommunens lokalförsörjningsplan 2024

Lokal/projekt	Beskrivning projekt	Behovsbeskrivning				Lokaliseringsutredning								Tidplan för genomförande						
		Beslutad av nämnd? Ja/Nej	Antal brukare (antal)	Behov areal (kvm)	Färdigställt projekt (årtal)	Beslutad av nämnd? Ja/Nej	Är projektet ramhöjand? Ja/Nej	Ekonomisk uppskattning investering (Mkr)	Hyreskostnads beräkning (kr/kvm/år)	Driftkostnads beräkning (tkr/år)	Färdigställt projekt (årtal)	Entreprenadform	Projektägare (LEK/extern)	Behov framtida utredningar	2024 (Mkr)	2025 (Mkr)	2026 (Mkr)	2027 (Mkr)	Senare (Mkr)	Summa investering (Mkr)
Rivning av byggnader på Klostret 122	Rivning av bostadshus och ladugårdsbyggnader på fastigheten Klostret 122. Fastigheten skall detaljplaneras för verksamheter	Nej	0	0	2024	Nej	Ja							0,4						
Ny idrottshall på Fuxernaskolan	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan samt föreningslivet	Ja	Föreningar	2193 inkl teknikutrymmen	2024	Ja	Ja	53,475	Tot 2 775 tkr fördelat på 1 665 tkr Samhällsnämnden och 1 110 tkr Bildningsnämnden		Partnering	LEK/Edethus	-							53,475
Ny idrottshall på Norra Gossagården	Ny idrottshall byggs i samband med ny skola. SAN tar 60% av kostnaden	Nej	Föreningar	ca 2200	2026	Nej	Ja	85* 2019 års priser					LEK/Edethus		45	40				85



Samhällsnämndens lokalförsörjningsplan 2025

Dnr SAN 2023/543

Sammanfattning

Enligt antagna Riktlinjer för lokalförsörjning ska samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen upprätta *underlag till lokalförsörjningsplan* varje år till en kommunövergripande lokalförsörjningsplan.

Underlagen till lokalförsörjningsplanen ska innehålla:

- En förteckning över de lokaler som nämnden hyr, äger eller på annat sätt förfogar över.
- En beskrivning av nämndens nuvarande behov av lokaler och en prognos över hur behovet förväntas utvecklas.
- Förslag på åtgärder för att möta behovsutvecklingen.

Kommunstyrelsen upprättar och beslutar om den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen utifrån nämndernas och kommunstyrelsens underlag till kommunens gemensamma lokalförsörjningsplan.

De lokalförsörjningsbehov som samhällsnämnden lokaliserat och som inte skall ingå i den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen hanteras av nämnden i samhällsnämndens lokalförsörjningsplan 2025. Framdrift av de lokaler och projekt som anges i nämndens lokalförsörjningsplan skall följa investeringsprocessen för lokaler.

Förslag till samhällsnämndens lokalförsörjningsplan 2025 redovisas i bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-11-20

Samhällsnämndens underlag till lokalförsörjningsplan 2025 (exklusive bilaga 3), daterad 2023-11-20.

Bilaga 1 Nuläge lokaler

Bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser i samband med samhällsnämndens lokalbehov i detta skede.

Sociala konsekvenser

Arbetet med strategisk lokalförsörjning säkerställer god och långsiktig planering av lokaler både för kommunens verksamheter och gentemot kommuninnevånarna. Genom den strategiska lokalförsörjningen kan lokaler också bättre anpassas efter brukarnas behov.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antar förslag till samhällsnämndens lokalförsörjningsplan 2025.

Karin Holmström
Sektorchef
karin.holmstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till

-

Beslutet skickas för kännedom till
Fastighetsförvaltare, Victor Fogelberg
Enhetschef Stadsmiljö, Anna Berlin
Enhetschef Planering- och exploatering, Maria Wagerland
Enhetschef Avfall och återvinning, Ulf Nilsson
Enhetschef Vatten och avlopp, Franz Wallebäck

Underlag till lokalförsörjningsplan 2025 Samhällsnämnden

Framtagen av: Sektor samhälle

Datum: 2023-11-20

Version 1.0

Dnr: SAN 2023/543

INNEHÅLL

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	3
NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER	4
Nämndövergripande lokaler	4
Avfall- och återvinning	4
Stadsmiljö.....	4
Vatten och avlopp	4
Planerings- och exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektorsövergripande.....	5
Kost- och måltidsservice	5
Lokalvård och vaktmästeri.....	5
Förenings- och fritidslokaler.....	5
Nämndens hyrda lokaler.....	5
BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2025–2034	6
Nämndövergripande lokaler.....	6
Avfall och återvinning.....	6
Stadsmiljö	6
Vatten och avlopp.....	7
Gemensamma lokaler för Vatten och avlopp samt Stadsmiljö.....	7
Planerings- och Exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektors gemensamt	7
Kost- och måltidsservice.....	7
Lokalvård och vaktmästeri.....	8
Förenings- och fritidslokaler	8
ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG	9
Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen	9
Avfall och återvinning.....	9
Vatten och avlopp.....	9
Stadsmiljö	9
Kost- och måltidsservice.....	9
Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler	9
Bilaga 1, Nuläge.....	10
Bilaga 2, Samhällsnämndens lokalbehov	10
Bilaga 3, Underlag kommunens lokalförsörjningsplan.....	10

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Samhällsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter gällande:

- tekniska försörjningstjänster och den tekniska infrastrukturen
- utveckla den gestaltade livsmiljön
- prövning och tillsyn inom bygg-, miljö-, hälso- och livsmedelsområdet
- energirådgivning
- trafikfrågor
- lokalvård och vaktmästeri i anläggningar och lokaler som kommunen använder
- kost- och måltidsservice för förskolor, grundskolor, vård & omsorg, funktionshinderverksamheten
- förvaltning av kommunens fritidsanläggningar
- föreningsbidrag
- kommunens strategiska arbete gällande miljörelaterad hållbar utveckling
- drift och underhåll av kommunens markinnehav

Nämnden äger vissa anläggningar och lokaler och hyr andra lokaler, både av AB EdetHus och andra hyresvärdar. För kost- och måltidsservice används lokaler som hyrs av bildningsnämnden och socialnämnden. För lokalvård och vaktmästeri används lokaler som hyrs av bildningsnämnden.

Detta dokument syftar till att i enlighet med kommunens riktlinjer för lokalförsörjning ange

lokalers yta, kapacitet, beläggning, lokalisering, kostnad och kontraktsförhållanden på anläggningar och lokaler som nämnden äger och hyr. Vidare syftar detta underlag till att beskriva nämndens nuvarande behov av anläggningar och lokaler samt till att prognostisera behovsutvecklingen. Slutligen syftar detta underlag till att föreslå åtgärder till den kommunövergripande Lokalförsörjningsplan som ska beslutas inför 2025 års budgetprocess och ligga till grund för Mål- och resursplan 2025.

Behov av lokalåtgärder uppstår av olika anledningar. En grundläggande uppdelning är mellan det behov som beror på en ökad befolkning och det behov som beror på icke ändamålsenliga lokaler. Nämndens verksamheter bedriver ett löpande arbete med att identifiera och åtgärda uppkomna brister i verksamhetslokalerna, oavsett om det sker med egen försorg eller genom kontakt med hyresvärderna.

Vissa av nämndens lokaler är hyrda och andra ägda. Underlaget innehåller inte en redovisning av total driftskostnad, då erforderlig kunskap i dagsläget saknas för att särskilja mellan driftkostnad hänförlig till lokalerna i sig och driftskostnad hänförlig till verksamheten som bedrivs inom dem. En sådan jämförelse skulle därmed gynna de hyrda lokalerna på ett missvisande sätt.

NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER

Samhällsnämnden hyr 24 lokaler eller ytor som omfattar lokaler. Därutöver finns ägda anläggningar som innehåller lokaler. Den totala hyreskostnaden är 8 869 tkr år 2023 varav 6 457 tkr för hyra av lokaler för idrotts- och föreningsverksamhet. Kapitaltjänstkostnaderna för nämndens ägda anläggningar som även innehåller lokaler tillkommer utöver detta. I detta underlag redovisas de nämndövergripande lokalerna för sig jämte respektive enhets lokaler. Samhällsnämnden har också lokaler i kommunhusets plan 3 som bekostas av Kommunstyrelsen, lokaler för kost, lokalvård och vaktmästeri inom förskola, grundskola som bekostas av Bildningsnämnden. Nämndens befintliga lokaler redovisas i bilaga 1 Nuläge lokaler 2023.

Nämndövergripande lokaler

Nämnden har tecknat ett särskilt kontrakt med kommunhusets hyresvärd om kontorsarbetsplatser på plan 1. Kostnaden fördelas mellan enheterna Stadsmiljö och Vatten och avlopp.

Avfall- och återvinning

Avfall- och återvinningsenheten bedrivs till större del i kommunens återvinningscentral i Göta för vilken AB EdetHus är hyresvärd. Hyresavtalet omförhandlades under 2019 och gäller till sista december 2022. Därefter förlängs avtalet med ett år i taget till dess att uppsägning sker. Uppsägningstiden är 9 månader.

Från juni månad 2023 har enheten även kontorsdelen och personalutrymmen samt ett lagerutrymme på cirka 100 kvm belägen i samma byggnad som återvinningscentralen (ÅVC). Även här är AB EdetHus hyresvärd.

Stadsmiljö

Stadsmiljö förfogar över och bekostar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, kontorsarbetsplatser på kommunhusets plan 1. Att sektorn har eget avtal för kommunhuset är något som borde ses över och läggas över på kommunstyrelsen för att kunna styra kommunhusets nyttjande generellt och på ett optimalt sätt.

Stadsmiljö förfogar över verkstad och förråd på Göta industriområde för anläggningsgruppens verksamhet.

Stadsmiljö förfogar över ett kallförråd på Ryrsjön.

Stadsmiljö förfogar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, för utomhuslager på Göta industriområde. Kostnader fördelas internt mellan verksamheterna.

Vatten och avlopp

Enheten är utspridd på olika platser med bland annat verksamhet på Ellbo, Götaområdet, kommunhuset m.fl. platser. Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda och en trångboddhet råder med kollegor som delar kontor och skapar en stundtals svår arbetsmiljö.

Lokalerna i Göta används som verkstad, förråd och personalutrymme för rörnätstekniker. Lokalerna i Göta är inte anpassade för verksamheten, slitaget är stort och lokalerna är undermåliga och kan således inte anses vara långsiktiga ur verksamhetens perspektiv. Lokalerna hyrs från AB EdetHus sedan december 2022 av Vatten och avloppsenheten.

Reningsverk och vattenverk ägs av kommunen, bekostas och driftas av Vatten- och avloppsenheten. Dessa lokaler är integrerade i den operativa verksamheten - dricksvattenproduktion och rening av spillvatten. I dagsläget används lokalerna av sju stycken drifttekniker, driftingenjör och driftchef av både

män och kvinnor. Driftchef och driftingenjör växlar mellan Ellbo och vattenverket. Det finns specifik lagstiftning kring denna typ av lokaler som inte uppfylls i nuvarande lokaler.

På vattenverket finns ett mötesrum som kombineras med driftlaboratorie. Buller från verksamheten kommer in i mötesrummet gör användning begränsad och inte lämplig. På grund av detta behöver mötesrummet ses över.

Idag har man arbetsbodas som till viss del har löst problem på Ellbo. De har återigen uppstått brist på arbetsplatser då driftchefen behövt låna ut sin bod till konsult för att implementera nytt styrsystem.

Planerings- och exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektorsövergripande.

Verksamheterna bedrivs i kommunhusets lokaler på plan 3. Lokalerna bekostas av Kommunstyrelsen.

Kost- och måltidsservice

Kost- och måltidsservice för förskola och skola bedrivs i respektive förskola och skola (kök och matsalar). Lokalerna bekostas av bildningsnämnden. Kost- och måltidsservice för vård & omsorg och funktionshinderverksamheten bedrivs i lokaler för respektive verksamhet. Lindkullens centralkök bekostas av kostenheten medan övriga lokaler bekostas av socialnämnden. Kontor för kostenheten ligger idag i Erngrenska villan (2 platser), kostnaden för Erngrenska villan kommer att gå över från kommunstyrelsen till samhällsnämnden.

Alla verksamheter ingår i respektive nämnds lokalförsörjningsplan.

Lokalvård och vaktmästeri

Lokalvårds- och vaktmästeriverksamheten bedrivs i bildningssektorns lokaler och bekostas av bildningsnämnden. I Fuxernaskolan finns ett mindre kontorsrum för en person och vaktmästerilokal med personalrum och verkstad. I Tingbergsskolan och Strömskolan finns ett personalrum i varje skola. Städskrubbar finns i alla lokaler. Det finns även sedan våren 2023 två kontorsplatser i Erngrenska villan.

Förenings- och fritidslokaler

Samhällsnämnden förfogar över ett antal anläggningar som utgörs av en lokal i anslutning till en fotbollsplan eller en annan typ av anläggning, en ishall i något fall en renodlad samlingslokal och en utomhusscen samt några andra typer av byggnader. Nämnden disponerar också 18 hyrda lokaler helt eller delvis, huvudsakligen från AB EdetHus, för föreningarnas räkning. Nämnden ansvarar tillsammans med bildningsnämnden för skolornas idrottshallar, dessa byggnader bekostas till 60% av samhällsnämnden.

Nämndens hyrda lokaler

- Följande hyrda förenings- och fritidslokaler disponeras:
 - Arkivlokal
 - Boxningslokal
 - Fridhemsstugan
 - Friluftsförbundets stuga
 - Idrottshall
 - Bowlinghall
 - Lokal för teakwando
 - Gym och fotoklubb i Fuxernaskolan
 - Nya Fuxernahallen
 - Strömshallen
 - Idrottshall i Tingbergsskolan, fd. Elfhems gymnasium
 - Judohallen
 - Lödöseborg
 - Samlingslokal Alevi
 - Lyckhem
 - Styrketräningslokal.

Lokalhyrorna debiteras efter olika principer beroende på när kontrakten tecknades och om det är ett separat kontrakt eller hyreskostnaderna ingår i en totalfaktura.

I äldre hyreskontrakt ingår t ex el och vatten medan i de senast tecknade tillkommer dessa kostnader. I hyreskontrakten för skolorna fördelas hyreskostnaden för fritidslokalerna, utom idrottshallarna, enligt en procentuell intern fördelning som tillkom för flertalet år sedan och som troligen grundar sig på disponibel yta.

Nämndens hyreskostnader för lokalerna är bundna under olika lång tid beroende på kontraktens utformning. Uppsägningstiden varierar. Det innebär att kommunen är bundna i ett stort antal hyreskontrakt fram till 2026 och en del även efter det.

Kommunägda lokaler

Kommunen ansvarar för och äger ett antal lokaler. De flesta av dem används av olika föreningar. Lokalerna inrymmer exempelvis omklädningsrum, duschar, samlingssalar, garage, kontorslokaler men även förråd för båtar samt stall för hästar, kiosk, cafébyggnad mm. De lokaler som nyttjas av föreningar upplåts utan hyreskostnad men föreningarna står för 25% av driftskostnaderna avseende el och VA samt 100% av avfallskostnaderna. Arbete pågår med att teckna hyresavtal för dessa byggnader.

BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2025–2034

Flera faktorer ger upphov till behovförändringar: demografiska faktorer såsom en växande eller en minskande befolkning, strukturella faktorer som förändrade lagkrav på byggnadsverk och organisatoriska faktorer såsom förändringar i verksamheternas sätt att arbeta. När behovet sedan ställs mot kapacitet går det att konstatera att det antingen råder underskott eller överskott på lokaler inom nämndens verksamhet. En god lokalförsörjning går ut på att i största möjliga mån undvika förekomsten av både under- och överskott av lokaler.

Det bästa är att utifrån befolkningsutvecklingen bedöma behovsutvecklingen och därefter göra en uppskattning av lokalernas nuvarande och framtida kapacitet för att konstatera antingen ett över- eller underskott på lokaler. Förekomsten av över- eller underskott motiverar i sin tur en lokalåtgärd. Men ofta är det svårt att etablera en direkt koppling mellan befolkningsutveckling och behovsutveckling. Då grundar sig behovsbedömningen i stället på sektorns kännedom om verksamhetens förutsättningar.

Nämndövergripande lokaler

Kontorsplatserna tillhörande samhällsnämndens verksamhet är fullbelagda. Utveckling av verksamheterna, med målet att så många som möjligt sitter samlad, är ej möjligt i befintliga lokaler. Under det närmsta året bedöms det saknas 3 kontorsplatser.

Avfall och återvinning

2027 införs fastighetsnära insamling vilket medför att man behöver utöka fordonsparken med 1-2 stycken insamlingsfordon. Dessa fordon är i behov av uppvärmd garageplats på cirka 35 kvm styck. Den fastighetsnära insamlingen innebär också att man behöver utöka förrådsplatser ytterligare med uppskattningsvis 75–100 kvm. I samband med den fastighetsnära insamlingen så krävs också en omlastningsstation på omkring 3000 kvm.

Behov av att utöka personalutrymmen föreligger inte

Stadsmiljö

Behov av nya kontorsplatser är nödvändigt att se över på plan 1 i kommunhuset.

Nya eller utbyggda lokaler för garage och verkstad bör utredas, liksom förutsättningarna för ett effektivare och bättre rustat utomhusförråd.

Vatten och avlopp

Vatten och avlopp står för stora behov av om-, till- och utbyggnationer under kommande år för att kunna leva upp till lagkrav.

Enheten är trångboddad i kommunhuset då de delar kontor med Stadsmiljö på plan 1. Kontorsplatser saknas också på övriga anläggningar. Situationen är inte hållbar ur ett längre perspektiv.

Idag uppfyller inte verksamheten krav för hygienzoner, kontrollrum, lunchrum med kök, samt att det saknas kontorsplatser för driftpersonal, tjänstemän. Enheten är också i behov av ett skalskydd med passagesystem, för att kunna hindra obehöriga att tillträda området. Det saknas även omklädningsrum i tillräcklig omfattning för kvinnor och män i separata rum.

Styrs av lagstiftning i EU:s NIS-2 direktivet och arbetsmiljölagsstiftning. Vissa av lokalerna är inte möjliga att bygga om för att få verksamheten att klara lagkrav utan behöver utredas för att kunna nybyggas. Det behöver tas fram underhållsplaner för de byggnader som enheten besitter för att kunna göra rätt avvägningar gällande tillvägagångssätt, utformning och ekonomiska kalkyler.

Enheten bör genomföra underhållsplaner,

Gemensamma lokaler för Vatten och avlopp samt Stadsmiljö

Lager Göta - Utomhusförråd

Verksamheterna behöver ha utrymme under tak för att mellanlagra schaktmassor, stenmaterial och annat anläggningsmaterial samt även annan park- och gatuutrustning.

Då ytorna med fördel disponeras gemensamt mellan verksamheterna ger detta sammantaget ett behov av utomhusförråd motsvarande en totalyta av ca 2000 m² varav ca 1400 m² under tak med möjlighet till god disposition. Hela området behöver vara inhägnat och ej tillgängligt för allmänheten. Några av skjulen behöver ha förstärkt skalskydd.

Kontorsutrymme plan 1

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Flera medarbetare och chefer delar rum. Personer som delar rum behöver arbeta på distans i större utsträckning än önskvärt på grund av att deras arbeten krockar med varandra. Detta är negativt för verksamheten.

Planerings- och Exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektors gemensamt

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Trångboddhet råder för samtliga av enheterna. Framtida rekryteringar bedöms idag inte möjliga med de lokaler som man har idag. När rekryteringar sker behövs planlösningen samt användningen ses över. Framtida lösning bör utredas för att få till en hållbar lösning på enheterna.

Kost- och måltidsservice

Prognoserna säger att barn och elevantal kommer att öka. Verksamheten redan agerat för att ta höjd för fler elever i Lödöse och på Ström. En del anpassningar har gjorts i kökslokalerna varav den senaste sommaren 2023.

Gällande förskolan är det mer osäkert i vilka områden ökningarna sker. Det är av största vikt att kostenheten i god tid är delaktig i planeringen när bildningsnämnden ser ändrade behov av lokaler.

Ny skola på Norra Gossagården projekteras av AB EdetHus hösten/vinter 2023. Enligt plan så ska byggnaden stå klar 2026. Byggnaden är tänkt att inrymma en lokal för kostenheten. Lokalen är tänkt att kunna klara att leverera 1200 måltider.

Lokalvård och vaktmästeri

För vaktmästeri behövs inga ytterligare lokaler. Vaktmästerifunktionen i Lödöse kommer troligen att flytta till den nya skolan på Norra Gossagården i Lödöse när denna bedöms stå klar 2026. Idag ser enheten inga behov av att utveckla eller avveckla lokaler.

Förenings- och fritidslokaler

Hyrda lokaler

Ambitionen är att merutnyttja de lokaler som föreningarna disponerar på ett mer effektivt sätt. Men det finns mycket lite att vinna på att omdisponera hyreslokalerna p g a de långa hyreskontrakten.

Generellt kan sägas att delar av lokalerna är mycket välutnyttjade och har nått sitt kapacitetstak, medan andra lokaler står tomma stora delar av tiden alternativt i huvudsak hyrs ut som festlokal av föreningen. De senare lokalerna ligger ofta svårtillgängligt geografiskt.

Vissa lokaler är så kallade ändamålslokaler, dvs deras utformning medger ingen annan användning än just den verksamhet som bedrivs i den. Judohallen, ishallen, ridskolan och bowlinghallen är exempel på den typen av lokaler.

Idrottsbollar

Kommunen har tillgång till 3 idrottshallar, dessa är Fuxernaskolans idrottshall, Strömsskolans idrottshall och Tingbergsskolans gymnastiksal. Byggnation av ny idrottshall i Fuxernaområdet pågår och står klar årsskiftet 2024/2025. Behovet är både utifrån ett bildningsnämnds perspektiv och för föreningsverksamheten. Där hyran av idrottshallen fördelas mellan bildningsnämnden och samhällsnämnden. Samhällsnämnden ansvarar för idrottsbollar och dess fasta utrustningen med 60 % av totalkostnaden.

Kapaciteten i de två stora hallarna har i det närmaste nått taket. Tingbergsskolans idrottshall har begränsad storlek och kan därför bara användas för knatteträning eller motionsträning. Projektering har därför startat att i kombination med nya skolan på Norra Gossagården i Lödöse även inrymma idrottshall för föreningar och kulturen. En verksamhetsgrupp hos kommunen är startad och den samordnas av lokalsamordnare på bildning då de äger huvudintresse av byggnation av skolan. I den gruppen är samtliga discipliner involverade från Samhällsnämndens verksamheter (Förening, kost, lokalvård m.fl.)

Kommunägda Lokaler

Historiskt har föreningarna själva byggt och hanterat många av lokalfrågorna vilket har lett till att kommunen inte har den kontroll som krävs. Bland annat saknas det ritningar som beskriver eventuella ombyggnader, nya elinstallationer mm samt att underhållet har blivit eftersatt då behövliga renoveringar inte har skett. Detta planeras nu styras upp med hjälp av hyresavtal som tydligt visar ansvarsfördelningen i kommunägda byggnader. Det är av stor vikt att hålla underhållsplanerna uppdaterad för varje byggnad så att det blir ekonomiskt hållbart på lång sikt samt att man planerar underhåll och investeringar utifrån ett helhetsbehov.

ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG

Målet för lokalförsörjningen är att det ska råda balans mellan behov och kapacitet i nämndens lokaler. Ovanstående behov- och kapacitetsutveckling bedöms motivera följande åtgärder. Nämndens samtliga behov av åtgärder redovisas i bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov. De åtgärder som bör tas med som underlag till kommunens lokalförsörjningsplan för 2025 redovisas i bilaga 3 Underlag till kommunens lokalförsörjningsplan 2025.

Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen

En översyn av behovet av kontorsplatser behöver fortsätta kommunövergripande och ledas centralt. Åtgärder bör prioriteras så att personal på samma verksamhet kan sitta tillsammans. Hänsyn bör också tas till verksamheter som har täta samarbeten, vilka i sådana fall är att betrakta som en och samma enhet.

Avfall och återvinning

Förstudien för kretsloppsparken (SAN 2022/578) återremitterades i början av 2023, ärendet återremitterades för att utreda vad eventuella saneringskostnader kommer att bli som konsekvens av att bygga om ÅVC kontra att bygga en ny ÅVC på annan plats. Men även att utreda möjligheter samt de ekonomiska konsekvenserna av att bygga om ÅVC på befintlig plats. Under förutsättningen att förstudien godkänns och beslut fattas för projektering och byggnation, bedöms byggnationen starta 2024/2025.

Underlag för att kunna fatta ett inriktningsbeslut för kommunen, angående den fastighetsnära insamlingen 2027 ska verkställas med 2- eller 4-facks system, kommer presenteras av enheten i början av 2024. Detta för att systemen kräver olika mycket lagringsutrymme som i sin tur påverkar lokalförsörjningsplanen.

Utreda möjlighet för omlastningsplats ska vara belägen till följd av den fastighetsnära insamlingen.

Vatten och avlopp

En förstudie görs under årsskiftet 2023/2024 för att se över behov, samlokalisering och utformning av en ny drift- och personalbyggnad på Ellbo som följer lagkrav. Under förutsättningen att förstudien godkänns och beslut fattas för projektering och byggnation, bedöms byggnationen starta 2025.

Enheten bör ta fram underhållsplaner av adekvat typ, för att kunna ta ställningar till ekonomiskt hållbara lösningar på de problemen man lyfter då underhållsplaner saknas i dagens läge.

Stadsmiljö

Utredning av kontorsplatser behöver genomföras för att enheten ska kunna bedriva en verksamhet som

Nya eller utbyggda lokaler för garage och verkstad bör utredas, liksom förutsättningarna för ett effektivare och bättre rustat utomhusförråd.

Kost- och måltidsservice

I dagsläget behövs inte några åtgärder. Ökad eller minskad befolkning kommer att få styra framtida behov.

Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler

Åtgärder kommer att behövas i kommunens lokaler. Vilka åtgärder som behöver genomföras och kostnaden för detta är i dagsläget oklart, under hösten 2023 påbörjades fyra underhållsplaner för att klarlägga behovet av underhåll gällande:

- Rysjön fritidsanläggning
- Bertilsgården (ridanläggning).
- Tösslanda gård (två byggnader av åtta).

- Barracudan (Tingbergshallen) i Lödöse är i mycket dåligt skick och har sålts (vinter 2023) till extern part. Detta innebär att kommunen inte behöver ta kostnader för rivning.
- AB EdetHus arbete med ny idrottshall på Fuxernaskolan pågår. Idrottshallen beräknas färdigställas 2024. Samhällsnämnden och bildningsnämnden delar på framtida hyreskostnader.
- Det pågår också arbete med att tillskapa 4 omklädningsrum i anslutning till Lödöseborg. Dessa bedöms kunna färdigställas under 2024 efter att samhällsnämnden godkänt start av byggnationen.
- I samband med planering för ny F-6 skola på Norra Gossagården i Lödöse planeras också för ny fullskalig idrottshall. Idrottshall och skola beräknas färdigställas under 2026.
- Stallbyggnad på Bertilsgården är i dåligt skick. Utredning behöver genomföras för att utreda hur dessa skall hanteras och om de skall renoveras eller rivas och byggas nya.

Bilaga 1, Nuläge

Bilaga 2, Samhällsnämndens lokalbehov

Bilaga 3, Underlag kommunens lokalförsörjningsplan

Bilaga 1 Nuläge lokaler

Lokal/Projekt	Hyreskostnad (kr/kvm)	Lokalarea (kvm)	Årshyra (kr/år)	Brukare (antal)	Teknisk kapacitet (beskriv)	Verksamhetskapacitet (beskriv)	Kontraktstid (datum)	Uppsägning (datum)	Uppfylls lagkrav Ja/Nej	Motiverar nyttan kostnaderna Ja/Nej
Kontorslokaler kommunhuset	1219	222	270 560	10		Hyra från SBB. Kontorslokaler för delar av stadsmiljö och VA	2028-04-30	24 mån	Ja	Ja
Återvinningscentralen Göta	388	2000 (exl 1150)	775140	6 st samt kun	Återvinningscentral inomh	Hyr från Edethus. Återvinningscentral.	2021-12-31 Förlängt 1 år i taget	9 mån	Nej	Ja
Kontor plan 2 Hanström 3:8	2400	45	108000	3 st	4 kontor samt förråd. Tillgång till allmänna ytor (kök, gym, konferenslokal)	Hyr från Edethus. Kontor samt samlingslokal för avfall och återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Omlädningsrum Hanström 3:5	500	20	10000	5-7 st	Omlädningsrum samt dusch och tvättmaskin	Hyr från Edethus. Omlädningsrum för herrar i avfall samt återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsbodar Ellbo reningsverk +inneförråd Göta (som avvecklas)		ej inmätt	150 000	4-5 st		Kontor, omlädningsrum och uppehållsrum, inneförråd för material och verktyg för rörnät samt förråd för stadsmiljöenheten.	Dec 2027	Sept 2027	nej	Ja
Nya lokalerna i Göta	138	282 (1200 mark utomhus)	203 793	4-5 st	Verkstad, uteförråd och mark	Hyr från Edethus. Verkstad, uteförråd och mark	2022-12-01	2025-11-30 9 mån uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsplats i Lödöse reningsverk		ej inmätt		1-2 st		Kontorsplats att användas av VA personal i samband med arbete på reningsverket			Ja	Ja
Anläggningsgruppens verkstad/förråd		218 (1260 kvm mark utomhus)	128 608			Hyr från Edethus. Förråd för anläggningsgruppen	2004-01-01 förlängt 3 år i taget	9 mån	Ja	Ja
Arkiv	696	31	21 568			Hyr från Edethus. Arkivlokal för arkivföreningen	2020-12-31 förlängt	9 mån		Ja
Boxningslokal	350	175	61 252			Hyr från Edethus. Boxningslokal för BK Fighter	1994-12-31	9 mån		Ja
Fridhemsstugan	350	53	18 552			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets hembygdsförening	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Friluftsförbundets stuga	350	124	43 400			Hyr från Edethus. Lokal för Friluftsförbundet Lödöse	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Fuxernaskolan (Bowlinghallen)		355	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Bowling (del av källarplanet i D huset)				Ja
Fuxernaskolan (Teakwando)		213	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Teakwando (del av källarplanet i D huset)				Ja

Fuxernaskolan (IKB Gym)		200	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för IKB Gym (del av källarplanet i G huset)				Ja
Fuxernaskolan (Fotoklubben)		136	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Fotoklubben. (del av källarplanet i G huset)				
Fuxernas Nya Idrottshall		1759,5	1408800		Idrottslokal för föreningar samt skola. SAN bekostar 60% av ca 2348 tkr/år	Hyr från Edethus			Ja	
Fuxernaskolan (Idrottshall)		710	701 146 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2021-06-30 förlängt 5 år i taget	24 mån		Ja
Strömshallen (Idrottshall)		815	1 006 211 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Norra gossagården Idrottshall						Hyr från Edethus				
Tingbersskolan (Idrottshall)		510	588 515 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Fd Elfhems gymnasium	471	112	52 704			Hyr från Edethus. Ljudaborgs kulturförening	Tillsvidare	9 mån		Ja
Judohallen	350	348	121 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets judoklubb		9 mån		Ja
Lödöseborg		ej uppmätt	932 884			Hyr av Edethus. Lokal för LN-70	2035-09-30	9 mån		
Samlingslokal Alevi	553	135	74 612			Hyr från Edethus. Lokal LNIK m	2016-12-31 förlängt 60 mån	9 mån		
Lyckhem	622	260	161 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lödöse varfsförening, Lödöse socialdemokrater, Slöjd & konstanverk, Lödösetraktens hembygdsförening, PRO	2016-12-31 förlängt 60 mån	24 mån		
Styrketräningslokal	490	190	93 150			Hyr från Fortinova. Lokal för Lök	2020-10-31 Förlängt 3 år i taget	9 mån		
Prässebo, Bodasjön, Kiosk		68			Eget vatten, sluten tank som behöver åtgärdas	Ägs av LEK. Klinten 1:6 och 1:8				
Alevi		183			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyr av LNIK				
Tingevi		152			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyr av LNIK				
Ryrsjöns fritidsanläggning		522			VA från bostadsrättsföreningen	Ägs av LEK. Roddarna				
Bertilsgården		ej uppmätt			Stallar och Ridhus, Eget vatten och kommunalt VA	Ägs av LEK. LERK				
Ryrsjövallen		298			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Göta BK				
Stickebacken		47			Eget vatten, sluten tank	Ägs av LEK. Hundklubben				
Ekaråsen		205			Kommunalt VA	Edet FK				
Strömsvallen		ej uppmätt			Kommunalt VA	Ägs av LEK				
Billeroövsvallen, byggnad		398			Eget vatten, minireningsverk	LEK äger byggnaden. Edethus äger fastigheten. Hjärtums IS				
Bastubyggnad Utby		ca 140				Ägs av LEK				
Cafébyggnad Ströms slottspark		152 (samtliga byggnader)				Ägs av LEK				
Bostadshus Ströms slottspark		130				Ägs av LEK				

Lindkullen kök			513000			Hyr av Edethus				
kök i fsk och skolor			Bekostas av bildningsnämnden			Hyr av Edethus				
Erngrenska Villan	2921	85	248244	4	Budg. KF/KS -> SAN	Hyr av Edethus				Ja

Bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov

Lokal/projekt	Beskrivning projekt	Antal brukare (antal)	Behov areal (kvm)	Färdigställt projekt (årtal)	Behov framtida utredningar	Projekt-ägare (LEK/)	Entreprenadform	Projektet ryms inom bef ram? Ja/Nej	Ekonomisk uppskattning investering (Mkr)	Hyreskostnads beräkning (kr/kvm/år)	Driftkostnads beräkning (tkr/år)	2024 (Mkr)	2025 (Mkr)	2026 (Mkr)	2027 (Mkr)	2028 (Mkr)	Senare (Mkr)	Summa investering (Mkr)
Ny omlastningstation för nya fastighetsnära källsorteringen.	Ny station för att kunna lasta om och hantera den fastighetsnära källsortering som kommer att träda i kraft 2027			2027		LEK	Totalentreprenad.	Nej	12						12			12
Ny återvinningscentral/ Kretsloppspark	Ny Kretsloppspark ersätter dagen ÅVC som finns på Göta	10 och ca 20 000 besök/år	2000 kvm personalutrymmen, förråd och fordonsuppställning. Totalt ca 22 000 kvm mark	2025	Förstudien godkänns av SAN	LEK	Total	Ja	1,6			0,6	1,0					1,6
Personalbyggnad på Ellbo reningsverk	Ny personalbyggnad ersätter dagens arbetsbodar samt gammal personalbyggnad samt uppfyller lagkrav.	10-14	410	2025	Projektering	LEK	Total	Ja	20 (31)		412		20 (31)					31
Idrottshall i Fuxernaområdet	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan och föreningslivet. Kommunen får utökad hyra	Föreningar	2193 inkl teknikutrymmen	2025	Nej	LEK/Edethus	Partnering	Nej	54	1 665 000 (60% av 2 774 000 kr/år)								53,475
Omlädningsrum till Lödöseborg	Edethus bygger 4 nya omlädningsrum som kommunen hyr	LN70	315	2024		Edethus	Totalentreprenad	Nej	9,5	490 000	75% av driftkostnaden		9,5					9,5
Ny idrottshall på Norra Gossagården	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan samt föreningslivet	Föreningar	ca 2200	2026	Behovsbeskrivning	LEK/Edethus		Nej	85* 2019 års prisnivå					45	40			85
Renovering alt. nytt stall på Bertilsgården	Byggnader inom området är delvis i dåligt skick	LERK		2025	Utredning av behov	LEK		Nej										
Förråd vid Ryrsjön	Utredning behövs innan ställningstagande			2025	Utredning av behov	LEK		Nej										



Underlag till lokalförsörjningsplan 2025

Dnr SAN 2023/543

Sammanfattning

Enligt antagna Riktlinjer för lokalförsörjning ska samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen upprätta *underlag till lokalförsörjningsplan* varje år till en kommunövergripande lokalförsörjningsplan.

Underlagen till lokalförsörjningsplanen ska innehålla:

- En förteckning över de lokaler som nämnden hyr, äger eller på annat sätt förfogar över.
- En beskrivning av nämndens nuvarande behov av lokaler och en prognos över hur behovet förväntas utvecklas.
- Förslag på åtgärder för att möta behovsutvecklingen.

Detta underlag utgör nämndens bidrag till processen för kommunens lokalförsörjningsplan 2025.

Underlaget till kommunens lokalförsörjningsplan, bilaga 3, visar de lokaler/projekt som föreslås ingå i kommunens lokalförsörjningsplan 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-11-20

Samhällsnämndens underlag till lokalförsörjningsplan 2025, daterad 2023-11-20

Bilaga 1 Nuläge lokaler

Bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov

Bilaga 3 Underlag till kommunens lokalförsörjningsplan 2025

Ekonomiska konsekvenser

Inga ekonomiska konsekvenser i samband med underlaget till lokalförsörjning.

Sociala konsekvenser

Arbetet med strategisk lokalförsörjning säkerställer god och långsiktig planering av lokaler både för kommunens verksamheter och gentemot kommuninnevånarna. Genom den strategiska lokalförsörjningen kan lokaler också bättre anpassas efter brukarnas behov.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden noterar informationen som ett underlag till kommunens kommande lokalförsörjningsplan 2025.

Karin Holmström
Sektorchef
karin.holmstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Verksamhetsutvecklare, Fanny Wester

Beslutet skickas för kännedom till
Kommunchef, Elisabeth Linderöth

Underlag till lokalförsörjningsplan 2025 Samhällsnämnden

Framtagen av: Sektor samhälle

Datum: 2023-11-20

Version 1.0

Dnr: SAN 2023/543

INNEHÅLL

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	3
NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER	4
Nämndövergripande lokaler	4
Avfall- och återvinning	4
Stadsmiljö.....	4
Vatten och avlopp	4
Planerings- och exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektorsövergripande.....	5
Kost- och måltidsservice	5
Lokalvård och vaktmästeri.....	5
Förenings- och fritidslokaler.....	5
Nämndens hyrda lokaler.....	5
BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2025–2034	6
Nämndövergripande lokaler.....	6
Avfall och återvinning.....	6
Stadsmiljö	6
Vatten och avlopp.....	7
Gemensamma lokaler för Vatten och avlopp samt Stadsmiljö.....	7
Planerings- och Exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektors gemensamt	7
Kost- och måltidsservice.....	7
Lokalvård och vaktmästeri.....	8
Förenings- och fritidslokaler	8
ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG	9
Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen	9
Avfall och återvinning	9
Vatten och avlopp.....	9
Stadsmiljö	9
Kost- och måltidsservice.....	9
Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler	9
Bilaga 1, Nuläge.....	10
Bilaga 2, Samhällsnämndens lokalbehov	10
Bilaga 3, Underlag kommunens lokalförsörjningsplan.....	10

UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

Samhällsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter gällande:

- tekniska försörjningstjänster och den tekniska infrastrukturen
- utveckla den gestaltade livsmiljön
- prövning och tillsyn inom bygg-, miljö-, hälso- och livsmedelsområdet
- energirådgivning
- trafikfrågor
- lokalvård och vaktmästeri i anläggningar och lokaler som kommunen använder
- kost- och måltidsservice för förskolor, grundskolor, vård & omsorg, funktionshinderverksamheten
- förvaltning av kommunens fritidsanläggningar
- föreningsbidrag
- kommunens strategiska arbete gällande miljörelaterad hållbar utveckling
- drift och underhåll av kommunens markinnehav

Nämnden äger vissa anläggningar och lokaler och hyr andra lokaler, både av AB EdetHus och andra hyresvärdar. För kost- och måltidsservice används lokaler som hyrs av bildningsnämnden och socialnämnden. För lokalvård och vaktmästeri används lokaler som hyrs av bildningsnämnden.

Detta dokument syftar till att i enlighet med kommunens riktlinjer för lokalförsörjning ange

lokalers yta, kapacitet, beläggning, lokalisering, kostnad och kontraktsförhållanden på anläggningar och lokaler som nämnden äger och hyr. Vidare syftar detta underlag till att beskriva nämndens nuvarande behov av anläggningar och lokaler samt till att prognostisera behovsutvecklingen. Slutligen syftar detta underlag till att föreslå åtgärder till den kommunövergripande Lokalförsörjningsplan som ska beslutas inför 2025 års budgetprocess och ligga till grund för Mål- och resursplan 2025.

Behov av lokalåtgärder uppstår av olika anledningar. En grundläggande uppdelning är mellan det behov som beror på en ökad befolkning och det behov som beror på icke ändamålsenliga lokaler. Nämndens verksamheter bedriver ett löpande arbete med att identifiera och åtgärda uppkomna brister i verksamhetslokalerna, oavsett om det sker med egen försorg eller genom kontakt med hyresvärderna.

Vissa av nämndens lokaler är hyrda och andra ägda. Underlaget innehåller inte en redovisning av total driftskostnad, då erforderlig kunskap i dagsläget saknas för att särskilja mellan driftkostnad hänförlig till lokalerna i sig och driftskostnad hänförlig till verksamheten som bedrivs inom dem. En sådan jämförelse skulle därmed gynna de hyrda lokalerna på ett missvisande sätt.

NÄMNDENS BEFINTLIGA LOKALER

Samhällsnämnden hyr 24 lokaler eller ytor som omfattar lokaler. Därutöver finns ägda anläggningar som innehåller lokaler. Den totala hyreskostnaden är 8 869 tkr år 2023 varav 6 457 tkr för hyra av lokaler för idrotts- och föreningsverksamhet. Kapitaltjänstkostnaderna för nämndens ägda anläggningar som även innehåller lokaler tillkommer utöver detta. I detta underlag redovisas de nämndövergripande lokalerna för sig jämte respektive enhets lokaler. Samhällsnämnden har också lokaler i kommunhusets plan 3 som bekostas av Kommunstyrelsen, lokaler för kost, lokalvård och vaktmästeri inom förskola, grundskola som bekostas av Bildningsnämnden. Nämndens befintliga lokaler redovisas i bilaga 1 Nuläge lokaler 2023.

Nämndövergripande lokaler

Nämnden har tecknat ett särskilt kontrakt med kommunhusets hyresvärd om kontorsarbetsplatser på plan 1. Kostnaden fördelas mellan enheterna Stadsmiljö och Vatten och avlopp.

Avfall- och återvinning

Avfall- och återvinningsenheten bedrivs till större del i kommunens återvinningscentral i Göta för vilken AB EdetHus är hyresvärd. Hyresavtalet omförhandlades under 2019 och gäller till sista december 2022. Därefter förlängs avtalet med ett år i taget till dess att uppsägning sker. Uppsägningstiden är 9 månader.

Från juni månad 2023 har enheten även kontorsdelen och personalutrymmen samt ett lagerutrymme på cirka 100 kvm belägen i samma byggnad som återvinningscentralen (ÅVC). Även här är AB EdetHus hyresvärd.

Stadsmiljö

Stadsmiljö förfogar över och bekostar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, kontorsarbetsplatser på kommunhusets plan 1. Att sektorn har eget avtal för kommunhuset är något som borde ses över och läggas över på kommunstyrelsen för att kunna styra kommunhusets nyttjande generellt och på ett optimalt sätt.

Stadsmiljö förfogar över verkstad och förråd på Göta industriområde för anläggningsgruppens verksamhet.

Stadsmiljö förfogar över ett kallförråd på Ryrsjön.

Stadsmiljö förfogar, tillsammans med enheten för Vatten och avlopp, för utomhuslager på Göta industriområde. Kostnader fördelas internt mellan verksamheterna.

Vatten och avlopp

Enheten är utspridd på olika platser med bland annat verksamhet på Ellbo, Götaområdet, kommunhuset m.fl. platser. Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda och en trångboddhet råder med kollegor som delar kontor och skapar en stundtals svår arbetsmiljö.

Lokalerna i Göta används som verkstad, förråd och personalutrymme för rörnätstekniker. Lokalerna i Göta är inte anpassade för verksamheten, slitaget är stort och lokalerna är undermåliga och kan således inte anses vara långsiktiga ur verksamhetens perspektiv. Lokalerna hyrs från AB EdetHus sedan december 2022 av Vatten och avloppsenheten.

Reningsverk och vattenverk ägs av kommunen, bekostas och driftas av Vatten- och avloppsenheten. Dessa lokaler är integrerade i den operativa verksamheten - dricksvattenproduktion och rening av spillvatten. I dagsläget används lokalerna av sju stycken drifttekniker, driftingenjör och driftchef av både

män och kvinnor. Driftchef och driftingenjör växlar mellan Ellbo och vattenverket. Det finns specifik lagstiftning kring denna typ av lokaler som inte uppfylls i nuvarande lokaler.

På vattenverket finns ett mötesrum som kombineras med driftlaboratorie. Buller från verksamheten kommer in i mötesrummet gör användning begränsad och inte lämplig. På grund av detta behöver mötesrummet ses över.

Idag har man arbetsbodas som till viss del har löst problem på Ellbo. De har återigen uppstått brist på arbetsplatser då driftchefen behövt låna ut sin bod till konsult för att implementera nytt styrsystem.

Planerings- och exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektorsövergripande.

Verksamheterna bedrivs i kommunhusets lokaler på plan 3. Lokalerna bekostas av Kommunstyrelsen.

Kost- och måltidsservice

Kost- och måltidsservice för förskola och skola bedrivs i respektive förskola och skola (kök och matsalar). Lokalerna bekostas av bildningsnämnden. Kost- och måltidsservice för vård & omsorg och funktionshinderverksamheten bedrivs i lokaler för respektive verksamhet. Lindkullens centralkök bekostas av kostenheten medan övriga lokaler bekostas av socialnämnden. Kontor för kostenheten ligger idag i Erngrenska villan (2 platser), kostnaden för Erngrenska villan kommer att gå över från kommunstyrelsen till samhällsnämnden.

Alla verksamheter ingår i respektive nämnds lokalförsörjningsplan.

Lokalvård och vaktmästeri

Lokalvårds- och vaktmästeriverksamheten bedrivs i bildningssektorns lokaler och bekostas av bildningsnämnden. I Fuxernaskolan finns ett mindre kontorsrum för en person och vaktmästerilokal med personalrum och verkstad. I Tingbergsskolan och Strömskolan finns ett personalrum i varje skola. Städskrubbar finns i alla lokaler. Det finns även sedan våren 2023 två kontorsplatser i Erngrenska villan.

Förenings- och fritidslokaler

Samhällsnämnden förfogar över ett antal anläggningar som utgörs av en lokal i anslutning till en fotbollsplan eller en annan typ av anläggning, en ishall i något fall en renodlad samlingslokal och en utomhusscen samt några andra typer av byggnader. Nämnden disponerar också 18 hyrda lokaler helt eller delvis, huvudsakligen från AB EdetHus, för föreningarnas räkning. Nämnden ansvarar tillsammans med bildningsnämnden för skolornas idrottshallar, dessa byggnader bekostas till 60% av samhällsnämnden.

Nämndens hyrda lokaler

- Följande hyrda förenings- och fritidslokaler disponeras:
 - Arkivlokal
 - Boxningslokal
 - Fridhemsstugan
 - Friluftsförbundets stuga
 - Idrottshall
 - Bowlinghall
 - Lokal för teakwando
 - Gym och fotoklubb i Fuxernaskolan
 - Nya Fuxernahallen
 - Strömshallen
 - Idrottshall i Tingbergsskolan, fd. Elfhemsgymnasium
 - Judohallen
 - Lödöseborg
 - Samlingslokal Alevi
 - Lyckhem
 - Styrketräningslokal.

Lokalhyrorna debiteras efter olika principer beroende på när kontrakten tecknades och om det är ett separat kontrakt eller hyreskostnaderna ingår i en totalfaktura.

I äldre hyreskontrakt ingår t ex el och vatten medan i de senast tecknade tillkommer dessa kostnader. I hyreskontrakten för skolorna fördelas hyreskostnaden för fritidslokalerna, utom idrottshallarna, enligt en procentuell intern fördelning som tillkom för flertalet år sedan och som troligen grundar sig på disponibel yta.

Nämndens hyreskostnader för lokalerna är bundna under olika lång tid beroende på kontraktens utformning. Uppsägningstiden varierar. Det innebär att kommunen är bundna i ett stort antal hyreskontrakt fram till 2026 och en del även efter det.

Kommunägda lokaler

Kommunen ansvarar för och äger ett antal lokaler. De flesta av dem används av olika föreningar. Lokalerna inrymmer exempelvis omklädningsrum, duschar, samlingssalar, garage, kontorslokaler men även förråd för båtar samt stall för hästar, kiosk, cafébyggnad mm. De lokaler som nyttjas av föreningar upplåts utan hyreskostnad men föreningarna står för 25% av driftskostnaderna avseende el och VA samt 100% av avfallskostnaderna. Arbete pågår med att teckna hyresavtal för dessa byggnader.

BEHOV- OCH KAPACITETSUTVECKLING 2025–2034

Flera faktorer ger upphov till behovförändringar: demografiska faktorer såsom en växande eller en minskande befolkning, strukturella faktorer som förändrade lagkrav på byggnadsverk och organisatoriska faktorer såsom förändringar i verksamheternas sätt att arbeta. När behovet sedan ställs mot kapacitet går det att konstatera att det antingen råder underskott eller överskott på lokaler inom nämndens verksamhet. En god lokalförsörjning går ut på att i största möjliga mån undvika förekomsten av både under- och överskott av lokaler.

Det bästa är att utifrån befolkningsutvecklingen bedöma behovsutvecklingen och därefter göra en uppskattning av lokalernas nuvarande och framtida kapacitet för att konstatera antingen ett över- eller underskott på lokaler. Förekomsten av över- eller underskott motiverar i sin tur en lokalåtgärd. Men ofta är det svårt att etablera en direkt koppling mellan befolkningsutveckling och behovsutveckling. Då grundar sig behovsbedömningen i stället på sektorns kännedom om verksamhetens förutsättningar.

Nämndövergripande lokaler

Kontorsplatserna tillhörande samhällsnämndens verksamhet är fullbelagda. Utveckling av verksamheterna, med målet att så många som möjligt sitter samlat, är ej möjligt i befintliga lokaler. Under det närmsta året bedöms det saknas 3 kontorsplatser.

Avfall och återvinning

2027 införs fastighetsnära insamling vilket medför att man behöver utöka fordonsparken med 1-2 stycken insamlingsfordon. Dessa fordon är i behov av uppvärmd garageplats på cirka 35 kvm styck. Den fastighetsnära insamlingen innebär också att man behöver utöka förrådsplatser ytterligare med uppskattningsvis 75–100 kvm. I samband med den fastighetsnära insamlingen så krävs också en omlastningsstation på omkring 3000 kvm.

Behov av att utöka personalutrymmen föreligger inte

Stadsmiljö

Behov av nya kontorsplatser är nödvändigt att se över på plan 1 i kommunhuset.

Nya eller utbyggda lokaler för garage och verkstad bör utredas, liksom förutsättningarna för ett effektivare och bättre rustat utomhusförråd.

Vatten och avlopp

Vatten och avlopp står för stora behov av om-, till- och utbyggnationer under kommande år för att kunna leva upp till lagkrav.

Enheten är trångboddad i kommunhuset då de delar kontor med Stadsmiljö på plan 1. Kontorsplatser saknas också på övriga anläggningar. Situationen är inte hållbar ur ett längre perspektiv.

Idag uppfyller inte verksamheten krav för hygienzoner, kontrollrum, lunchrum med kök, samt att det saknas kontorsplatser för driftpersonal, tjänstemän. Enheten är också i behov av ett skalskydd med passagesystem, för att kunna hindra obehöriga att tillträda området. Det saknas även omklädningsrum i tillräcklig omfattning för kvinnor och män i separata rum.

Styrs av lagstiftning i EU:s NIS-2 direktivet och arbetsmiljölagsstiftning. Vissa av lokalerna är inte möjliga att bygga om för att få verksamheten att klara lagkrav utan behöver utredas för att kunna nybyggas. Det behöver tas fram underhållsplaner för de byggnader som enheten besitter för att kunna göra rätt avvägningar gällande tillvägagångssätt, utformning och ekonomiska kalkyler.

Enheten bör genomföra underhållsplaner,

Gemensamma lokaler för Vatten och avlopp samt Stadsmiljö

Lager Göta - Utomhusförråd

Verksamheterna behöver ha utrymme under tak för att mellanlagra schaktmassor, stenmaterial och annat anläggningsmaterial samt även annan park- och gatuutrustning.

Då ytorna med fördel disponeras gemensamt mellan verksamheterna ger detta sammantaget ett behov av utomhusförråd motsvarande en totalyta av ca 2000 m² varav ca 1400 m² under tak med möjlighet till god disposition. Hela området behöver vara inhägnat och ej tillgängligt för allmänheten. Några av skjulen behöver ha förstärkt skalskydd.

Kontorsutrymme plan 1

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Flera medarbetare och chefer delar rum. Personer som delar rum behöver arbeta på distans i större utsträckning än önskvärt på grund av att deras arbeten krockar med varandra. Detta är negativt för verksamheten.

Planerings- och Exploateringsenheten, Geodataenheten, Bygglovs- och miljöenheten och Sektors gemensamt

Antalet kontorsplatser bedöms fullbelagda. Trångboddhet råder för samtliga av enheterna. Framtida rekryteringar bedöms idag inte möjliga med de lokaler som man har idag. När rekryteringar sker behövs planlösningen samt användningen ses över. Framtida lösning bör utredas för att få till en hållbar lösning på enheterna.

Kost- och måltidsservice

Prognoserna säger att barn och elevantal kommer att öka. Verksamheten redan agerat för att ta höjd för fler elever i Lödöse och på Ström. En del anpassningar har gjorts i kökslokalerna varav den senaste sommaren 2023.

Gällande förskolan är det mer osäkert i vilka områden ökningarna sker. Det är av största vikt att kostenheten i god tid är delaktig i planeringen när bildningsnämnden ser ändrade behov av lokaler.

Ny skola på Norra Gossagården projekteras av AB EdetHus hösten/vinter 2023. Enligt plan så ska byggnaden stå klar 2026. Byggnaden är tänkt att inrymma en lokal för kostenheten. Lokalen är tänkt att kunna klara att leverera 1200 måltider.

Lokalvård och vaktmästeri

För vaktmästeri behövs inga ytterligare lokaler. Vaktmästerifunktionen i Lödöse kommer troligen att flytta till den nya skolan på Norra Gossagården i Lödöse när denna bedöms stå klar 2026. Idag ser enheten inga behov av att utveckla eller avveckla lokaler.

Förenings- och fritidslokaler

Hyrda lokaler

Ambitionen är att merutnyttja de lokaler som föreningarna disponerar på ett mer effektivt sätt. Men det finns mycket lite att vinna på att omdisponera hyreslokalerna p g a de långa hyreskontrakten.

Generellt kan sägas att delar av lokalerna är mycket välutnyttjade och har nått sitt kapacitetstak, medan andra lokaler står tomma stora delar av tiden alternativt i huvudsak hyrs ut som festlokal av föreningen. De senare lokalerna ligger ofta svårtillgängligt geografiskt.

Vissa lokaler är så kallade ändamålslokaler, dvs deras utformning medger ingen annan användning än just den verksamhet som bedrivs i den. Judohallen, ishallen, ridskolan och bowlinghallen är exempel på den typen av lokaler.

Idrottsbollar

Kommunen har tillgång till 3 idrottshallar, dessa är Fuxernaskolans idrottshall, Strömsskolans idrottshall och Tingbergsskolans gymnastiksal. Byggnation av ny idrottshall i Fuxernaområdet pågår och står klar årsskiftet 2024/2025. Behovet är både utifrån ett bildningsnämnds perspektiv och för föreningsverksamheten. Där hyran av idrottshallen fördelas mellan bildningsnämnden och samhällsnämnden. Samhällsnämnden ansvarar för idrottsbollar och dess fasta utrustningen med 60 % av totalkostnaden.

Kapaciteten i de två stora hallarna har i det närmaste nått taket. Tingbergsskolans idrottshall har begränsad storlek och kan därför bara användas för knatteträning eller motionsträning. Projektering har därför startat att i kombination med nya skolan på Norra Gossagården i Lödöse även inrymma idrottshall för föreningar och kulturen. En verksamhetsgrupp hos kommunen är startad och den samordnas av lokalsamordnare på bildning då de äger huvudintresse av byggnation av skolan. I den gruppen är samtliga discipliner involverade från Samhällsnämndens verksamheter (Förening, kost, lokalvård m.fl.)

Kommunägda Lokaler

Historiskt har föreningarna själva byggt och hanterat många av lokalfrågorna vilket har lett till att kommunen inte har den kontroll som krävs. Bland annat saknas det ritningar som beskriver eventuella ombyggnader, nya elinstallationer mm samt att underhållet har blivit eftersatt då behövliga renoveringar inte har skett. Detta planeras nu styras upp med hjälp av hyresavtal som tydligt visar ansvarsfördelningen i kommunägda byggnader. Det är av stor vikt att hålla underhållsplanerna uppdaterad för varje byggnad så att det blir ekonomiskt hållbart på lång sikt samt att man planerar underhåll och investeringar utifrån ett helhetsbehov.

ÅTGÄRDER OCH PÅGÅENDE UPPDRAG

Målet för lokalförsörjningen är att det ska råda balans mellan behov och kapacitet i nämndens lokaler. Ovanstående behov- och kapacitetsutveckling bedöms motivera följande åtgärder. Nämndens samtliga behov av åtgärder redovisas i bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov. De åtgärder som bör tas med som underlag till kommunens lokalförsörjningsplan för 2025 redovisas i bilaga 3 Underlag till kommunens lokalförsörjningsplan 2025.

Nämndövergripande lokaler och lokaler hyrda av kommunstyrelsen

En översyn av behovet av kontorsplatser behöver fortsätta kommunövergripande och ledas centralt. Åtgärder bör prioriteras så att personal på samma verksamhet kan sitta tillsammans. Hänsyn bör också tas till verksamheter som har täta samarbeten, vilka i sådana fall är att betrakta som en och samma enhet.

Avfall och återvinning

Förstudien för kretsloppsparken (SAN 2022/578) återremitterades i början av 2023, ärendet återremitterades för att utreda vad eventuella saneringskostnader kommer att bli som konsekvens av att bygga om ÅVC kontra att bygga en ny ÅVC på annan plats. Men även att utreda möjligheter samt de ekonomiska konsekvenserna av att bygga om ÅVC på befintlig plats. Under förutsättningen att förstudien godkänns och beslut fattas för projektering och byggnation, bedöms byggnationen starta 2024/2025.

Underlag för att kunna fatta ett inriktningsbeslut för kommunen, angående den fastighetsnära insamlingen 2027 ska verkställas med 2- eller 4-facks system, kommer presenteras av enheten i början av 2024. Detta för att systemen kräver olika mycket lagringsutrymme som i sin tur påverkar lokalförsörjningsplanen.

Utreda möjlighet för omlastningsplats ska vara belägen till följd av den fastighetsnära insamlingen.

Vatten och avlopp

En förstudie görs under årsskiftet 2023/2024 för att se över behov, samlokalisering och utformning av en ny drift- och personalbyggnad på Ellbo som följer lagkrav. Under förutsättningen att förstudien godkänns och beslut fattas för projektering och byggnation, bedöms byggnationen starta 2025.

Enheten bör ta fram underhållsplaner av adekvat typ, för att kunna ta ställningar till ekonomiskt hållbara lösningar på de problemen man lyfter då underhållsplaner saknas i dagens läge.

Stadsmiljö

Utredning av kontorsplatser behöver genomföras för att enheten ska kunna bedriva en verksamhet som

Nya eller utbyggda lokaler för garage och verkstad bör utredas, liksom förutsättningarna för ett effektivare och bättre rustat utomhusförråd.

Kost- och måltidsservice

I dagsläget behövs inte några åtgärder. Ökad eller minskad befolkning kommer att få styra framtida behov.

Övriga lokaler och förenings- och fritidslokaler

Åtgärder kommer att behövas i kommunens lokaler. Vilka åtgärder som behöver genomföras och kostnaden för detta är i dagsläget oklart, under hösten 2023 påbörjades fyra underhållsplaner för att klarlägga behovet av underhåll gällande:

- Rysjön fritidsanläggning
- Bertilsgården (ridanläggning).
- Tösslanda gård (två byggnader av åtta).

- Barracudan (Tingbergshallen) i Lödöse är i mycket dåligt skick och har sålts (vinter 2023) till extern part. Detta innebär att kommunen inte behöver ta kostnader för rivning.
- AB EdetHus arbete med ny idrottshall på Fuxernaskolan pågår. Idrottshallen beräknas färdigställas 2024. Samhällsnämnden och bildningsnämnden delar på framtida hyreskostnader.
- Det pågår också arbete med att tillskapa 4 omklädningsrum i anslutning till Lödöseborg. Dessa bedöms kunna färdigställas under 2024 efter att samhällsnämnden godkänt start av byggnationen.
- I samband med planering för ny F-6 skola på Norra Gossagården i Lödöse planeras också för ny fullskalig idrottshall. Idrottshall och skola beräknas färdigställas under 2026.
- Stallbyggnad på Bertilsgården är i dåligt skick. Utredning behöver genomföras för att utreda hur dessa skall hanteras och om de skall renoveras eller rivas och byggas nya.

Bilaga 1, Nuläge

Bilaga 2, Samhällsnämndens lokalbehov

Bilaga 3, Underlag kommunens lokalförsörjningsplan

Bilaga 1 Nuläge lokaler

Lokal/Projekt	Hyreskostnad (kr/kvm)	Lokalarea (kvm)	Årshyra (kr/år)	Brukare (antal)	Teknisk kapacitet (beskriv)	Verksamhetskapacitet (beskriv)	Kontraktstid (datum)	Uppsägning (datum)	Uppfylls lagkrav Ja/Nej	Motiverar nyttan kostnaderna Ja/Nej
Kontorslokaler kommunhuset	1219	222	270 560	10		Hyra från SBB. Kontorslokaler för delar av stadsmiljö och VA	2028-04-30	24 mån	Ja	Ja
Återvinningscentralen Göta	388	2000 (exl 1150)	775140	6 st samt kun	Återvinningscentral inomh	Hyr från Edethus. Återvinningscentral.	2021-12-31 Förlängt 1 år i taget	9 mån	Nej	Ja
Kontor plan 2 Hanström 3:8	2400	45	108000	3 st	4 kontor samt förråd. Tillgång till allmänna ytor (kök, gym, konferenslokal)	Hyr från Edethus. Kontor samt samlingslokal för avfall och återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Omklädningsrum Hanström 3:5	500	20	10000	5-7 st	Omklädningsrum samt dusch och tvättmaskin	Hyr från Edethus. Omklädningsrum för herrar i avfall samt återvinningsenheten	Löpande 20221201	3 månader uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsbodar Ellbo reningsverk +inneförråd Göta (som avvecklas)		ej inmätt	150 000	4-5 st		Kontor, omklädningsrum och uppehållsrum, inneförråd för material och verktyg för rörnät samt förråd för stadsmiljöenheten.	Dec 2027	Sept 2027	nej	Ja
Nya lokalerna i Göta	138	282 (1200 mark utomhus)	203 793	4-5 st	Verkstad, uteförråd och mark	Hyr från Edethus. Verkstad, uteförråd och mark	2022-12-01	2025-11-30 9 mån uppsägningstid	Ja	Ja
Arbetsplats i Lödöse reningsverk		ej inmätt		1-2 st		Kontorsplats att användas av VA personal i samband med arbete på reningsverket			Ja	Ja
Anläggningsgruppens verkstad/förråd		218 (1260 kvm mark utomhus)	128 608			Hyr från Edethus. Förråd för anläggningsgruppen	2004-01-01 förlängt 3 år i taget	9 mån	Ja	Ja
Arkiv	696	31	21 568			Hyr från Edethus. Arkivlokal för arkivföreningen	2020-12-31 förlängt	9 mån		Ja
Boxningslokal	350	175	61 252			Hyr från Edethus. Boxningslokal för BK Fighter	1994-12-31	9 mån		Ja
Fridhemsstugan	350	53	18 552			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets hembygdsförening	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Friluftsförbundets stuga	350	124	43 400			Hyr från Edethus. Lokal för Friluftsförbundet Lödöse	Tillsvidare	9 mån	Ja	Ja
Fuxernaskolan (Bowlinghallen)		355	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Bowling (del av källarplanet i D huset)				Ja
Fuxernaskolan (Teakwando)		213	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Teakwando (del av källarplanet i D huset)				Ja

Fuxernaskolan (IKB Gym)		200	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för IKB Gym (del av källarplanet i G huset)				Ja
Fuxernaskolan (Fotoklubben)		136	ingår i 5,92% av totalkostnaden för Fuxernaskolan			Hyr från Edethus. Lokal för Fotoklubben. (del av källarplanet i G huset)				
Fuxernas Nya Idrottshall		1759,5	1408800		Idrottslokal för föreningar samt skola. SAN bekostar 60% av ca 2348 tkr/år	Hyr från Edethus			Ja	
Fuxernaskolan (Idrottshall)		710	701 146 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2021-06-30 förlängt 5 år i taget	24 mån		Ja
Strömshallen (Idrottshall)		815	1 006 211 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Norra gossagården Idrottshall						Hyr från Edethus				
Tingbersskolan (Idrottshall)		510	588 515 (= 60% av total årshyra)			Hyr från Edethus	2024-12-31	24 mån		Ja
Fd Elfhems gymnasium	471	112	52 704			Hyr från Edethus. Ljudaborgs kulturförening	Tillsvidare	9 mån		Ja
Judohallen	350	348	121 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lilla Edets judoklubb		9 mån		Ja
Lödöseborg		ej uppmätt	932 884			Hyr av Edethus. Lokal för LN-70	2035-09-30	9 mån		
Samlingslokal Alevi	553	135	74 612			Hyr från Edethus. Lokal LNIK m	2016-12-31 förlängt 60 mån	9 mån		
Lyckhem	622	260	161 800			Hyr från Edethus. Lokal för Lödöse varfsförening, Lödöse socialdemokrater, Slöjd & konstanverk, Lödösetraktens hembygdsförening, PRO	2016-12-31 förlängt 60 mån	24 mån		
Styrketräningslokal	490	190	93 150			Hyr från Fortinova. Lokal för Lök	2020-10-31 Förlängt 3 år i taget	9 mån		
Prässebo, Bodasjön, Kiosk		68			Eget vatten, sluten tank som behöver åtgärdas	Ägs av LEK. Klinten 1:6 och 1:8				
Alevi		183			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyr av LNIK				
Tingevi		152			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Hyr av LNIK				
Ryrsjöns fritidsanläggning		522			VA från bostadsrättsföreningen	Ägs av LEK. Roddarna				
Bertilsgården		ej uppmätt			Stallar och Ridhus, Eget vatten och kommunalt VA	Ägs av LEK. LERK				
Ryrsjövallen		298			Kommunalt VA	Ägs av LEK. Göta BK				
Stickebacken		47			Eget vatten, sluten tank	Ägs av LEK. Hundklubben				
Ekaråsen		205			Kommunalt VA	Edet FK				
Strömsvallen		ej uppmätt			Kommunalt VA	Ägs av LEK				
Billeroövsvallen, byggnad		398			Eget vatten, minireningsverk	LEK äger byggnaden. Edethus äger fastigheten. Hjærtums IS				
Bastubyggnad Utby		ca 140				Ägs av LEK				
Cafébyggnad Ströms slottspark		152 (samtliga byggnader)				Ägs av LEK				
Bostadshus Ströms slottspark		130				Ägs av LEK				

Lindkullen kök			513000			Hyr av Edethus				
kök i fsk och skolor			Bekostas av bildningsnämnden			Hyr av Edethus				
Erngrenska Villan	2921	85	248244	4	Budg. KF/KS -> SAN	Hyr av Edethus				Ja

Bilaga 2 Samhällsnämndens lokalbehov

Lokal/projekt	Beskrivning projekt	Antal brukare (antal)	Behov areal (kvm)	Färdigställt projekt (årtal)	Behov framtida utredningar	Projekt-ägare (LEK/)	Entreprenadform	Projektet ryms inom bef ram? Ja/Nej	Ekonomisk uppskattning investering (Mkr)	Hyreskostnads beräkning (kr/kvm/år)	Driftkostnads beräkning (tkr/år)	2024 (Mkr)	2025 (Mkr)	2026 (Mkr)	2027 (Mkr)	2028 (Mkr)	Senare (Mkr)	Summa investering (Mkr)
Ny omlastningstation för nya fastighetsnära källsorteringen.	Ny station för att kunna lasta om och hantera den fastighetsnära källsortering som kommer att träda i kraft 2027			2027		LEK	Totalentreprenad.	Nej	12						12			12
Ny återvinningscentral/ Kretsloppspark	Ny Kretsloppspark ersätter dagen ÅVC som finns på Göta	10 och ca 20 000 besök/år	2000 kvm personalutrymmen, förråd och fordonsuppställning. Totalt ca 22 000 kvm mark	2025	Förstudien godkänns av SAN	LEK	Total	Ja	1,6			0,6	1,0					1,6
Personalbyggnad på Ellbo reningsverk	Ny personalbyggnad ersätter dagens arbetsbodar samt gammal personalbyggnad samt uppfyller lagkrav.	10-14	410	2025	Projektering	LEK	Total	Ja	20 (31)		412		20 (31)					31
Idrottshall i Fuxernaområdet	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan och föreningslivet. Kommunen får utökad hyra	Föreningar	2193 inkl teknikutrymmen	2025	Nej	LEK/Edethus	Partnering	Nej	54	1 665 000 (60% av 2 774 000 kr/år)								53,475
Omlädningsrum till Lödöseborg	Edethus bygger 4 nya omlädningsrum som kommunen hyr	LN70	315	2024		Edethus	Totalentreprenad	Nej	9,5	490 000	75% av driftkostnaden		9,5					9,5
Ny idrottshall på Norra Gossagården	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan samt föreningslivet	Föreningar	ca 2200	2026	Behovsbeskrivning	LEK/Edethus		Nej	85* 2019 års prisnivå					45	40			85
Renovering alt. nytt stall på Bertilsgården	Byggnader inom området är delvis i dåligt skick	LERK		2025	Utredning av behov	LEK		Nej										
Förråd vid Ryrsjön	Utredning behövs innan ställningstagande			2025	Utredning av behov	LEK		Nej										

Bilaga 3 Underlag till Kommunens lokalförsörjningsplan 2025

Lokal/projekt	Beskrivning projekt	Behovsbeskrivning				Lokaliseringsutredning								Tidplan för genomförande						
		Beslutad av nämnd? Ja/Nej	Antal brukare (antal)	Behov areal (kvm)	Färdigställt projekt (årtal)	Beslutad av nämnd? Ja/Nej	Är projektet ramhöjand? Ja/Nej	Ekonomisk uppskattning investering (Mkr)	Hyreskostnads beräkning (kr/kvm/år)	Driftkostnads beräkning (tkr/år)	Färdigställt projekt (årtal)	Entreprenadform	Projekt-ägare (LEK/extern)	Behov framtida utredningar	2024 (Mkr)	2025 (Mkr)	2026 (Mkr)	2027 (Mkr)	Senare (Mkr)	Summa investering (Mkr)
Ny idrottshall på Fuxernaskolan	Ny idrottshall för ökad kapacitet för Fuxernaskolan samt föreningslivet	Ja	Föreningar	2193 inkl teknikutrymmen	2025	Ja	Ja	53,475	Tot 2 775 tkr fördelat på 1 665 tkr Samhällsnämnden och 1 110 tkr Bildningsnämnden		Partnering	LEK/Edethus	-							53,475
Ny idrottshall på Norra Gossagården	Ny idrottshall byggs i samband med ny skola. SAN tar 60% av kostnaden	Nej	Föreningar	ca 2200	2026	Nej	Ja	85* 2019 års priser					LEK/Edethus		45	40				85



Upphandlingar av principiell karaktär 2024

Dnr SAN 2023/544

Sammanfattning

I enlighet med Samhällsnämndens delegationsordning skall nämnden årligen besluta vilka upphandlingar som är av principiell karaktär. Upphandlingsunderlag för upphandling av principiell karaktär ska godkännas av arbetsutskottet innan annonsering.

En lista med alla nu kända upphandlingar som kan tänkas vara av principiell karaktär och som är tänkta att genomföra under 2024 är framtagen.

Utifrån listan har sedan bedömningen gjorts om upphandlingen är av principiell karaktär eller inte. I bedömningen har avvägning gjorts mellan följande parametrar:

- upphandlingens påverkan på kommuninnevånarna och servicen till dessa
- frågan om upphandlingen bör ske eller om behovet kan lösas ändå alt. inte behövs
- möjligheten att variera innehåll och kvalité i förfrågningsunderlaget
- upphandlingsbeloppets storlek
- längden på kommande avtalstid

Av listans upphandlingar bedöms en upphandling vara av principiell karaktär.

Denna upphandling är:

- Upphandling av fordon inför fastighetsnära insamling med start 2027

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-11-20

Lista med nu kända upphandlingar under 2024

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser är svåra att bedöma fullt ut. Utgångspunkten för upphandlingarna är att kommunen skall få bra vara/tjänst till så bra pris som möjligt. Med hur stora belopp som blir är svårt att avgöra i dagsläget.

Sociala konsekvenser

Beslut om upphandlingar av principiell karaktär bedöms inte ge några sociala konsekvenser. Det är först i samband med att upphandlingsunderlag tas fram som jämställdhet, barnkonsekvenser och sociala konsekvenser behöver beaktas.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar att upphandling av fordon inför fastighetsnära insamling med start 2027 är upphandling som är av principiell karaktär.

Karin Holmström
Sektorchef
karin.holmstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till

-

Beslutet skickas för kännedom till
Ulf Nilsson, enhetschef avfall och återvinning
Anna Berlin, enhetschef stadsmiljö
Franz Wallebäck, enhetschef vatten och avlopp
Amra Cukur, tf enhetschef lokalvård och vaktmästeri



Lista med samtliga nu kända upphandlingar under 2024 inom Samhällsnämnden

Upphandlingar markerade med * bedöms vara av principiell karaktär

Stadsmiljöenheten

1. VA- och markarbeten (Stadsmiljö, VA)

Avtalets förlängningsperioder (optioner) löper ut under 2024.
Kontraktswärde 10-20 Mkr per år.

Vatten- och avloppsensheten

1. Drift- och personalbyggnad på Ellbo

Totalentreprenad av ny drift- och personalbyggnad på Ellbo
Kontraktswärde 20-25 mkr

Avfalls- och återvinningsenheten

1. IT system ÅVC

Passersystem till återvinningscentralen. Ersätter ett uttjänt system. Kan bidra till nya digitaliseringslösningar som ökar servicenivån.

Kontraktswärde oklart, grov kostnadsuppskattning 0,1 mkr i investering och 50 tkr i årlig driftskostnad. Bommar 250 tkr (2 st).

Eventuellt är upphandlingen samt avtal signerat under dec 2023 (GR avtal)

2. Kompletteringsfordon insamling, 1 st 2-fack insamlingsfordon.

Inköpsvärde begagnat fordon 1,5 mnkr.

3. Upphandling fordon inför fastighetsnära insamling med start 2027*

Inköpsvärde mellan 6-15 mnkr beroende på drivlina/system/antal.

Lokalvård och vaktmästerienheten

1. Städtjänst - golvvård och storstädning av förskolor

Kontraktswärde 300-400 tkr



Beslutsuppföljning för samhällsnämnden december 2023

Dnr SAN 2023/58

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-12-07 § 142 att punkten ”Beslutsuppföljning” ska vara en punkt på föredragningslistan för styrelse och nämnden.

Vid dagens sammanträde redovisas uppdrag från samhällsnämnden fram till dagens datum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-11-14
Beslutsuppföljning

Ekonomiska konsekvenser

-

Sociala konsekvenser

-

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Ingela Flodin
Nämndsamordnare
ingela.flodin@lillaedet.se

Beslutsdatum	Ärende/rubrik	Handläggare	Uppdrag till förvaltningen	Kommentar	Status
2023-06-01 § 98	Omklädningsrum till Lödöseborg	Karin Holmström	Förvaltningen ges i uppdrag att beställa upphandling av 4 nya omklädningsrum till Lödöseborg men med förbehåll i beställningen att Samhällsnämnden godkänner hyreskostnaden innan byggnationen genomförs och att hyreskostnaden tidigast kommer i slutet av 2024.		pågående
2023-06-01 § 101	Tertialrapport 1	Karin Holmström	De olika verksamheterna, förutom kosten, ska redovisa konsekvenserna av en besparing på 1%.		pågående

2023-11-16



Redovisning av personuppgiftsincidenter 2023

Dnr SAN 2023/30

Sammanfattning

En personuppgiftsincident (PUI) är en säkerhetsincident som inträffar när en personuppgiftsansvarig tappar kontrollen över sina personuppgifter genom att personuppgifter har förstörts, förlorats, ändrats, obehörigt röjande eller när någon som inte är behörig har åtkomst till informationen. Det gäller oavsett om det skett med avsikt eller inte. Händelser som bedöms vara av allvarligare art anmäls till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Exempel på personuppgiftsincidenter är bland annat när en arbetsdator, mobiltelefon eller USB-minne som innehåller personuppgifter har stulits eller förlorats, dataintrång eller virus, mail som skickats till fel mottagare, obehörig åtkomst till personuppgifter eller för hög behörighet i ärendehanteringssystem.

Under 2023 har följande personuppgiftsincidenter rapporterats för samhällsnämnden.

- 2023-02-09 En e-post innehållande personuppgifter skickades av misstag till fel mottagare. Anmäld till IMY.
- 2023-04-06 Västtrafiks utvecklarportal (API portal) har blivit utsatt för IT attack. Oklart vilka uppgifter har läckt ut, enligt Västtrafik. Denna anmälan görs för vidareutredning. Ej anmäld till IMY.
- 2023-07-04 Pärmar med bygglovsdokumentation har legat utan tillsyn i fikarummet några timmar. Ej anmäld till IMY.
- 2023-09-05 Fastighetsbeteckningar syns på automatisk innehållsförteckning på kallelser och protokoll på hemsidan. Ej anmäld till IMY.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-11-14

Ekonomiska konsekvenser

-

Sociala konsekvenser

-

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Ingela Flodin

Nämndsamordnare

ingela.flodin@lillaedet.se



Förstudie kretsloppspark

Dnr SAN 2022/578

Sammanfattning

I samhällsnämnden 2022-11-24 § 150 återremitterades ärendet Förstudie kretsloppspark för att:

- se över så att bygget inte strider mot gällande detaljplan.
- Ha samråd med Edethus AB så att deras planer för markområdet kan tas hänsyn till vid framtida beslut

Förvaltningen finner att bygget inte strider mot gällande detaljplan men genom samråd med Edethus AB framkom det att krävs omfattande markberedning samt att ytan efter den fastställda placeringen av räddningsstationen blir ytterligare begränsad för den nya ÅVC:n.

I samhällsnämndens arbetsutskott 2023-01-12 §11 återremitterades ärendet Förstudie kretsloppspark för att:

- utreda vad eventuella saneringskostnader kommer bli som konsekvens av att bygga om ÅVC:n kontra att bygga en ny ÅVC på annan plats.
- utreda möjligheten samt de ekonomiska konsekvenserna av att bygga om ÅVC: på befintlig plats.
- bägge dessa delar av utredningen skall ske i samråd med Edethus AB.

Under utredningens gång har det konstaterats att undersökningarna som skulle behöva göras för att ta fram saneringskostnaderna skulle bli mycket kostsamma.

Det har också framkommit att förhållandena i marken på den föreslagna platsen att placera en kretsloppspark har varit sämre än väntat, vilket gör det mycket svårt att få till en tilltänkt kretsloppspark på den platsen.

Med dessa utmaningar, samt kommunens ekonomiska situation i åtanke, har förvaltningen tagit fram ett alternativt förslag, som innebär att livslängden på befintlig ÅVC ökar i stället för att anlägga en ny kretsloppspark i dagsläget.

Det nya förslaget går ut på att genomföra en ombyggnation av befintlig återvinningscentral för att öka kapacitet och göra mer ändamålsenlig där det går, vilket enligt förvaltningens bedömning skulle göra att anläggningen fungerar att använda tillfredställande för verksamhetens behov i ytterligare cirka 15 år, därefter krävs troligtvis någon form av komplettering.

Föreslagna ändringar på befintlig ÅVC är:

1. Nytt personalutrymme, det gamla rivs och ersätts med nytt som kräver mindre yta, ca 25 kvm, än befintliga.
2. Betongplattor för omlastning av vissa material, detta för att förbättra flödet för besökare.
3. Expansion av rampens area, ger möjlighet till att mindre containrar kan ställas upp och då kan fler fraktioner sorteras ut.
4. Asfaltering och iordningställande av ytan ”gamla växthuset”, en yta i närheten av ÅVC där det tidigare funnits ett växthus, ytan kommer användas i högre utsträckning än idag till uppställningsplats för större containrar, som de mindre inne i anläggningen kan tömmas i. Detta kommer kräva kompletterande arbetsfordon, förslagsvis en truck.
5. En ny port och tätning av vägg som separerar omlastningshallen och återvinningscentralen, detta för att förbättra miljön i hallen.
6. En mer välkomnade återvinningscentral genom allmän upprustning.

Ombyggnaden kan däremot inte lösa behovet av en tillräckligt stor yta för en omlastningsstation inför den fastighetsnära insamlingen av förpackningar som införs 1 januari 2027. Uppskattningsvis behövs en yta på 3000 kvm för klara detta. Detta innebär att mark och medel behöver avsättas för en omlastningsstation innan år 2027.

Beslutsunderlag

-Tjänsteskrivelse Förstudie kretsloppspark, daterad 2023-11-20.

Ekonomiska konsekvenser

För föreslagen ombyggnation av ÅVC i Göta uppgår kostnaden till ca 26 mnkr. Kostnaden är uppskattad i samråd med kommunens samt EdetHus AB förvaltare.

Sociala konsekvenser

I och med ombyggnationen kommer att flödet att öka vilket medför kortare väntetider och som i sin tur leder till ett ännu mer positivt besök på återvinningscentralen.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden godkänner remissvaren och ger sektorn i uppdrag att fortsätta arbeta med de föreslagna förändringarna på ÅVC samt den framtida omlastningsstationen.

Anders Johansson
Ingenjör
anders.johansson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Karin Holmström, sektorchef

Beslutet skickas för kännedom till

Ulf Nilsson, enhetschef avfall och återvinning
Anders Johansson, ingenjör



Utvärdering av förändrade verksamhetsbidrag och införda driftkostnader

Dnr SAN 2023/478

Sammanfattning

Sektorn har fått i uppdrag att visa hur mycket föreningarna påverkas ekonomiskt av att betala en del av driftkostnaderna kontra höjt verksamhetsbidrag. Uppdraget härrör från Kultur- och fritidsnämnden.

De föreningar som har medlemmar mellan 6 och 20 år och haft minst 10st sammankomster under senaste halvåret kan två gånger per år söka ett verksamhetsbidrag. Bidraget var tidigare 5 kr/medlem och sammankomst men höjdes till 7 kr under 2020 (KFN 2020/79)

Kultur och fritidsnämnden beslutade (2020-04-21) att föreningarna står för egna avfallsabonnemang, sitt eget förbrukningsmaterial samt 25% av sina driftskostnader för el och VA fr o m 2020-07-01. (KFN 2020/78) Samhällsnämnden beslutar att tidigare beslut fortsättningsvis ska gälla (SAN 2021/609).

Tabellerna i rapporten visar beslutens påverkan på några utvalda föreningar med olika förutsättningar.

Underlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-10-10
Rapport av undersökningen

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden noterar informationen

Handläggare
Carolina Öster
carolina.oster@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Karin Holmström, sektorchef
Maria Wagerland, planering och exploateringschef

Utvärdering av förändrade verksamhetsbidrag och införda driftkostnader

Framtagen av: Carolina Öster

Datum: 2023-11-07

Version: 1.0



LILLA EDETS
KOMMUN



Bakgrund till uppdraget

Planerings- och exploateringsenheten har fått i uppdrag att göra en utvärdering av beslutet att dels höja verksamhetsbidraget från 5 kr till 7 kr, och dels ta ut 25% av kostnaden för VA och el. Hur mycket påverkas föreningarna ekonomiskt? Hur har beslutet slagit ut för olika typer av föreningar?

Under år 2023 är det 27 olika föreningar som ska betala driftkostnader för 2022. Tre föreningar, OK Gipen, Scouterna och Tennisklubben, äger sina egna lokaler och betalar all drift själva. Av alla föreningar med driftkostnader är det bara nio föreningar som har sökt verksamhetsbidrag för HT 2022 och VT 2023. Ett 15-tal föreningar skulle kunna söka verksamhetsbidrag men gör inte det.

Underlaget till rapporten

Underlaget presenterar fem olika föreningar med olika förutsättningar vad det gäller hur många medlemmar som är ungdomar, om föreningen har låga eller höga driftkostnader samt om föreningen får högt eller lågt verksamhetsbidrag.

Lilla Edets Ridklubb – Bertilsgården. En anläggning med höga driftkostnader. Stora mängder el och vatten förbrukas. Föreningen har många medlemmar men inte tillräckligt stor del som är bidragsberättigade på grund av ålder och många som inte är skrivna i kommunen. Driftkostnaderna överstiger bidragsandelen och föreningen har därmed fått ökade kostnader. Föreningen hyr ut stallplatser till privatpersoner som kan kompensera för delar av kostnadsökningen.

Verksamhetsbidrag		Totalt
HT 2018	5 510	
VT 2019	7 430	12 940
HT 2022	13 951	
VT 2023	13 454	27 405
Driftkostnader		
2022		38 344
Resultat	-10 939	



Edet FK – Ekaråsen och Strömsvallen. Två anläggningar som delas med andra föreningar när det gäller driftkostnaderna. Föreningen har ett stort antal ungdomar med många träningar. Verksamhetsbidraget ger ett stort plus i kassan då driftkostnaderna inte alls är lika höga som om de hade anläggningarna själva. Driftkostnaden utgör ca en tredjedel av intäkterna från bidrag.

Verksamhetsbidrag		Totalt
HT 2018	20 830	
VT 2019	23 580	44 410
HT 2022	49 819	
VT 2023	75 369	125 188
Driftkostnader		
2022		41 342
Resultat	83 846	

IK Bergaström – Ekaråsen och Fuxerna Gym. Föreningen betalar en del av driften på Ekaråsen och driftkostnad enligt schablon på m² yta för gymmets lokal som kommunen hyr av EdetHus. Föreningen har många medlemmar och de utgörs av både ungdomar och äldre. Deras driftkostnader är i stort sett lika stora som bidragen, alltså ”plus minus noll”.

Verksamhetsbidrag		Totalt
HT 2018	2 705	
VT 2019	3 765	6 470
HT 2022	5 194	
VT 2023	10 213	15 407
Driftkostnader		
2022		14 124
Resultat	1 283	



Friluftsförbundet – Föreningen har tillgång till den s.k. Främjarstugan i Lödöse som kommunen hyr av EdetHus. Förening med få medlemmar som är bidragsberättigade och de har inte sökt verksamhetsbidrag för VT 2023. Att betala driftkostnader genererar en ökad kostnad.

Verksamhetsbidrag		Totalt
HT 2018	630	
VT 2019	685	1315
HT 2022	455	
VT 2023	0	455
Driftkostnader		
2022		3 724
Resultat	-3 269	

Ljudaborg Kulturförening – Föreningen har tillgång till en lokal i Lödöse som kommunen hyr av EdetHus. Driftkostnad enligt schablon på m² yta. Föreningen har inte sökt verksamhetsbidrag varken under 2018/2019 eller 2022/2023. Driftkostnaden innebär en ökad kostnad.

Verksamhetsbidrag		Totalt
HT 2018	0	
VT2019	0	
HT 2022	0	
VT 2023	0	0
Driftkostnader		
2022		7 935
Resultat	-7 935	



Beslutet om att föreningarna ska betala 25% av lokalernas driftkostnader innebär en ökad kostnad för alla utom ett fåtal föreningar. Trots en höjning av verksamhetsbidraget med 2 kr kompenseras inte det för driftkostnaden.

Ingen förening uttrycker sig positivt om att betala en del av driftkostnaderna - de flesta får bara en ökad utgift som inte fanns förr. Dessutom är bara hälften av de som betalar driftkostnader berättigade till verksamhetsbidrag.

Kommentarer om bidrag från föreningarna vid workshop 2023-03-20

- Grundbidrag borde ges till alla aktiva föreningar automatiskt
- Borde prioritera funktionsnedsatta och 65+ och inte bara ungdomar
- Bidragsbudgeten borde höjas. Budget borde följa efterfrågan och behov
- Titta över reglerna för att kunna söka bidrag, fler möjligheter
- En schablonsumma till varje förening baserat på medlemmar. Större behov sökes via särskilt bidrag
- Flera efterfrågar samma åldersspann som LOK-stödet (7-25 år)
Våra regler säger 6-20 år för verksamhetsbidraget

Frågan om driftkostnader togs inte upp som någon separat fråga på föreningsmötet utan fokus låg på bidragsbestämmelserna och då främst särskilt bidrag.

*I samband med höstens föreningsmöte ställdes frågan till samtliga föreningar som betalar driftkostnad om **hur stor del utgör 25% i driftkostnader av föreningens betalningsnetto.***

Svar har endast inkommit från tre föreningar. IK Bergaström som uppskattar att 15% av deras kostnader är driftkostnader. Varfs- och Sjöfartshistoriska föreningen i Göta älvdalen säger att deras del utgör 13% och Edet FK uppger att 3,7% utgör driftkostnader.



Behovsutredning gällande miljöenhetens ansvarsområde 2024–2026

Dnr SAN 2023/530

Sammanfattning

Miljöbalken ställer krav på tillsynsmyndigheten att minst en gång per år uppdatera en behovsutredning som redovisar vilka resurser som krävs för att myndigheten ska leva upp till miljöbalkens krav. Då nämnden via miljöenheten även ansvarar för kontroll enligt livsmedelslagen samt prövning och tillsyn enligt viss annan lagstiftning kopplad till miljö- och hälsoskyddsområdet, redovisas behoven i en samlad behovsutredning för enheten. I denna ingår även sådana uppgifter med koppling till miljö-, natur- och hälsoskyddsområdet som inte omfattar prövning och tillsyn. Till exempel så har nämnden ansvar för viss miljöövervakning för att följa arbetet med att nå de svenska miljömålen anpassat till lagstadgade miljö kvalitetsnormer, men att agera sakkunniga vid framtagandet av detaljplaner och andra externa remisser är också en viktig arbetsuppgift.

Behovsutredningen ligger till grund för framtagandet av nämndens tillsynsplan för miljöenhetens ansvarsområde. Sammanfattningsvis så framgår av årets uppdatering att det saknas 3,2 tjänster inom miljöenheten inför 2024 jämfört med de resurser enheten har haft 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-11-20

Behovsutredning 2024–2026, Miljöenhetens ansvarsområden inom samhällsnämnden

Bakgrund

Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun ansvarar enligt lag bl.a. för tillsynen enligt miljöbalken, delar av strålskyddslagen, tobakslagen och smittskyddslagen. Dessutom ansvarar nämnden för kontroll enligt livsmedelslagen. Utöver det förväntas nämnden arbeta strategiskt med frågor gällande naturvård, miljöövervakning etc. Vissa frågor hanteras av nämndens personal med kommunstyrelsen som mottagare.

Enligt miljö tillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen omfattar en treårsperiod och ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Den operativa tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Med

behovsutredning och register som grund ska myndigheten inför varje verksamhetsår ta fram en samlad tillsynsplan.

Samhällsnämndens ansvarområde enligt miljöbalken är brett och omfattar bland annat tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, efterbehandling av förorenade områden, kemiska produkter och biotekniska organismer samt avfall och producentansvar.

Tillsynsbehovet varierar från år till år, då det vissa år krävs mer tid för en viss typ av objekt. Det beror på att olika verksamheter besöks med olika intervall beroende på verksamhetens miljö- och hälsopåverkan. Nämnden har också en tillsynsskuld för sådan tillsyn som borde varit utförd sedan tidigare. För att kunna sätta det totala resursbehovet i relation till befintliga resurser så behöver även övriga uppgifter som åligger miljöenhetens personal redovisas i ett samlat dokument. Miljöenheten har därför uppdaterat föregående års behovsutredning, som visar att det utifrån de resurser som funnits under 2023 saknas 3,2 tjänster för att under 2024 hantera det årliga behovet inklusive befintlig tillsynsskuld.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden godkänner *Behovsutredning gällande miljöenhetens ansvarsområde 2024–2026* daterad 2023-11-20.

Kristian Nordström
Miljö- och byggchef
kristian.nordstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Kristian Nordström, miljö- och byggchef

Behovsutredning 2024–2026

Miljöenhetens ansvarsområden inom samhällsnämnden

Framtagen av: Miljöenheten

Datum: 2023-11-20

Version: 1.0



LILLA EDETS
KOMMUN



Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	2
Förutsättningar	2
Lokala och regionala åtaganden	2
Lagstiftning	3
Omvärldsanalys	3
Prövning och tillsyn	4
Planerad miljöskyddstillsyn	5
Händelsestyrd miljöskyddstillsyn	7
Planerad hälsoskyddstillsyn	9
Anmälningsskyddiga verksamheter inom hälsoskydd	9
Ej anmälningsskyddiga verksamheter inom hälsoskydd	10
Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn	11
Prövning och tillsyn strandskydd	12
Planerad livsmedelskontroll	13
Händelsestyrd livsmedelskontroll	13
Behov och resurser för prövning och tillsyn	14
Övriga uppgifter	14
Naturvård och miljöövervakning	14
Nytt verksamhetssystem	16
Totalt resursbehov	17
Jämförelse behov och resurser 2024–2026	17



Bakgrund och syfte

Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun ansvarar enligt lag för tillsynen enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen samt delar av strålskyddslagen, tobakslagen, smittskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, lagen om sprängämnesprekursorer samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel. Nämnden är den utsedda myndighet som ansvarar för att avsätta de resurser som behövs för att tillgodose tillsynsbehovet i kommunen. Kommunens nämndsorganisation förändrades till 2021 och tidigare miljö- och byggnämndens ansvarsområden hamnade enligt kommunfullmäktiges beslut inom den nya samhällsnämndens ansvarsområden.

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen omfattar en treårsperiod och ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Den operativa tillsynsmyndigheten ska också föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.

Behovsutredningen omfattar både behovet av planerad tillsyn och handläggning av inkommande ärenden. Behovsutredningen tar upp den lagstyrda verksamheten enligt ovan, men redovisar också övriga arbetsuppgifter som faller under samhällsnämndens ansvar kopplat till natur- och vattenvård mm.

Utredningen baseras på analys av de nationella miljömålen, kunskap om miljötillståndet, lagstiftningens krav, politiska mål och erfarenheter från tidigare tillsyn och prövning.

Med behovsutredning och register som grund ska myndigheten inför varje verksamhetsår ta fram en samlad tillsynsplan.

Förutsättningar

Kommunfullmäktiges direkta beställning av verksamhet för samhällsnämnden finns i nämndens reglemente, som också styr det dagliga arbetet parallellt med lagstiftning, kommunens övriga styrdokument och miljömålsdokument.

I dokumentet redovisas tillsynsbehovet som tid (timmar) och vid beräkningen av antalet behövda tjänster har Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) schablon att en heltid kan leverera 1 000 timmar tillsyn använts. Detta för att enkelt kunna relatera till hur många medarbetare det finns behov av på miljöenheten. I behovsutredningen redovisas inga avvägningar eller prioriteringar.

Lokala och regionala åtaganden

Kommunstyrelsen har beslutat om åtaganden inom åtgärdsprogram för ett hållbart Västra Götaland för perioden 2022-2025. Under 2023 har KS också antagit nya klimatlöften för perioden 2024-2026 inom den regionala satsningen Klimat 2030. Båda dessa satsningar förutsätter deltagande från miljöenheten. Även inom program för ett giftfritt Lilla Edet 2023-2025 som antogs av KS under 2023 finns åtgärder som miljöenheten ansvarar för. Sammanfattning av åtaganden som berör miljöenheten:

- Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle.
- Utarbeta och genomföra en handlingsplan för förorenade markområden.
- Samverka för att bevara jordbruksmark.
- Använda naturvårdsdatabaser i fysisk planering, samt införa grön infrastruktur i översiktsplan.
- Förbättra inomhusmiljö inom skola och förskola genom tillsyn.
- Fokusera på företagens klimatomställning i miljötillsyn.

Med utgångspunkt från de nationella och regionala miljömålen ska kommunens tillsynsinsatser och naturvårdsarbete leda till att miljömålen uppfylls och att utvecklingen styrs mot ett hållbart samhälle.



Lagstiftning

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De lagar som främst styr miljöenhetens arbete är

- EG-förordningar och direktiv
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- EU:s dataskyddsförordning (GDPR)
- Miljöbalken
- Livsmedelslagen
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Tobakslagen

Lagstiftningen är till stora delar nationell men inom vissa områden gäller EU-lagstiftningen direkt utan att den har införlivats i den svenska. Det gäller framför allt inom livsmedelsområdet. Till lagarna finns en rad följdförfattningar som utfärdas av regering och centrala verk. Dessutom utfärdas en rad allmänna råd, direktiv, riktlinjer och vägledningar av Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Jordbruksverket med flera.

Omvärldsanalys

Lilla Edets kommuns befolkning minskade något under 2022 efter att ha ökat under ett antal år. Behovet att ta fram detaljplaner för att möjliggöra ytterligare bostäder är stort men kommunstyrelsens resurser är begränsade. Dock har en ökning i utfallet skett på sistone och miljöenhetens behov av att bidra till detta arbete förväntas också öka framöver.

Vattenförvaltningens åtgärdsplan 2022–2027 innebär ökade krav på berörda myndigheter att säkerställa att åtgärder verkligen kommer till stånd. För samhällsnämnden innebär detta arbete främst tillsyn av enskilda avlopp och annan miljöfarlig verksamhet, förorenade områden samt lantbruk. Senast den 30 juni 2024 ska alla verksamheter som vid införandet av vattenskyddsskrifterna för Göta älv blev tillståndspliktiga ha sökt tillstånd.

Naturvårdsverket i samarbete med andra vägledande myndigheter har tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsyn 2022-2025, som tillsammans med den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan pekar ut en rad fokusområden för tillsyn. Under 2024 pågår arbete bl.a. med PFAS i förorenade områden, bassängbad, hygien i skola och förskola, illegal avfallshantering och växtnärläcksage från jordbruk och hästgårdar.

En stor del av nämndens verksamhet är händelsestyrd och därmed svår att förutse och planera. Hanteringen av oförutsedda händelser riskerar alltid att ta mycket tid från planerad tillsyn och livsmedelskontroll.

FN:s Agenda 2030 med de 17 globala hållbarhetsmålen påverkar också kommunen, då kommuner är viktiga aktörer i genomförandet av agendan.

Miljö- och bygglovsenheternas ärendehanteringssystem har bytts ut under 2022, vilket gett ökade möjligheter till en effektiv handläggning. Viss lokal utveckling av systemet återstår vilket kommer att kräva en del resurser i form av arbetstid. Arbete pågår också med utveckling av digitala lösningar.



Prövning och tillsyn

Varje kommun utövar, genom den eller de nämnder som fullmäktige bestämmer, tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddsområdet enligt 9 kapitlet miljöbalken.

”Tillsynen skall säkerställa syftet med denna balk och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillsynsmyndigheten skall för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet som omfattas av tillstånd skall tillsynsmyndigheten även fortlöpande bedöma om villkoren är tillräckliga. Tillsynsmyndigheten skall dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses” (26 kap 1§ miljöbalken).

Tillsynsmyndigheten ska på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera att lagstiftningen, inklusive villkor meddelade i tillstånd, följs. Myndigheten ska också vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse.

Nämnden har också ett tillsynsansvar enligt annan lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet än miljöbalken och dess förordningar och föreskrifter. Förvaltningslagen föreskriver att myndigheten har en serviceskyldighet och ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Samhällsnämndens verksamhetsområde är brett och omfattar bland annat prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, livsmedel, strandskydd, efterbehandling av förorenade områden, kemiska produkter samt avfall och producentansvar. Dessutom ansvarar nämnden för kommunens naturvårdsarbete och miljöövervakning.

Tillsynsbehovet kan variera något från år till år, då det vissa år krävs mer tid för en viss typ av objekt. Det beror på att olika verksamheter besöks med olika intervall beroende på verksamhetens miljö- och hälsopåverkan, men också som en konsekvens av att den händelsestyrda tillsynen kan variera i omfattning.



Planerad miljöskyddstillsyn

Miljöskydd handlar om att förbättra och trygga en god miljö utomhus och för att förhindra/förebygga utsläpp till mark, luft och vatten. Med miljöskydd avses områdena miljöfarliga verksamheter, avfall, förorenade områden, kemikalier och lantbruk.

Tabell 1 – Planerad miljöskyddstillsyn för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal Objekt/ärenden	Timmar per objekt	Intervall (år)	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
B-verksamheter	8	4–31	1	125	125	125
C-verksamheter	28	2–16	1/2–1	130	130	130
Avfall för anläggningsändamål (C-tillsyn)	14	2–20	1/2	200	200	100
U-verksamheter (ej lantbruk)	Ca 500	2–8	1/5	800	800	800
Lantbruk	70	6	1/3–1/8	64	100	48
Hästgårdar, > 2 de	80	4	1/4–1/8	8	40	20
Enskilda avlopp, inventering	3000 (300/år)	4		1200	1200	1200
Cisterner	125			200	50	70
Förorenade områden	107			300	300	200
Kemikalier i detaljhandeln	20	8	1/4	160	0	0
PCB	182			100	50	20
Köldmedier	20	3	1	60	60	60
Summa				3347	3055	2773

B-verksamheter

Verksamheter som kräver tillstånd från länsstyrelsen (miljöprövningsdelegationen) kallas B-verksamheter. Exempel på tillståndspliktiga verksamheter är större lantbruk, avfallsanläggningar och täkter. Samtliga B-verksamheter bedöms kräva regelbunden tillsyn, i de flesta fall årligen.

I Lilla Edets kommun finns åtta B-verksamheter inom hamnar, täkter, vindkraft och kemisk industri där nämnden är tillsynsmyndighet. De kommunala anläggningarna avloppsreningsverket Ellbo och Högstorpstippen är B-verksamheter där länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. I samband med sluttäckning av Högstorpstippen kommer denna överlämnas till kommunens tillsyn som ett C-objekt.

C-verksamheter

Verksamheter som är anmälningspliktiga till miljönämnden kallas C-verksamheter. I Lilla Edet finns 28 C-verksamheter inom kemisk industri, återvinning, avloppsreningsverk, bränslestationer, fordonslackering, lantbruk, motorbana, skjutbanor och vindkraftverk.

Avfall för anläggningsändamål

Återvinning av avfall för anläggningsändamål där föroreningsrisken är ringa är en anmälningspliktig verksamhet som bedrivs mellan 1–5 år. I Lilla Edets kommun har vi ca 14 sådana anläggningar i varierande storlek som är beräknat aktiva. Totalt finns ca 100 platser där den här typen av verksamhet bedrivs, men ingen slutbesiktning har historiskt genomförts.

U-verksamheter

Miljöfarliga verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga kallas U-verksamheter. Även om U-verksamheter är små och ofta har en mindre omgivningspåverkan än B- och C-objekt ska de uppfylla kraven i miljöbalken. Verksamhetsutövare för en U-verksamhet kan vara både företag och privatpersoner. Företag som är U-verksamheter är bland annat mindre fordonstvättar, tandläkarmottagningar, åkerier, mekaniska verkstäder och fordonsverkstäder. Antalet är svårt att



bedöma då det inte har bedrivits någon kontinuerlig tillsyn på dessa, trots åläggandet i miljötillsynsförordningen. Även mindre lantbruk och hästgårdar räknas som U-objekt men redovisas separat ovan.

Under 2021 och 2022 genomfördes en grov inventering av potentiella U-objekt i kommunen och den lista som framtagits har över 900 potentiella verksamheter. Det verkliga talet är sannolikt mycket lägre men en sällning av dessa måste påbörjas och är ett arbetsintensivt område.

Avfallstransportörer

Tillsyn på avfallstransportörer har inte bedrivits i kommunen tidigare men då den nationella strategin för miljötillsyn nu har tillsyn av dessa som ett mål, utöver kraven i miljötillsynsförordningen, behöver samhällsnämnden inventera antalet transportörer registrerade i kommunen samt bedöma tillsynsbehovet av dessa. Detta går i hand med ovanstående inventering av U-anläggningar, då nästan alla avfallstransportörer klassas som en typ av U-anläggning.

Lantbruk och hästgårdar

Vid tillsyn på lantbruk kontrolleras bland annat lagring, spridning och övrig hantering av gödsel och växtskyddsmedel, avfallshantering, cisterner, animaliska biprodukter och att lagstiftningen efterföljs gällande dokumentation och nödvändiga tillstånd.

Vid tillsyn på hästgårdar kontrolleras framför allt lagring och hantering av stallgödsel men även näringsläckage från rasthagar etc.

Enskilda avlopp

Enskilda avlopp, eller små avloppsanläggningar, i kommunen inventeras fortlöpande. Uppgiften är prioriterad i den nationella strategin för miljöbalktillsyn. Inventering sker områdesvis där de vattendrag med sämst vattenkvalitet prioriteras först, utifrån "Handlingsplan för tillsyn och åtgärder av enskilda avlopp i Lilla Edets kommun". Det bedömda behovet utgår ifrån en önskad minsta åtgärdstakt framtagen av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Från och med 2025 måste kommunen ha ett digitalt register över kommunens ca 3000 avloppsanläggningar färdigt, då HaV avser gå över till intervallstyrd riskbaserad tillsyn av små avloppsanläggningar. Antalet anläggningar är baserat på en fastighetsbunden inventering och det faktiska antalet anläggningar är troligen något högre, då HaV kräver att exempelvis slutna tankar och BDT-anläggningar som betjänar samma byggnad ska räknas som två olika anläggningar i det digitala nationella registret.

Cisterner

Vid tillsyn av cisterner kontrolleras om cisternen genomgått återkommande kontroll. Kontroll av cisterner sker löpande vid tillsyn av bland annat lantbruk och bränslestationer eller som tillsynsprojekt.

Förorenade områden

Förorenade områden innefattar mark- och vattenområden. Samlad information om förorenade områden finns i länsstyrelsens nationella databas "EBH-stödet" som nämnden bidrar till att hålla uppdaterad. Framtagande av en handlingsplan kommer att behöva prioriteras framöver. Det är för tillfället mycket svårt att bedöma det framtida behovet då mycket fortfarande är oklart. PFAS inventeringar som innebär genomgång av redan riskklassade objekt och framtagande av handlingsplan kommer att leda till ett ökat behov. Även slussprojektet kan framöver troligen innebära visst arbete rörande potentiellt förorenade sediment.

Kemikalier i detaljhandeln

Tillsynen på kemikalieområdet gäller både verksamheter som hanterar kemikalier och verksamheter som tillhandahåller kemikalier såsom dagligvaruhandel. Den förstnämnda gruppen ingår huvudsakligen i bedömt behov för respektive verksamhet. Kemikalier tas upp i samband med tillsyn av miljöfarliga verksamheter eller inom ramen för tillsynsprojekt.



PCB

Samhällsnämnden har tillsyn på att fastighetsägare till byggnader uppförda och/eller renoverade mellan åren 1956–1973 inventerar förekomsten av PCB i fastigheten, samt rapporterar resultaten till myndigheten.

Köldmedier

Tillsynen på köldmedier sker genom granskning och uppföljning av årsrapporter från köldmedieanläggningar, såsom kylar, frysar och luftkonditioneringsanläggningar med minst 10 kg köldmedia.

Händelsestyrd miljöskyddstillsyn

En del av enhetens tillsynsarbete är händelsestyrd. Utifrån uppföljning av händelsestyrda ärenden tidigare år, görs nedanstående uppskattning av kommande års behov av arbetstid. Den händelsestyrda tillsynen sker inom ett flertal områden.

Tabell 2 – Händelsestyrd miljöskyddstillsyn för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal Ärenden	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Anmälan av C-verksamhet	10	100	100	100
Förorenade omr., §28-anmälningar m. m	7	140	100	100
Enskilda avlopp ansökan/klagomål	200	1200	1200	1200
Värmepumpar	20	40	40	40
Olyckor och utsläpp	10	100	100	100
Anmälan och ansökan övrigt (bekämpningsmedel, gödseldispens, cistern mm)	25	50	100	100
Prövning inom vattenskyddsområde	30	400	200	200
Klagomål (skrotbilar, avfall, nedskräpning, eldning av avfall mm)	20	240	240	240
Remisser och rådgivning		150	150	150
Summa		2420	2230	2230

Anmälan av C-verksamheter

Vid en anmälan av en C-verksamhet skall tillräckliga uppgifter inkomma för att nämnden ska kunna avgöra ärendet. När ärendet är tillräckligt utrett meddelas vid behov föreläggande om de försiktighetsmått eller förbud som krävs enligt miljöbalken. Tidsåtgången kan därför variera kraftigt även om många anmälningar har en fast taxa.

Förorenade områden

Tillsyn av förorenade områden handläggs löpande genom undersökningar och inkomna anmälningar om förorenade områden i kommunen. Omfattningen kan komma att öka den närmsta tiden på grund av större projekt kopplade till detaljplanearbete och planerat bostadsbyggande.

Enskilda avlopp ansökan/klagomål

Ansökningar om inrättande av enskilda avloppsanläggningar handläggs löpande där en bedömning görs om ansökan uppfyller miljöbalkens krav, och tillstånd ges med eventuella villkor. Anmälan av mulltoalett och BDT-anläggningar samt dispens om förlängt slamtömningsintervall inkommer och handläggs enligt miljöbalken samt lokala föreskrifter. Inkommande klagomål utreds och vid behov föreläggs berörd fastighetsägare om de åtgärder som krävs enligt miljöbalken.

Värmepumpar

Handläggning av värmepumpar sker genom inkommande anmälningar. Bedömning görs utifrån lämplig placering och föroreningsrisk av närliggande vattentäkter.



Olyckor och utsläpp

Vid incidenter, olyckor och utsläpp görs bedömningar om åtgärder krävs för att skydda omgivande mark, luft och vatten. Vid behov föreläggs verksamhetsutövaren om försiktighetsmått eller förbud som behövs enligt miljöbalken.

Ansökan och anmälan övrigt

Det inkommer ärenden av olika typ som är anmälningspliktiga, bland annat anmälan om spridning av bekämpningsmedel, anmälan om dispens för spridning av gödsel och anmälan om cistern som tas ur bruk. Vid handläggning av ärendena görs en bedömning och eventuellt föreläggs verksamhetsutövaren att följa vissa försiktighetsmått.

Prövning inom vattenskyddsområde

I samband med införande av föreskrifter om vattenskydd av Göta älv och Vänersborgsviken har denna post tillkommit. Samtliga C-anläggningar som kan antas påverka vattenskyddet ska ha tillstånd enligt dessa föreskrifter innan den 30 juni 2024, annars måste de förbjudas. Beräkningen är att denna post kommer plana ut efter 2024.

Klagomål (skrotbilar, avfall, nedskräpning, eldning av avfall mm)

De klagomål som inkommer inom miljöskydd är ofta olika typer av avfallsärenden, till exempel nedskräpning, dumpning, farligt avfall på fastigheter, skrotbilar samt eldning av avfall. Vid klagomålsärenden görs en bedömning för eventuella åtgärder eller sanktioner.

Remisser och rådgivning

A-verksamheter kräver tillstånd från Mark- och miljödomstolen. I Lilla Edets kommun finns det en A-verksamhet, pappersbruket Essity. Länsstyrelsen sköter tillsynen över Essity men nämnden kan delta vid tillsynen och få remisser att besvara gällande anläggningen, liksom i andra tillståndprocesser. Även andra remisser och enkäter som berör området samt förfrågningar utifrån tar viss tid att hantera.



Planerad hälsoskyddstillsyn

Tillsynen inom hälsoskyddsområdet genomförs för att skydda människors hälsa mot skador och olägenheter.

Hälsoskyddstillsynen innefattar exempelvis buller, fukt, lukt, radon, mögel, badvattenkvalitet, hygieniska lokaler och hållande av djur inom detaljplanelagt område.

Tabell 3 – Planerad hälsoskyddstillsyn för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal objekt	Timmar per objekt	Intervall (år)	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Skola	9	10	1/2	45	45	0
Förskola	13	8	1/3	104	0	0
Hygien fotvård (stickande/skärande)	13	5	1 - 1/5	65	0	0
Bassängbad/floating	3	3	1/4	9	0	0
Tillfälliga boenden/hotell/B&B	8	5	1/4	40	0	0
Idrottsanläggningar	18	5	1/5	90	0	0
Hygieniska verksamheter – frisör/massage/skönhet	19	4	1/4	76	0	0
Fastighetsägare - boendemiljö	40	6	1/3	240	0	0
Solarium	5	6	1/2	30	0	24
Rökfria miljöer	2	3	1	6	6	6
Vårdlokaler/vårdboenden/äldreboende/asyloboenden	36	6	1/3	210	0	6
Samlingslokaler	6	4	1/6	24	0	0
Strandbad - provtagning	3	4	5	60	60	60
Receptfria läkemedel	6	5	1/2	30	0	30
Basstationer och mobilmaster	26	6	1/6	156	0	0
Summa				1156	141	96

Anmälningspliktiga verksamheter inom hälsoskydd

Anmälningspliktiga verksamheter enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, omfattar exempelvis undervisningslokaler, bad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta och annan smitta, såsom barberare, fotvård, piercing och tatuering.

Undervisningslokaler

Tillsynen på förskolor, skolor och fritidsverksamhet innefattar till exempel hygien, inomhusmiljö och egenkontroll. I kommunen finns både kommunala och privata förskolor och skolor.

Hygieniska verksamheter (stickande/skärande) samt bassängbad

Vid tillsyn på hygieniska verksamheter och bassängbad kontrolleras hygien, smittskydd, kemikalier, avfall och egenkontroll. Tillsyn och inventering av dessa verksamheter är enligt den nationella tillsynsstrategin sådant som bör prioriteras under denna tillsynsstrategiperiod.

Solarium

Vid tillsyn på solarium kontrolleras att Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier följs liksom frågor kring hygien och egenkontroll.



Ej anmälningspliktiga verksamheter inom hälsoskydd

Ej anmälningspliktiga verksamheter omfattar till exempel idrottsanläggningar, nöjeslokaler, strandbad, tillfälliga boenden, vårdlokaler, frisörer, hudvård och massörer.

Tillfälliga boenden

Vid tillsyn på tillfälliga boenden såsom hotell, pensionat, B&B och campinganläggningar kontrolleras inomhusmiljö med frågor som fukt, mögel, ventilation, radon, vatten och avlopp, avfall, legionella samt kemikalier.

Fastighetsägarna

Vid tillsyn av fastighetsägare kontrolleras inomhusmiljön i flerfamiljsbostäder samt fastighetsägarens egenkontroll för bland annat felanmälan, fukt- och mögel, ventilation, radon, avfall och legionella.

Idrottsanläggningar

Vid tillsyn på idrottsanläggningar kontrolleras inomhusmiljö med frågor som fukt, mögel, ventilation, legionella samt egenkontroll.

Hygieniska verksamheter – Frisör/massage/skönhet

Vid tillsyn hos hygieniska verksamheter kontrolleras bland annat hygien, rengöring, egenkontroll, avfall och kemikalier inkl. kosmetiska produkter.

Rökfria miljöer

Samhällsnämnden ansvarar för tillsyn av rökfria miljöer enligt lagen om tobak och andra produkter. Den nya lagen vann lagakraft i juni 2019. I den nya lagen har platser med rökförbud utökats till bland annat platser som uteserveringar på restauranger och caféer, busshållplatser, perronger, entréer vid samlingslokaler och butiker. Högstadieskolor bör fortsättningsvis prioriteras. Tillsyn kommer att ske händelsestyrt vid klagomål.

Vårdlokaler/vårdboenden/äldreboende/asyloboenden

Vid tillsyn på vårdlokaler, vårdboenden, äldreboenden samt samlingslokaler kontrolleras inomhusmiljö med frågor avseende fukt, mögel, ventilation, radon, avfall, legionella samt kemikalier.

Strandbad - provtagning

Vattenprovtagning sker vid de tre kommunala badplatserna, Lille Väktor, Borydsjön och Bodasjön. Provtagningen sker vid minst 4 tillfällen under badsäsongen enligt HaV:s föreskrifter och allmänna råd om badvatten. Vid algblooming rapporteras detta på hemsidan badplatsen samt skyltar sätts upp vid stranden som avråder allmänheten att bada. Medborgarservice kontaktas för att publicera nyheten på kommunens hemsida samt sociala medier.

Receptfria läkemedel

Gäller tillsyn av återförsäljare av receptfria läkemedel. Vägledande myndighet är Läkemedelsverket som har tagit fram vägledning och checklistor.

Basstationer och Mobilmaster

Tillsyn att mobiloperatörens basstationer så att referensvärdet inte överskrider där allmänheten vistas.



Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn

Hälsoskyddstillsynen är till stora delar händelsestyrd och sker inom ett flertal områden, bland annat olika anmälningsärenden och klagomål. Utifrån uppföljning av händelsestyrda ärenden tidigare år, görs en skattning av kommande års behov.

Tabell 4 – Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Anmälan nya verksamheter (utbildningslokaler, bassängbad, hygieniska verksamheter stickande/skärande)	10	50	15	15
Djur inom planlagt område	3	15	15	15
Klagomål (inomhusmiljö, djur, eldning, buller)	15	400	400	400
Smittskyddsärenden	6	18	18	18
Luftvård		36	36	36
Kompostering	20	20	20	20
Remisser och rådgivning		80	80	80
Summa		619	584	584

Anmälan av nya verksamheter inom hälsoskydd

Undervisningslokaler, bassängbad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta och annan smitta är anmälningspliktiga. Vid inkommen anmälan görs en bedömning och eventuellt ställs villkor på verksamheten. Även solarier som upplåts till allmänheten är anmälningspliktigt, enligt 10 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Djur inom planlagt område

Enligt de lokala föreskrifterna krävs det tillstånd att hålla vissa djur inom planlagt område. Vid inkommen anmälan görs en bedömning och eventuella villkor för tillståndet ställs.

Klagomål

Klagomål inom hälsoskyddsområdet handlar ofta om inomhusmiljö, eldning samt buller från trafik/hundar etc. Klagomål som inkommer utreds och en bedömning avseende olägenhet görs. Klagomålsärenden kan delas upp i tre kategorier. En andel av klagomålsärenden kan snabbt avslutas då de konstateras att de inte utgör en olägenhet enligt miljöbalken. Huvuddelen av klagomålen kräver mer handläggningstid i form av minst sex inspektioner, kontakt med båda parter samt skrivelser och delegationsbeslut vid avslutande av ärendet. Den tredje kategorin av klagomålsärendena kräver långtgående utredningar som innebär bland annat inspektioner, skrivelser och kontakt med andra myndigheter.

Smittskyddsärenden

Smittskyddsärenden så som beslut om nedgrävning av häst, ärenden inkomna från veterinärer angående salmonellasmittade katter samt smittspårning av objektburen smitta exempelvis legionella.

Luftvård

Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna och att tillhandahålla aktuell information om föroreningsnivåerna. Kontrollen ska ske i form av mätning, modellering eller objektiv skattning beroende på luftkvalitetssituationen. Lilla Edets kommun ingår i Luftvårdsförbundet Göteborgsregionen. Naturvårdsverket har sedan 2021 har lagt större ansvar för luftvård på kommunerna genom luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Anmälan om kompostering

Anmälningar av kompostering hanteras kontinuerligt. Enheten för avfall har under 2021–23 succesivt infört matavfallhämtning i hela kommunen både för permanent bostäder och fritidshus. Under 2024 bör



endast enstaka anmälan om kompostering inkomma till miljöenheten. Hantering av klagomål på bristfälligt skötta komposter.

Remisser och rådgivning

Rådgivning till allmänheten tar mycket tid.

Prövning och tillsyn strandskydd

Nämndens ansvar vad gäller tillsyn och prövning inom skyddade områden omfattar strandskyddsärenden i form av handläggning av ansökan om strandskyddsdispenser samt tillsyn. Nämnden har ett ansvar att på eget initiativ eller efter tips från allmänheten i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av strandskyddsbestämmelserna. Det är lämpligt att tillsynen organiseras i kampanjform och i områden där strandskyddets värden är särskilt höga. Att genomföra tillsyn på fastigheter med beviljade dispenser är också viktigt för att kontrollera att villkor efterföljs. Det är allmänna intressen som beaktas vid strandskyddstillsyn varför en enskild anmälare inte anses vara sakägare. Behovet av tillsyn är svårbedömt.

Tabell 5 – Prövning och tillsyn strandskydd för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Strandskyddsdispenser	10	80	80	80
Tillsyn	10	150	150	150
Remisser och rådgivning		30	30	30
Summa	20	260	260	260



Planerad livsmedelskontroll

Syftet med livsmedelslagstiftningen och livsmedelskontrollen är att alla livsmedel som serveras eller säljs ska vara säkra att äta. Det innebär att de ska hanteras på ett hygieniskt sätt och vara rätt märkta.

Livsmedelsföretag och livsmedel kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer.

Exempel på livsmedelsverksamheter som kontrolleras är restauranger, caféer, storkök, livsmedelsbutiker och vattenverk.

Tabell 6 – Planerad livsmedelskontroll för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal objekt	Kontrolltimmar 2024	Kontrolltimmar 2025	Kontrolltimmar 2026
Omsorg	14	20	20	20
Skola/förskola	23	40	40	40
Tillverkningsanläggningar och grossister	7	6	6	6
Butik och handel	12	20	20	20
Storhushåll (restauranger, caféer, B&B mm)	27	35	35	35
Huvudkontor, matmäklare, lager, transport, kosttillskott och övrigt	1	0	3	0
Dricksvatten	8	20	15	15
Summa	92	141	139	139
Restid		25	25	25
Samverkan Trollhättan		60	60	60
Kontrollrelaterat administrativt arbete		20	20	20
Rapportering till livsmedelsverket		20	20	20
Nyregistreringar och avregistreringar		20	20	20
Riskklassning		60	10	10
Summa (totalt)		346	294	294

Händelsestyrd livsmedelskontroll

En del av livsmedelskontrollen är händelsestyrd, bland annat utredning av misstänkt matförgiftning och uppföljande kontroll till följd av avvikelser vid den ordinarie kontrollen.

Tabell 7 – Händelsestyrd livsmedelskontroll för 2024–2026

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Kontrolltimmar 2024	Kontrolltimmar 2025	Kontrolltimmar 2026
Uppföljande kontroll		20	20	20
Tillfälliga verksamheter		10	10	10
Enskilda vattentäkter		10	10	10
Misstänkt matförgiftning och klagomål		30	30	30
RASFF		30	30	30
Summa		100	100	100

En närmare beskrivning av området finns i kontrollplanen för livsmedelskontrollen.



Behov och resurser för prövning och tillsyn

Tabell 8-Totalt behov för prövning och tillsyn

Tillsyn	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Miljöskydd - planerad	3347	3055	2773
Miljöskydd - händelsestyrd	2420	2230	2230
Hälsoskydd - planerad	1156	141	96
Hälsoskydd - händelsestyrd	619	584	584
Strandskydd	260	260	260
Livsmedelskontroll - planerad	346	294	294
Livsmedelskontroll - händelsestyrd	100	100	100
Summa	8248	6664	6337

Övriga uppgifter

Inom samhällsnämndens verksamhet ingår arbetsuppgifter som faller utanför den taxefinansierade tillsynen men ingår i kommunens ansvar och är del i arbetet mot att nå lokala, regionala och nationella miljömål. I denna kategori ingår naturvårdsarbete, vattenförvaltning, fiskevård, luftövervakning och övrig miljöövervakning. En annan viktig uppgift är enhetens personal ska agera som sakkunniga i samband med samråd och yttranden internt och externt inom enhetens ansvarsområde. Dessutom faller strategiska hållbarhetsfrågor i stor utsträckning på miljöenhetens personal att utföra, trots att uppgifterna ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde. De uppgifter som utförs mot kommunstyrelsen redovisas inte längre i denna behovsutredning, som ska spegla behovet inom nämndens ansvarsområde. Det innebär att uppgifter som utförs av kommunens miljöstrateg inte tas upp i detta dokument.

Naturvård och miljöövervakning

Samhällsnämnden har de senaste åren avsatt resurser motsvarande en halvtid för naturvårdsarbete. Kommunekologen stödjer bygglovs- och plan- och exploateringsenheten med yttranden och deltagande i projektgrupper med perspektiven artskydd, grön infrastruktur, strandskydd, ekosystemtjänster, regionala handlingsprogram och åtgärdsprogram. Kommunekologen arbetar med lokala naturvårdsprojekt som ett led i kommunens arbete mot att nå miljökvalitetsmål och kommunala mål och stöttar andra enheter i projekt eller förvaltningsuppgifter som berör naturvård och friluftsliv. 40% av kommunekologens tjänst ligger under stadsmiljöenheten för arbetet med naturvårds- och friluftslivrelaterade uppgifter rörande kommunens mark exempelvis framtagande av skötselplaner för kommunala grönytor, anläggande av ängar, vandringsleder, och bekämpning av invasiva arter. Kommunekologen hanterar remisser från andra myndigheter rörande naturvårdsfrågor, övervakar kommunens värdefulla natur, arbetar med friluftslivfrämjande åtgärder och håller den lokala naturvårdsplanen uppdaterad. Inom tjänsten ryms också ansvaret för kalkningen i Lilla Edet.

Dessutom upptas i denna del sådan tid som läggs på samråd och yttranden inom miljöenhetens ansvarsområde, som inte ingår i tillsynsansvaret, liksom deltagande i olika samverkansgruppen inom vattenskydd, fiskevård etc. och övrig miljöövervakning.



Tabell 9 – Naturvård och miljöövervakning 2024–2026

Naturvård & miljöövervakning	Timmar 2024	Timmar 2025	Timmar 2026
Kalkning	200	200	200
Invasiva arter (rådgivning till allmänheten)	20	20	20
Skydds jakt	50	50	50
Fiskevård	80	80	80
GÄVSO	40	40	40
Luftmätning och övrig vattenprovtagning	100	100	100
Naturvårdsplan / grönstrukturplan	150	150	150
Deltagande plan & exploatering	250	250	250
Remisser, samråd och rådgivning	200	200	200
Summa	1090	1090	1090

Kalkning

I kommunen kalkas ca 70 objekt, både sjöar och våtmarker. Kalken sprids med hjälp av båt och helikopter. För att följa upp effekterna av kalkningen tas drygt ett hundratal vattenprover i 31 olika vattendrag varje år. Lilla Edets kommun söker årligen medel för kalkning hos Länsstyrelsen i Västra Götaland. Bidragen är dels 85%, dels 100% kostnadstäckning från staten.

Naturvårdsprojekt

Kommunen har framgångsrikt genom åren drivit ett antal lokala naturvårdsprojekt (LONA) i syfte att stärka eller lyfta fram naturvärden. LONA-projekt kan innebära att projektet bekostas upp till hälften av totalkostnaden med statliga bidrag. För 2024 söker miljöenheten statliga bidrag för att uppdatera den kommunala naturvårdsplanen, vilket är ett viktigt underlag att ta fram i samband med en ny översiktsplan. I det fall att bidrag medges kommer arbetet med den nya naturvårdsplanen ta mycket tid i anspråk under flera år. Kommunen kan också stötta administrativt i det fall att lokala föreningar vill söka LONA-bidrag.

Invasiva främmande arter

Jätteloka, parkslide, blomsterlupin och jättebalsamin är invasiva arter som förekommer i kommunen. Kommunen förväntas bevaka förekomsten på egna marker och genomföra åtgärder för att bekämpa dessa arter. Kommunekologen arbetar med planering av praktiska åtgärder på kommunal mark främst inom ramen för sin tjänst på stadsmiljöenheten, men arbetar även med rådgivning gentemot allmänhet och övriga enheter. Frågan om invasiva främmande arter kan också vara aktuellt i miljöskyddsärenden, exempelvis avfallsärenden.

Skydds jakt

Nämnden anlitar och håller kontakt med utsedda skyddsjägare och hjälper allmänheten att vid behov komma i kontakt med dessa.

Fiskevård

Kommunen deltar aktivt i arbetet med Lilla Edets laxfiske i den så kallade Laxfiskekommittén. Kommittén består av representanter från Vattenfall, Sjöfartsverket, Länsstyrelsen, SFK Laxen och Lilla Edets kommun. I kommittén organiseras och beslutas hur laxfisket ska organiseras och drivas samt om fiske- och fiskevårdsåtgärder i anslutning till laxfisket. Kommunen sitter också med som styrelsemedlem i Lilla Edets Fiskevårdsområdesförening, tillsammans med Vattenfall AB och Sjöfartsverket. FVOF har möte en gång om året.

Kommunen är också medlem i ett antal olika fiskevårdsområdesföreningar för sjöar och vattendrag (Göta älv, Borydsjön/Ryrsjön, Gunnarsvattnet, Väktorsjöområdet samt Bodasjön), men aktiviteten är låg till obefintlig i föreningarna.



GÄVSO

Framtagandet av vattenskyddsföreskrifter för Göta älv har börjat gälla sedan mitten av 2022. Nämnden ingår i de tillsynsgrupper som jobbar aktivt med uppgiften att samordna provning och tillsyn inom GÄVSO. Under 2022 togs beslutet att en tillsynsgrupp för enskilda avlopp inom GÄVSO. Deltagande kommer också att ske i projektets styrgrupp. Tillsynsgrupperna kommer leva vidare under flera år.

Luftmätning och övrig vattenprovtagning

Torrgrådvattnet är en referenssjö, som inte kalkas. Provtagning utförs 4 gånger per år. För att bevaka att miljö kvalitetsnormerna uppfylls ingår Lilla Edets kommun i Luftvårdsprogrammet i Göteborgsregionen. Inom programmet utförs mätningar och beräkningar och handläggare håller sig uppdaterad. Viss insats sker också inom kontrollprogram för Öresjö. Det finns ett behov av en mer utvecklad miljöövervakning som kan ligga till grund för prioritering av tillsynsinsatser och miljöåtgärder.

Naturvårdsplan / grönstrukturplan

Det finns ett stort behov av att ta fram en uppdaterad naturvårdsplan eller motsvarande dokument i samband med den nya översiktsplanen. Miljöenheten söker statliga bidrag från och med år 2024 för att möjliggöra detta arbete.

Deltagande i plan- och exploatering

Nämnden deltar i framtagande av kommunala planer (inkl. samråd och yttranden) samt bevakar nämndens intressen i samband med exploateringsprojekt, exempelvis skredsäkring och nya slussen. Antalet planer är för närvarande ökande.

Remisser, samråd och rådgivning

Både interna remisser (t.ex. vid förhandsbesked) som externa remisser tar mycket tid. Enheten svarar också på ett antal enkäter inom området, vanligtvis från andra myndigheter och intresseorganisationer. Likaså sker rådgivning till allmänheten.

Nytt verksamhetssystem

Som nämnts tidigare så omfattar behovsutredningen endast de uppgifter som avses ingå enligt SKR:s begrepp om handläggningstid. Sålunda ingår inte t.ex. flertalet administrativa uppgifter som ligger utanför direkt handläggning av ärenden. Om särskilda insatser av administrativ art kommer att behöva ta tid i anspråk, måste hänsyn tas till dessa vid bedömningen av behovet av resurser.

Under 2022 har ett nytt verksamhetssystem tagits i bruk som har ersatt det gamla systemet. Fortfarande krävs en del extra insatser för att utveckla systemet så att det blir ännu mer funktionellt. Den särskilda insatsen blev huvudsakligen färdig under 2023, men även under kommande år kommer ett behov av vidareutveckling och digitalisering finnas. Kopplat till detta finns en målsättning att gå mot en papperslös ärendehantering, vilket är avhängt ett antal åtgärder i systemet.



Totalt resursbehov

Tabell 11 – Sammanställning av resursbehov

Ämnesområde	Behov 2024	Behov 2025	Behov 2026
Miljöskydd	5767	5285	5003
Hälsoskydd	1775	725	680
Strandskydd	260	260	260
Livsmedelskontroll	446	394	394
Naturvård och miljöövervakning	1090	1090	1090
Nytt verksamhetssystem	180		
Summa	9518	7754	7427

Jämförelse behov och resurser 2024–2026

På miljöenheten finns idag motsvarande 5 tjänster som arbetar med prövning och tillsyn inom miljöenhetens ansvarsområde och 0,6 tjänst som kommunekolog. Dessutom arbetar miljöchefen delvis med handläggarpuppgifter motsvarande ca 0,2 tjänster. Från Trollhättan köps livsmedelskontroll, och tillsammans med viss insats av enhetens personal motsvarar detta ca 0,5 tjänster. Totalt kan därför sägas att enheten har tillgång till 6,3 tjänster inför 2024 som ska hantera behovet enligt föreliggande behovsutredning. Knuten till enheten finns också en administratör motsvarande 0,5 tjänst samt en miljöstrateg som arbetar motsvarande 0,75 av en tjänst, vars insatser dock inte ingår i ovan redovisad behovsutredning.

Baserat på SKR:s schablon om att en heltidsanställd kan producera 1000 timmar handläggningstid per år så motsvarar det totala resursbehovet 2024 9,5 tjänster, varav 8,2 tjänster för den lagstadgade tillsynen år 2024. Då enheten kan sägas förfoga över 6,3 tjänster som kan utföra arbetet saknas därför ca 3,2 tjänster för 2024 jämfört med nämndens tillgängliga resurser, och skulle alla resurser läggas på den lagstadgade tillsynen så saknas ändå 1,9 tjänster för det området.

Under förutsättning att behovet uppfylls under 2024 bedöms behovet därefter minska till ca 7,8 tjänster när tidigare tillsynsskulder betats av, varav 6,7 tjänster för prövning och tillsyn. Det är dock sannolikt att det kan komma fler uppdrag som kan öka resursbehovet framöver än vad som är känt nu. Därför visar resursbehovsutredningen tydligt att en personalförstärkning på miljöenheten är nödvändig för att bättre möta upp behovet från sökanden, allmänhet, lagstiftningen och därigenom lyckas bättre med kommunens arbete mot en hållbar framtid och en bättre service.



Tillsyns- och kontrollplan 2024 för miljöenhetens verksamhetsområde

Dnr SAN 2023/531

Sammanfattning

Samhällsnämnden har att ta beslut om tillsyns- och kontrollplan för miljöenhetens verksamhetsområde. Detta område omfattar nämndens ansvar enligt miljöbalken, livsmedelslagen och annan lagstiftning kopplat till miljö- och hälsoskyddsområdet. Såväl miljöbalken som livsmedelslagstiftningen har krav på framtagande av en plan som beskriver hur myndigheten ska genomföra sitt lagstadgade tillsynsansvar. Utöver detta bär nämnden ansvar för viss miljöövervakning samt bevakning och utförande av uppgifter kopplat till naturvård. Det bedömda resursbehovet för samtliga uppgifter redovisas i en behovsutredning. Då behovet är betydligt större än resurserna så måste en prioritering av uppgifterna ske. Prioriteringen av enhetens arbetsuppgifter sker i tillsyns- och kontrollplanen.

Beslutsunderlag

- Tillsyns- och kontrollplan 2024, miljöenhetens verksamhetsområde, dnr SAN 2023/531
- Kontrollplan 2024-2026, Livsmedelskontroll i Lilla Edets kommun, dnr SAN 2023/531

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen plan ryms inom samhällsnämndens verksamhetsplan 2024.

Sociala konsekvenser

Hänsyn till särskilt känsliga grupper har tagits vid prioritering av planerad tid så att tillsynen i mesta möjliga mån ska motverka olägenheter för människors hälsa. Även övriga uppgifter, så som naturvårdsarbetet, ska genomföras så att det kan komma många till nytta och bidra till en förbättrad folkhälsa. De begränsade resurserna medför dock att planerad tillsyn inte kan genomföras enligt den omfattning som behovsutredningen påvisar. Det innebär att miljö- och hälsorisker inte kan identifieras och åtgärdas i önskvärd omfattning, samt att det kvarstår otillfredsställande inomhusmiljöer för barn och andra sårbara kommuninvånare.

Bakgrund

Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun ansvarar enligt lag för bland annat tillsynen enligt miljöbalken, livsmedelslagen, delar av strålskyddslagen, tobakslagen och smittskyddslagen. Samhällsnämndens ansvarsområde enligt

miljöbalken är brett och omfattar till exempel tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, verksamheter som orsakar miljöskador, efterbehandling av förorenade områden, kemiska produkter och biotekniska organismer samt avfall och producentansvar.

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten utreda tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen omfattar en treårsperiod och ska ses över vid behov, dock minst en gång per år. Den operativa tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Med behovsutredning och register som grund ska myndigheten inför varje verksamhetsår ta fram en samlad tillsynsplan. Liknande krav finns även gällande livsmedelsområdet, där begreppet kontroll används. För att ge en samlad bild av de prioriteringar som enheten föreslår utifrån rådande ekonomiska ramar och tilldelade ansvarsområden, omfattar tillsyns- och kontrollplanen också en redovisning av planerade uppgifter inom de strategiska områdena som nämnden ansvarar för. I den bilagda kontrollplanen beskrivs livsmedelskontrollen mer i detalj, för att uppfylla kraven på innehåll som framgår av livsmedelslagstiftningen.

Tillsynsbehovet varierar något från år till år, då det vissa år krävs mer tid för en viss typ av objekt. Det beror på att olika verksamheter besöks med olika intervall beroende på verksamhetens miljö- och hälsopåverkan.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar om tillsyns- och kontrollplan för 2024 enligt miljöenhetens förslag.

Kristian Nordström
Miljö- och bygglovschef
kristian.nordstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Kristian Nordström, miljö- och byggchef

Tillsyns- och kontrollplan 2024

Miljöenhetens verksamhetsområde

Framtagen av: Miljöenheten, Kristian Nordström

Datum: 2024-11-20

Version: 1.0

Dnr: SAN 2023/531



LILLA EDETS
KOMMUN



Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	3
Förutsättningar	3
Lokala och regionala åtaganden	3
Lagstiftning	4
Övergripande prioriteringar	4
Prövning och tillsyn	5
Planerad miljöskyddstillsyn	5
Händelsestyrd miljöskyddstillsyn	8
Planerad hälsoskyddstillsyn	10
Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn	12
Prövning och tillsyn strandskydd	13
Planerad livsmedelskontroll	13
Händelsestyrd livsmedelskontroll	14
Behov och resurser för prövning och tillsyn	15
Övriga uppgifter	15
Naturvård och miljöövervakning	15
Nytt verksamhetssystem	17
Sammanfattning	18
Jämförelse behov och plan 2024	18
Konsekvenser av tillsynsplan 2024	18

Bilaga 1: Kontrollplan för livsmedelskontrollen



Bakgrund och syfte

Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun ansvarar enligt lag för tillsynen enligt miljöbalken, livsmedelslagstiftningen samt delar av strålskyddslagen, tobakslagen, smittskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel. Nämnden är den utsedda myndighet som ansvarar för att avsätta de resurser som behövs för att tillgodose tillsynsbehovet i kommunen. Nämnden har också ett ansvar för visst lokalt naturvårdsarbete och miljöövervakning.

Enligt 8 § i miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning som avses i 6 § och ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn som avses i 7 §.

Enligt livsmedelslagstiftningen ska det finnas en årlig kontrollplan som är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bl.a. i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 2017/625.

Utöver den planerade tillsynen tillkommer händelsestyrda ärenden som klagomål, ansökningar, anmälningar, men även remisser från andra instanser och myndigheter.

Planeringen strävar efter att uppfylla nationella, regionala, lokala miljömål och andra nationella mål inom t.ex. livsmedelskontrollen. Tillsynsplanen ger en samlad bild av miljöenhetens planerade arbete med den lagstyrda verksamheten enligt ovan, men redovisar också övriga arbetsuppgifter som faller under samhällsnämndens ansvar kopplat till hållbar utveckling. Syftet är att ge en samlad bild av miljöenhetens prioriteringar utifrån befintliga resurser.

Beroende på externa faktorer, som t.ex. antalet inkomna ärenden samt nya nationella, regionala och lokala prioriteringar, kan avsteg från planen behöva göras under året. Uppföljning av verksamheten sker under året i tertialrapporter. En slutlig redovisning av 2023 års verksamhet kommer att göras i den efterföljande årsrapporten.

Förutsättningar

Kommunfullmäktiges direkta beställning av verksamhet för samhällsnämnden finns i nämndens reglemente, som också styr det dagliga arbetet parallellt med lagstiftning, kommunens övriga styrdokument och miljömålsdokument.

I dokumentet redovisas tillsynsbehovet som tid (timmar) och vid beräkningen av antalet behövda tjänster har Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) schablon att en heltid kan leverera 1000 timmar tillsyn använts. Detta för att enkelt kunna relatera till hur många medarbetare det finns behov av på miljöenheten. I behovsutredningen redovisas inga avvägningar eller prioriteringar.

Lokala och regionala åtaganden

Kommunstyrelsen har beslutat om åtaganden inom åtgärdsprogram för ett hållbart Västra Götaland för perioden 2022-2025. Under 2023 har KS också antagit nya klimatlöften för perioden 2024-2026 inom den regionala satsningen Klimat 2030. Båda dessa satsningar förutsätter deltagande från miljöenheten. Även inom program för ett giftfritt Lilla Edet 2023-2025 som antogs av KS under 2023 finns åtgärder som miljöenheten ansvarar för. Sammanfattning av åtaganden som berör miljöenheten:

- Minska halterna av luftföroreningar och verka för ett mer transporteffektivt samhälle.
- Utarbeta och genomföra en handlingsplan för förorenade markområden.
- Samverka för att bevara jordbruksmark.



- Använda naturvårdsdatabaser i fysisk planering, samt införa grön infrastruktur i översiktsplan.
- Förbättra inomhusmiljö inom skola och förskola genom tillsyn.
- Fokusera på företagens klimatomställning i miljötillsyn.

Med utgångspunkt från de nationella och regionala miljömålen ska kommunens tillsynsinsatser och naturvårdsarbete leda till att miljömålen uppfylls och att utvecklingen styrs mot ett hållbart samhälle.

Lagstiftning

Nämndens verksamhet styrs till övervägande del av lagstiftning. De lagar som främst styr miljöenhetens arbete är

- EG-förordningar och direktiv
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- EU:s dataskyddsförordning (GDPR)
- Miljöbalken
- Livsmedelslagen
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Smittskyddslagen
- Strålskyddslagen
- Tobakslagen
- Lag om kosmetiska produkter

Lagstiftningen är till stora delar nationell men inom vissa områden gäller EU-lagstiftningen direkt utan att den har införlivats i den svenska. Det gäller framför allt inom livsmedelsområdet. Till lagarna finns en rad följdförfattningar som utfärdas av regering och centrala verk. Dessutom utfärdas en rad allmänna råd, direktiv, riktlinjer och vägledningar av Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Livsmedelsverket, Jordbruksverket med flera.

Övergripande prioriteringar

Lilla Edets kommuns befolkning minskade något under 2022 efter att ha ökat under ett antal år. Behovet att ta fram detaljplaner för att möjliggöra ytterligare bostäder är stort men kommunstyrelsens resurser är begränsade. Dock har en ökning i utfallet skett på sistone och miljöenhetens behov av att bidra till detta arbete förväntas också öka framöver.

Vattenförvaltningens åtgärdsplan 2022–2027 innebär ökade krav på berörda myndigheter att säkerställa att åtgärder verkligen kommer till stånd. För samhällsnämnden innebär detta arbete främst tillsyn av enskilda avlopp och annan miljöfarlig verksamhet, förorenade områden samt lantbruk. Senast den 30 juni 2024 ska alla verksamheter som vid införandet av vattenskyddsskrifterna för Göta älv blev tillståndspliktiga ha sökt tillstånd.

Naturvårdsverket i samarbete med andra vägledande myndigheter har tagit fram en nationell strategi för miljöbalkstillsyn 2022-2025, som tillsammans med den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan pekar ut en rad fokusområden för tillsyn. Under 2024 pågår arbete bl.a. med PFAS i förorenade områden, bassängbad, hygien i skola och förskola, illegal avfallshantering och växtnäringssläckage från jordbruk och hästgårdar.

En stor del av nämndens verksamhet är händelsestyrd och därmed svår att förutse och planera. Hanteringen av oförutsedda händelser riskerar alltid att ta mycket tid från planerad tillsyn och livsmedelskontroll.



FN:s Agenda 2030 med de 17 globala hållbarhetsmålen påverkar också kommunen, då kommuner är viktiga aktörer i genomförandet av agendan.

Miljö- och bygglovsenheternas ärendehanteringssystem har bytts ut under 2022, vilket gett ökade möjligheter till en effektiv handläggning. Viss lokal utveckling av systemet återstår vilket kommer att kräva en del resurser i form av arbetstid. Arbete pågår också med utveckling av digitala lösningar.

Prövning och tillsyn

Varje kommun utövar, genom den eller de nämnder som fullmäktige bestämmer, tillsyn inom kommunen över miljö- och hälsoskyddsområdet enligt 9 kapitlet miljöbalken.

”Tillsynen skall säkerställa syftet med denna balk och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Tillsynsmyndigheten skall för detta ändamål på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet som omfattas av tillstånd skall tillsynsmyndigheten även fortlöpande bedöma om villkoren är tillräckliga. Tillsynsmyndigheten skall dessutom, genom rådgivning, information och liknande verksamhet, skapa förutsättningar för att balkens ändamål skall kunna tillgodoses” (26 kap 1§ miljöbalken).

Tillsynsmyndigheten ska på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera att lagstiftningen, inklusive villkor meddelade i tillstånd, följs. Myndigheten ska också vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse.

Nämnden har också ett tillsynsansvar enligt annan lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet än miljöbalken och dess förordningar och föreskrifter. Förvaltningslagen föreskriver att myndigheten har en serviceskyldighet och ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde.

Samhällsnämndens verksamhetsområde är brett och omfattar bland annat prövning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, livsmedel, strandskydd, efterbehandling av förorenade områden, kemiska produkter samt avfall och producentansvar. Dessutom ansvarar nämnden för kommunens naturvårdsarbete och miljöövervakning.

Tillsynsbehovet kan variera något från år till år, då det vissa år krävs mer tid för en viss typ av objekt. Det beror på att olika verksamheter besöks med olika intervall beroende på verksamhetens miljö- och hälsopåverkan, men också som en konsekvens av att den händelsestyrda tillsynen kan variera i omfattning.

Planerad miljöskyddstillsyn

Miljöskydd handlar om att förbättra och trygga en god miljö utomhus och för att förhindra/förebygga utsläpp till mark, luft och vatten. Med miljöskydd avses områdena miljöfarliga verksamheter, avfall, förorenade områden, kemikalier och lantbruk.



Tabell 1 – Planerad miljöskyddstillsyn för 2024

Verksamhet	Totalt antal Objekt/ärenden	Behov 2024	Plan 2024
B-verksamheter	8	125	125
C-verksamheter	28	140	100
Avfall för anläggningsändamål (C-tillsyn)	14	200	200
U-verksamheter (ej lantbruk)	Ca 500	800	400
Lantbruk	70	64	64
Hästgårdar, > 2 de	80	8	8
Enskilda avlopp, inventering	3000 (300/år)	1200	600
Cisterner	125	200	30
Förorenade områden	107	300	220
Kemikalier i detaljhandeln	20	160	130
PCB	182	100	45
Köldmedier	20	60	45
Summa		3357	1967

B-verksamheter

Verksamheter som kräver tillstånd från länsstyrelsen (miljöprövningsdelegationen) kallas B-verksamheter. Exempel på tillståndspliktiga verksamheter är större lantbruk, avfallsanläggningar och täkter. Samtliga B-verksamheter bedöms kräva regelbunden tillsyn, i de flesta fall årligen.

I Lilla Edets kommun finns åtta B-verksamheter inom hamnar, täkter, vindkraft och kemisk industri där nämnden är tillsynsmyndighet. De kommunala anläggningarna avloppsreningsverket Ellbo och Högstorpstippen är B-verksamheter där länsstyrelsen är tillsynsmyndighet. I samband med sluttäckning av Högstorpssedonin kommer denna överlämnas till kommunens tillsyn som ett C-objekt.

C-verksamheter

Verksamheter som är anmälningspliktiga till miljönämnden kallas C-verksamheter. I Lilla Edet finns 28 C-verksamheter inom kemisk industri, återvinning, avloppsreningsverk, bränslestationer, fordonslackering, lantbruk, motorbana, skjutbanor och vindkraftverk.

Avfall för anläggningsändamål

Återvinning av avfall för anläggningsändamål där föroreningsrisken är ringa är en anmälningspliktig verksamhet som bedrivs mellan 1–5 år. I Lilla Edets kommun har vi ca 15 sådana anläggningar i varierande storlek som är beräknat aktiva. Totalt finns ca 100 platser där den här typen av verksamhet bedrivits, men ingen slutbesiktning har historiskt genomförts.

U-verksamheter

Miljöfarliga verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga kallas U-verksamheter. Även om U-verksamheter är små och ofta har en mindre omgivningspåverkan än B- och C-objekt ska de uppfylla kraven i miljöbalken. Verksamhetsutövare för en U-verksamhet kan vara både företag och privatpersoner. Företag som är U-verksamheter är bland annat mindre fordonstvättar, tandläkarmottagningar, åkerier, mekaniska verkstäder och fordonsverkstäder. Antalet är svårt att bedöma då det inte har bedrivits någon kontinuerlig tillsyn på dessa, trots åläggandet i miljötillsynsförordningen. Även mindre lantbruk och hästgårdar räknas som U-objekt men redovisas separat ovan.

Under 2021 och 2022 genomfördes en grov inventering av potentiella U-objekt i kommunen och den lista som framtagits har över 900 potentiella verksamheter. Det verkliga talet är sannolikt mycket lägre men en sällning av dessa måste påbörjas och är ett arbetsintensivt område.



Avfallstransportörer

Tillsyn på avfallstransportörer har inte bedrivits i kommunen tidigare men då den nationella strategin för miljötillsyn nu har tillsyn av dessa som ett mål, utöver kraven i miljötillsynsförordningen, behöver samhällsnämnden inventera antalet transportörer registrerade i kommunen samt bedöma tillsynsbehovet av dessa. Detta går i hand med ovanstående inventering av U-anläggningar, då nästan alla avfallstransportörer klassas som en typ av U-anläggning.

Lantbruk och hästgårdar

Vid tillsyn på lantbruk kontrolleras bland annat lagring, spridning och övrig hantering av gödsel och växtskyddsmedel, avfallshantering, cisterner, animaliska biprodukter och att lagstiftningen efterföljs gällande dokumentation och nödvändiga tillstånd.

Vid tillsyn på hästgårdar kontrolleras framför allt lagring och hantering av stallgödsel men även näringsläckage från rasthagar etc.

Enskilda avlopp

Enskilda avlopp, eller små avloppsanläggningar, i kommunen inventeras fortlöpande. Uppgiften är prioriterad i den nationella strategin för miljöbalktillsyn. Inventering sker områdesvis där de vattendrag med sämst vattenkvalitet prioriteras först, utifrån "Handlingsplan för tillsyn och åtgärder av enskilda avlopp i Lilla Edets kommun". Det bedömda behovet utgår ifrån en önskad minsta åtgärdstakt framtagen av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Från och med 2025 måste kommunen ha ett digitalt register över kommunens ca 3000 avloppsanläggningar färdigt, då HaV avser gå över till intervallstyrd riskbaserad tillsyn av små avloppsanläggningar. Antalet anläggningar är baserat på en fastighetsbunden inventering och det faktiska antalet anläggningar är troligen något högre, då HaV kräver att exempelvis slutna tankar och BDT-anläggningar som betjänar samma byggnad ska räknas som två olika anläggningar i det digitala nationella registret.

Cisterner

Vid tillsyn av cisterner kontrolleras om cisternen genomgått återkommande kontroll. Kontroll av cisterner sker löpande vid tillsyn av bland annat lantbruk och bränslestationer eller som tillsynsprojekt.

Förorenade områden

Förorenade områden innefattar mark- och vattenområden. Samlad information om förorenade områden finns i länsstyrelsens nationella databas "EBH-stödet" som nämnden bidrar till att hålla uppdaterad. Framtagande av en handlingsplan kommer att behöva prioriteras framöver. Det är för tillfället mycket svårt att bedöma det framtida behovet då mycket fortfarande är oklart. PFAS inventeringar som innebär genomgång av redan riskklassade objekt och framtagande av handlingsplan kommer att leda till ett ökat behov. Även slussprojektet kan framöver troligen innebära visst arbete rörande potentiellt förorenade sediment.

Kemikalier i detaljhandeln

Tillsynen på kemikalieområdet gäller både verksamheter som hanterar kemikalier och verksamheter som tillhandahåller kemikalier såsom dagligvaruhandel. Den förstnämnda gruppen ingår huvudsakligen i bedömt behov för respektive verksamhet. Kemikalier tas upp i samband med tillsyn av miljöfarliga verksamheter eller inom ramen för tillsynsprojekt.

PCB

Samhällsnämnden har tillsyn på att fastighetsägare till byggnader uppförda och/eller renoverade mellan åren 1956–1973 inventerar förekomsten av PCB i fastigheten, samt rapporterar resultaten till myndigheten.

Köldmedier

Tillsynen på köldmedier sker genom granskning och uppföljning av årsrapporter från köldmedieanläggningar, såsom kylar, frysar och luftkonditioneringsanläggningar med minst 10 kg köldmedia.



Särskilda insatser 2024

1. Inventering av 150 enskilda avlopp genom enkät.
2. Tillsyn av miljöfarliga verksamheter inom inre skyddszon VSO och aktiv information om kravet på tillstånd om de har utsläpp till vatten.
3. Tillsyn av färdigställda anläggningar där avfall återvunnits.
4. Tillsyn av avfallstransportörer.
5. Uppdatering av uppgifter till EBH-stöd gällande PFAS.
6. Tillsynsprojekt om kemikalier i detaljhandeln.

Händelsestyrd miljöskyddstillsyn

En del av enhetens tillsynsarbete är händelsestyrt. Utifrån uppföljning av händelsestyrda ärenden tidigare år, görs nedanstående uppskattning av kommande års behov av arbetstid. Den händelsestyrda tillsynen sker inom ett flertal områden.

Tabell 2 – Händelsestyrd miljöskyddstillsyn för 2024

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Plan 2024
Anmälan av C-verksamhet	10	100	100
Förorenade omr., §28-anmälningar m. m	7	140	140
Enskilda avlopp ansökan/klagomål	200	1200	900
Värmepumpar	20	40	40
Olyckor och utsläpp	10	100	50
Anmälan och ansökan övrigt (bekämpningsmedel, gödseldispens, cistern mm)	25	50	50
Prövning inom vattenskyddsområde	30	400	400
Klagomål (skrotbilar, avfall, nedskräpning, eldning av avfall mm)	20	240	200
Remisser och rådgivning	10	150	85
Summa		2420	1965

Anmälan av C-verksamheter

Vid en anmälan av en C-verksamhet skall tillräckliga uppgifter inkomma för att nämnden ska kunna avgöra ärendet. När ärendet är tillräckligt utrett meddelas vid behov föreläggande om de försiktighetsmått eller förbud som krävs enligt miljöbalken. Tidsåtgången kan därför variera kraftigt även om många anmälningar har en fast taxa.

Förorenade områden

Tillsyn av förorenade områden handläggs löpande genom undersökningar och inkomna anmälningar om förorenade områden i kommunen. Omfattningen kan komma att öka den närmsta tiden på grund av större projekt kopplade till detaljplanearbete och planerat bostadsbyggande.

Enskilda avlopp ansökan/klagomål

Ansökningar om inrättande av enskilda avloppsanläggningar handläggs löpande där en bedömning görs om ansökan uppfyller miljöbalkens krav, och tillstånd ges med eventuella villkor. Anmälan av mulltoalett och BDT-anläggningar samt dispens om förlängt slamtömningsintervall inkommer och handläggs enligt miljöbalken samt lokala föreskrifter. Inkommande klagomål utreds och vid behov föreläggs berörd fastighetsägare om de åtgärder som krävs enligt miljöbalken.



Värmepumpar

Handläggning av värmepumpar sker genom inkommande anmälningar. Bedömning görs utifrån lämplig placering och föroreningsrisk av närliggande vattentäkter.

Olyckor och utsläpp

Vid incidenter, olyckor och utsläpp görs bedömningar om åtgärder krävs för att skydda omgivande mark, luft och vatten. Vid behov föreläggs verksamhetsutövaren om försiktighetsmått eller förbud som behövs enligt miljöbalken.

Ansökan och anmälan övrigt

Det inkommer ärenden av olika typ som är anmälningspliktiga, bland annat anmälan om spridning av bekämpningsmedel, anmälan om dispens för spridning av gödsel och anmälan om cistern som tas ur bruk. Vid handläggning av ärendena görs en bedömning och eventuellt föreläggs verksamhetsutövaren att följa vissa försiktighetsmått.

Prövning inom vattenskyddsområde

I samband med införande av föreskrifter om vattenskydd av Göta älv och Vänersborgsviken har denna post tillkommit. Samtliga C-anläggningar som kan antas påverka vattenskyddet ska ha tillstånd enligt dessa föreskrifter innan den 30 juni 2024, annars måste de förbjudas. Beräkningen är att denna post kommer plana ut efter 2024.

Klagomål (skrotbilar, avfall, nedskräpning, eldning av avfall mm)

De klagomål som inkommer inom miljöskydd är ofta olika typer av avfallsärenden, till exempel nedskräpning, dumpning, farligt avfall på fastigheter, skrotbilar samt eldning av avfall. Vid klagomålsärenden görs en bedömning för eventuella åtgärder eller sanktioner.

Remisser och rådgivning

A-verksamheter kräver tillstånd från Mark- och miljödomstolen. I Lilla Edets kommun finns det en A-verksamhet, pappersbruket Essity. Länsstyrelsen sköter tillsynen över Essity men nämnden kan delta vid tillsynen och få remisser att besvara gällande anläggningen, liksom i andra tillståndprocesser. Även andra remisser och enkäter som berör området samt förfrågningar utifrån tar viss tid att hantera.



Planerad hälsoskyddstillsyn

Tillsynen inom hälsoskyddsområdet genomförs för att skydda människors hälsa mot skador och olägenheter.

Hälsoskyddstillsynen innefattar exempelvis buller, fukt, lukt, radon, mögel, badvattenkvalitet, hygieniska lokaler, hållande av djur inom detaljplanelagt område och luftvård.

Tabell 3 – Planerad hälsoskyddstillsyn för 2024

Verksamhet	Totalt antal objekt	Behov 2024	Plan 2024
Skola	9	45	45
Förskola	13	104	104
Hygien fotvård (stickande/skärande)	13	65	65
Bassängbad/floating	3	9	9
Tillfälliga boenden/hotell/B&B	8	40	0
Idrottsanläggningar	18	90	0
Hygieniska verksamheter – frisör/massage/skönhet	19	76	0
Fastighetsägare - boendemiljö	40	240	0
Solarium	5	30	24
Rökfria miljöer	2	6	6
Vårdlokaler/vårdboenden/äldreboende/asylboenden	36	210	10
Samlingslokaler	6	24	0
Strandbad - provtagning	3	60	60
Receptfria läkemedel	6	30	30
Basstationer och mobilmaster	26	156	0
Summa		1156	353

Anmälningsskyldiga verksamheter inom hälsoskydd

Anmälningsskyldiga verksamheter enligt 38 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, omfattar exempelvis undervisningslokaler, bad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta och annan smitta, såsom barberare, fotvård, piercing och tatuering.

Undervisningslokaler

Tillsynen på förskolor, skolor och fritidsverksamhet innefattar till exempel hygien, inomhusmiljö och egenkontroll. I kommunen finns både kommunala och privata förskolor och skolor.

Hygieniska verksamheter (stickande/skärande) samt bassängbad

Vid tillsyn på hygieniska verksamheter och bassängbad kontrolleras hygien, smittskydd, kemikalier, avfall och egenkontroll. Tillsyn och inventering av dessa verksamheter är enligt den nationella tillsynsstrategin sådant som bör prioriteras under denna tillsynsstrategiperiod.

Solarium

Vid tillsyn på solarium kontrolleras att Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier följs liksom frågor kring hygien och egenkontroll.



Ej anmälningspliktiga verksamheter inom hälsoskydd

Ej anmälningspliktiga verksamheter omfattar till exempel idrottsanläggningar, nöjeslokaler, strandbad, tillfälliga boenden, vårdlokaler, frisörer, hudvård och massörer.

Tillfälliga boenden

Vid tillsyn på tillfälliga boenden såsom hotell, pensionat, B&B och campinganläggningar kontrolleras inomhusmiljö med frågor som fukt, mögel, ventilation, radon, vatten och avlopp, avfall, legionella samt kemikalier.

Fastighetsägarna

Vid tillsyn av fastighetsägare kontrolleras inomhusmiljön i flerfamiljsbostäder samt fastighetsägarens egenkontroll för bland annat felanmälan, fukt- och mögel, ventilation, radon, avfall och legionella.

Idrottsanläggningar

Vid tillsyn på idrottsanläggningar kontrolleras inomhusmiljö med frågor som fukt, mögel, ventilation, legionella samt egenkontroll.

Hygieniska verksamheter – Frisör/massage/skönhet

Vid tillsyn hos hygieniska verksamheter kontrolleras bland annat hygien, rengöring, egenkontroll, avfall och kemikalier inkl. kosmetiska produkter.

Rökfria miljöer

Samhällsnämnden ansvarar för tillsyn av rökfria miljöer enligt lagen om tobak och andra produkter. Den nya lagen vann lagakraft i juni 2019. I den nya lagen har platser med rökförbud utökats till bland annat platser som uteserveringar på restauranger och caféer, busshållplatser, perronger, entréer vid samlingslokaler och butiker. Högstadieskolor bör fortsättningsvis prioriteras. Tillsyn kommer att ske händelsestyrt vid klagomål.

Vårdlokaler/vårdboenden/äldreboende/asyloboenden

Vid tillsyn på vårdlokaler, vårdboenden, äldreboenden samt samlingslokaler kontrolleras inomhusmiljö med frågor avseende fukt, mögel, ventilation, radon, avfall, legionella samt kemikalier.

Strandbad - provtagning

Vattenprovtagning sker vid de tre kommunala badplatserna, Lille Väktor, Borydsjön och Bodasjön. Provtagningen sker vid minst 4 tillfällen under badsäsongen enligt HaV:s föreskrifter och allmänna råd om badvatten. Vid algblooming rapporteras detta på hemsidan badplatsen samt skyltar sätts upp vid stranden som avråder allmänheten att bada. Medborgarservice kontaktas för att publicera nyheten på kommunens hemsida samt sociala medier.

Receptfria läkemedel

Gäller tillsyn av återförsäljare av receptfria läkemedel. Vägledande myndighet är Läkemedelsverket som har tagit fram vägledning och checklistor.

Basstationer och Mobilmaster

Tillsyn att mobiloperatörens basstationer så att referensvärdet inte överskrids där allmänheten vistas.

Särskilda insatser 2024

1. Tillsyn på alla förskolor i kommunen med extra fokus på hygien och smitta, enligt Naturvårdsverkets nationella strategi för tillsyn enligt miljöbalken.
2. Tillsyn av de anmälningspliktiga bassängbad som finns i kommunen, enligt Naturvårdsverkets nationella strategi.
3. Inventering och tillsyn av stickande/skärande hygieniska verksamheter.



Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn

Hälsoskyddstillsynen är till stora delar händelsestyrd och sker inom ett flertal områden, bland annat olika anmälningsärenden och klagomål. Utifrån uppföljning av händelsestyrda ärenden tidigare år, görs en skattning av kommande års behov.

Tabell 4 – Händelsestyrd hälsoskyddstillsyn för 2024

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Plan 2024
Anmälan nya verksamheter (utbildningslokaler, bassängbad, hygieniska verksamheter stickande/skärande)	10	50	30
Djur inom planlagt område	3	15	15
Klagomål (inomhusmiljö, djur, eldning, buller)	15	400	200
Smittskyddsärenden	6	18	9
Luftvård		36	36
Kompostering	20	20	20
Remisser och rådgivning		80	80
Summa		619	399

Anmälan av nya verksamheter inom hälsoskydd

Undervisningslokaler, bassängbad och hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta och annan smitta är anmälningspliktiga. Vid inkommen anmälan görs en bedömning och eventuellt ställs villkor på verksamheten. Även solarier som upplåts till allmänheten är anmälningspliktigt, enligt 10 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Djur inom planlagt område

Enligt de lokala föreskrifterna krävs det tillstånd att hålla vissa djur inom planlagt område. Vid inkommen anmälan görs en bedömning och eventuella villkor för tillståndet ställs.

Klagomål

Klagomål inom hälsoskyddsområdet handlar ofta om inomhusmiljö, eldning samt buller från trafik/hundar etc. Klagomål som inkommer utreds och en bedömning avseende olägenhet görs.

Klagomålsärenden kan delas upp i tre kategorier. En andel av klagomålsärenden kan snabbt avslutas då de konstateras att de inte utgör en olägenhet enligt miljöbalken. Huvuddelen av klagomålen kräver mer handläggningstid i form av minst sex inspektioner, kontakt med båda parter samt skrivelser och delegationsbeslut vid avslutande av ärendet. Den tredje kategorin av klagomålsärendena kräver långtgående utredningar som innebär bland annat inspektioner, skrivelser och kontakt med andra myndigheter.

Smittskyddsärenden

Smittskyddsärenden så som beslut om nedgrävning av häst, ärenden inkomna från veterinärer angående salmonellasmittade katter samt smittspårning av objektburen smitta exempelvis legionella.

Luftvård

Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna och att tillhandahålla aktuell information om föroreningsnivåerna. Kontrollen ska ske i form av mätning, modellering eller objektiv skattning beroende på luftkvalitetssituationen. Lilla Edets kommun ingår i Luftvårdsförbundet Göteborgsregionen. Naturvårdsverket har sedan 2021 har lagt större ansvar för luftvård på kommunerna genom luftkvalitetsförordningen (2010:477).

Anmälan om kompostering



Anmälningar av kompostering hanteras kontinuerligt. Enheten för avfall har under 2021–23 succesivt infört matavfallhämtning i hela kommunen både för permanent bostäder och fritidshus. Under 2024 bör endast enstaka anmälan om kompostering inkomma till miljöenheten. Hantering av klagomål på bristfälligt skötta komposter.

Remisser och rådgivning

Rådgivning till allmänheten tar mycket tid.

Prövning och tillsyn strandskydd

Nämndens ansvar vad gäller tillsyn och prövning inom skyddade områden omfattar strandskyddsärenden i form av handläggning av ansökan om strandskyddsdispenser samt tillsyn. Nämnden har ett ansvar att på eget initiativ eller efter tips från allmänheten i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av strandskyddsbestämmelserna. Det är lämpligt att tillsynen organiseras i kampanjform och i områden där strandskyddets värden är särskilt höga. Att genomföra tillsyn på fastigheter med beviljade dispenser är också viktigt för att kontrollera att villkor efterföljs. Det är allmänna intressen som beaktas vid strandskyddstillsyn varför en enskild anmälare inte anses vara sakägare. Behovet av tillsyn är svårbedömt.

Tabell 5 – Prövning och tillsyn strandskydd för 2024

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Plan 2024
Strandskyddsdispenser	10	80	80
Tillsyn	10	150	50
Remisser och rådgivning		30	30
Summa	20	260	160

Planerad livsmedelskontroll

Syftet med livsmedelslagstiftningen och livsmedelskontrollen är att alla livsmedel som serveras eller säljs ska vara säkra att äta. Det innebär att de ska hanteras på ett hygieniskt sätt och vara rätt märkta.

Livsmedelsföretag och livsmedel kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska vara riskbaserad, ändamålsenlig och likvärdig för alla företag och organisationer.

Exempel på livsmedelsverksamheter som kontrolleras är restauranger, caféer, storkök, livsmedelsbutiker och vattenverk.

Kontrollen redovisas mer i detalj i bilaga 1, kontrollplan för livsmedelskontrollen.

Under 2018 inleddes ett samarbete med Trollhättans stad som innebär att Lilla Edet köper kontrolltimmar från Trollhättan. Detta föll väl ut och innebar en ekonomisk besparing för nämnden. Under 2021 utökades samverkan genom att ytterligare ett antal uppgifter inom livsmedelsområdet utfördes av livsmedelsinspektörerna i Trollhättans stad.



Tabell 6 – Planerad livsmedelskontroll för 2024

Verksamhet	Totalt antal objekt	Behov 2024	Plan 2024
Omsorg	14	20	20
Skola/förskola	23	40	40
Tillverkningsanläggningar och grossister	7	6	6
Butik och handel	12	20	20
Storhushåll (restauranger, caféer, B&B mm)	27	35	35
Huvudkontor, matmäklare, lager, transport, kosttillskott och övrigt	1	0	0
Dricksvatten	8	20	20
Summa		141	141
Restid		25	25
Samverkan Trollhättan		60	60
Kontrollrelaterat administrativt arbete		20	20
Rapportering till livsmedelsverket		20	20
Nyregistreringar och avregistreringar		20	20
Riskklassning		60	60
Summa (totalt)		346	346

Händelsestyrd livsmedelskontroll

En del av livsmedelskontrollen är händelsestyrd, bland annat utredning av misstänkt matförgiftning och uppföljande kontroll till följd av avvikelser vid den ordinarie kontrollen.

Tabell 7 – Händelsestyrd livsmedelskontroll för 2024

Verksamhet	Totalt antal ärenden	Behov 2024	Plan 2024
Uppföljande kontroll		20	20
Tillfälliga verksamheter		10	10
Enskilda vattentäkter		10	10
Misstänkt matförgiftning och klagomål		30	30
RASFF		30	30
Summa		100	100



Behov och resurser för prövning och tillsyn

En sammanfattning av den planerade lagstyrda tillsynen framgår av tabell 8, som visar att uppgifter främst inom miljö- och hälsoskyddstillsyn prioriteras bort då resurserna inte är tillräckliga.

Tabell 8-Totalt behov för prövning och tillsyn

Tillsyn	Behov 2024	Plan 2024
Miljöskydd - planerad	3347	1967
Miljöskydd - händelsestyrd	2420	1965
Hälsoskydd - planerad	1156	353
Hälsoskydd - händelsestyrd	619	399
Strandskydd	260	160
Livsmedelskontroll - planerad	346	346
Livsmedelskontroll - händelsestyrd	100	100
Summa	8248	5290

Övriga uppgifter

Inom samhällsnämndens verksamhet ingår arbetsuppgifter som faller utanför den taxefinansierade tillsynen men ingår i kommunens ansvar och är del i arbetet mot att nå lokala, regionala och nationella miljömål. I denna kategori ingår naturvårdsarbete, vattenförvaltning, fiskevård, luftövervakning och övrig miljöövervakning. En annan viktig uppgift är enhetens personal ska agera som sakkunniga i samband med samråd och yttranden internt och externt inom enhetens ansvarsområde. Dessutom faller strategiska hållbarhetsfrågor i stor utsträckning på miljöenhetens personal att utföra, trots att uppgifterna ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde. De uppgifter som utförs mot kommunstyrelsen redovisas inte längre i denna tillsynsplan, som ska spegla behovet inom nämndens ansvarsområde. Det innebär att uppgifter som utförs av kommunens miljöstrateg inte tas upp i detta dokument.

Naturvård och miljöövervakning

Samhällsnämnden har de senaste åren avsatt resurser motsvarande en halvtid för naturvårdsarbete. Kommunekologen stödjer bygglovs- och plan- och exploateringsenheten med yttranden och deltagande i projektgrupper med perspektiven artskydd, grön infrastruktur, strandskydd, ekosystemtjänster, regionala handlingsprogram och åtgärdsprogram. Kommunekologen arbetar med lokala naturvårdsprojekt som ett led i kommunens arbete mot att nå miljö kvalitetsmål och kommunala mål och stöttar andra enheter i projekt eller förvaltningsuppgifter som berör naturvård och friluftsliv. 40% av kommunekologens tjänst ligger under stadsmiljöenheten för arbetet med naturvårds- och friluftslivrelaterade uppgifter rörande kommunens mark exempelvis framtagande av skötselplaner för kommunala grönytor, anläggande av ängar, vandringsleder, och bekämpning av invasiva arter. Kommunekologen hanterar remisser från andra myndigheter rörande naturvårdsfrågor, övervakar kommunens värdefulla natur, arbetar med friluftsförande åtgärder och håller den lokala naturvårdsplanen uppdaterad. Inom tjänsten ryms också ansvaret för kalkningen i Lilla Edet.



Dessutom upptas i denna del sådan tid som läggs på samråd och yttranden inom miljöenhetens ansvarsområde, som inte ingår i tillsynsansvaret, liksom deltagande i olika samverkansgruppen inom vattenskydd, fiskevård etc. och övrig miljöövervakning.

Tabell 9 – Naturvård och miljöövervakning 2024

Naturvård & miljöövervakning	Behov 2024	Plan 2024
Kalkning	200	200
Invasiva främmande arter (rådgivning till allmänheten)	20	20
Skyddsjakt	50	50
Fiskevård	80	20
GÄVSO	40	40
Luftmätning och övrig vattenprovtagning	100	50
Naturvårdsplan / grönstrukturplan	150	150
Deltagande plan & exploatering	250	150
Remisser, samråd och rådgivning	200	100
Summa	1090	780

Kalkning

I kommunen kalkas ca 70 objekt, både sjöar och våtmarker. Kalken sprids med hjälp av båt och helikopter. För att följa upp effekterna av kalkningen tas drygt ett hundratal vattenprover i 31 olika vattendrag varje år. Lilla Edets kommun söker årligen medel för kalkning hos Länsstyrelsen i Västra Götaland. Bidragen är dels 85%, dels 100% kostnadstäckning från staten.

Naturvårdsprojekt

Kommunen har framgångsrikt genom åren drivit ett antal lokala naturvårdsprojekt (LONA) i syfte att stärka eller lyfta fram naturvärden. LONA-projekt kan innebära att projektet bekostas upp till hälften av totalkostnaden med statliga bidrag. För 2024 söker miljöenheten statliga bidrag för att uppdatera den kommunala naturvårdsplanen, vilket är ett viktigt underlag att ta fram i samband med en ny översiktsplan. I det fall att bidrag medges kommer arbetet med den nya naturvårdsplanen ta mycket tid i anspråk under flera år. Kommunen kan också stötta administrativt i det fall att lokala föreningar vill söka LONA-bidrag.

Invasiva främmande arter

Jätteloka, parkslide, blomsterlupin och jättebalsamin är invasiva arter som förekommer i kommunen. Kommunen förväntas bevaka förekomsten på egna marker och genomföra åtgärder för att bekämpa dessa arter. Kommunekologen arbetar med planering av praktiska åtgärder på kommunal mark främst inom ramen för sin tjänst på stadsmiljöenheten, men arbetar även med rådgivning gentemot allmänhet och övriga enheter. Frågan om invasiva främmande arter kan också vara aktuellt i miljöskyddsärenden, exempelvis avfallsärenden.

Skyddsjakt

Nämnden anlitar och håller kontakt med utsedda skyddsjägare och hjälper allmänheten att vid behov komma i kontakt med dessa.

Fiskevård

Kommunen deltar aktivt i arbetet med Lilla Edets laxfiske i den så kallade Laxfiskekommittén. Kommittén består av representanter från Vattenfall, Sjöfartsverket, Länsstyrelsen, SFK Laxen och Lilla Edets kommun. I kommittén organiseras och beslutas hur laxfisket ska organiseras och drivas samt om fiske- och fiskevårdsåtgärder i anslutning till laxfisket. Kommunen sitter också med som



styrelsemedlem i Lilla Edets Fiskevårdsområdesförening, tillsammans med Vattenfall AB och Sjöfartsverket. FVOF har möte en gång om året.

Kommunen är också medlem i ett antal olika fiskevårdsområdesföreningar för sjöar och vattendrag (Göta älv, Borydsjön/Ryrsjön, Gunnarsvattnet, Väktorsjöområdet samt Bodasjön), men aktiviteten är låg till obefintlig i föreningarna.

GÄVSO

Framtagandet av vattenskyddsföreskrifter för Göta älv har börjat gälla sedan mitten av 2022. Nämnden ingår i de tillsynsgrupper som jobbar aktivt med uppgiften att samordna provning och tillsyn inom GÄVSO. Under 2022 togs beslutet att en tillsynsgrupp för enskilda avlopp inom GÄVSO. Deltagande kommer också att ske i projektets styrgrupp. Tillsynsgrupperna kommer leva vidare under flera år.

Luftmätning och övrig vattenprovtagning

Torrgrådsvattnet är en referenssjö, som inte kalkas. Provtagning utförs 4 gånger per år. För att bevaka att miljö kvalitetsnormerna uppfylls ingår Lilla Edets kommun i Luftvårdsprogrammet i Göteborgsregionen. Inom programmet utförs mätningar och beräkningar och handläggare håller sig uppdaterad. Viss insats sker också inom kontrollprogram för Öresjö. Det finns ett behov av en mer utvecklad miljöövervakning som kan ligga till grund för prioritering av tillsynsinsatser och miljöåtgärder.

Naturvårdsplan / grönstrukturplan

Det finns ett stort behov av att ta fram en uppdaterad naturvårdsplan eller motsvarande dokument i samband med den nya översiktsplanen. Miljöenheten söker statliga bidrag från och med år 2024 för att möjliggöra detta arbete.

Deltagande i plan- och exploatering

Nämnden deltar i framtagande av kommunala planer (inkl. samråd och yttranden) samt bevakar nämndens intressen i samband med exploateringsprojekt, exempelvis skredsäkring och nya slussen. Antalet planer är för närvarande ökande.

Remisser, samråd och rådgivning

Både interna remisser (t.ex. vid förhandsbesked) som externa remisser tar mycket tid. Enheten svarar också på ett antal enkäter inom området, vanligtvis från andra myndigheter och intresseorganisationer. Likaså sker rådgivning till allmänheten.

Särskilda insatser 2024

1. Påbörja arbetet med en ny/updated naturvårdsplan som underlag för ÖP.

Nytt verksamhetssystem

Som nämnts tidigare så omfattar behovsutredningen endast de uppgifter som avses ingå enligt SKR:s begrepp om handläggningstid. Sålunda ingår inte t.ex. flertalet administrativa uppgifter som ligger utanför direkt handläggning av ärenden. Om särskilda insatser av administrativ art kommer att behöva ta tid i anspråk, måste hänsyn tas till dessa vid bedömningen av behovet av resurser.

Under 2022 har ett nytt verksamhetssystem tagits i bruk som har ersatt det gamla systemet. Fortfarande krävs en del extra insatser för att utveckla systemet så att det blir ännu mer funktionellt. Det kommer under året att innebära en viss insats från enhetens. Den särskilda insatsen bedöms bli färdig under 2023. Totalt uppskattas det åtgå **180 timmar under 2022**.



Särskilda insatser 2024

1. Utveckling av funktioner i ärendehanteringssystemet EDP Vision.

Sammanfattning

Tabell 11 – Övergripande redovisning av prioriteringar 2024

Ämnesområde	Behov 2024	Plan 2024
Miljöskydd	5767	3932
Hälsoskydd	1775	752
Strandskydd	260	160
Livsmedelskontroll	446	446
Naturvård och miljöövervakning	1090	780
Nytt verksamhetssystem	180	180
Summa	9518	6250

Jämförelse behov och plan 2024

På miljöenheten finns idag motsvarande 5 tjänster som arbetar med prövning och tillsyn inom miljöenhetens ansvarsområde och 0,6 tjänst som kommunekolog. Dessutom arbetar miljöchefen delvis med handläggarguppgifter motsvarande ca 0,2 tjänster. Från Trollhättan köps livsmedelskontroll, och tillsammans med viss insats av enhetens personal motsvarar detta ca 0,5 tjänster. Totalt kan därför sägas att enheten har tillgång till 6,3 tjänster inför 2024 som ska hantera behovet enligt föreliggande behovsutredning. Knuten till enheten finns också en administratör motsvarande 0,5 tjänst samt en miljöstrateg som arbetar motsvarande 0,75 av en tjänst, vars insatser dock inte ingår i ovan redovisad behovsutredning.

Baserat på SKR:s schablon om att en heltidsanställd kan producera 1000 timmar handläggningstid per år så motsvarar det totala resursbehovet 2024 9,5 tjänster, varav 8,2 tjänster för den lagstadgade tillsynen år 2024. Då enheten kan sägas förfoga över 6,3 tjänster som kan utföra arbetet saknas därför ca 3,2 tjänster för 2024 jämfört med nämndens tillgängliga resurser, och skulle alla resurser läggas på den lagstadgade tillsynen så saknas ändå 1,9 tjänster för det området.

Under dessa förutsättningar har prioriteringar skett enligt ovan beskriven tillsynsplan.

Konsekvenser av tillsynsplan 2024

Genomförande av tillsyn enligt denna plan bedöms leda till positiva miljö- och hälsokonsekvenser genom exempelvis förbättrad kemikaliehantering, minskade utsläpp av övergödande ämnen, bevarad biologisk mångfald, förbättrad inomhusmiljö och säkrare livsmedelshantering.

Samtidigt är, som framgår av detta dokument samt av behovsutredningen, miljöenhetens personresurser betydligt mindre än behovet. Det innebär att planerad tillsyn av miljöfarliga verksamheter inte kan genomföras i önskvärd utsträckning. Det kan innebära risk för förorenande utsläpp eller annan negativ miljöpåverkan om potentiella miljörisker inte fångas upp genom tillsynsbesök. Planerad hälsoskyddstillsyn kan heller inte genomföras i önskvärd utsträckning, vilket kan innebära risk för att sårbara kommuninvånare vistas i otillfredsställande inomhusmiljöer.



Möjligheterna är också små att bedriva uppsökande verksamhet för att identifiera illegala avfallstransporter och förebygga brottslighet.

Det saknas resurser för att bedriva uppsökande strandskyddstillsyn, vilket minskar den förebyggande effekten av tillsyn. Det finns en risk att tillsynen endast baseras på tips från allmänheten och därmed blir orättvis. Det saknas tillräckliga resurser för att följa upp dispenser och beslutade villkor. Vad gäller naturvård och miljöövervakning bedöms de tillgängliga resurserna inte heller motsvara behovet. Då framtagandet av ett uppdaterat naturvårdsprogram bedöms som prioriterat för att möjliggöra ett hållbart kommunalt naturvårdsarbete och som underlag till ny ÖP, avsätts en stor del av resurserna till detta under förutsättning att statliga medel beviljas. Prioriteringen innebär bland annat att mindre tid kan läggas på deltagande i pågående planarbete och på rådgivning/interna yttranden vilket kan få konsekvenser i form av otillräcklig hänsyn till naturvärden och ekosystemtjänster. Långsiktigt kan detta få konsekvenser på naturmiljön och boendemiljön. Detaljplaner kan också försenas. Vad gäller arbetsområdet kalkning begränsas resurserna till genomförande av nödvändig provtagning och administration. Det saknas resurser för exempelvis uppföljning av kalkningseffekt. Sammantaget är resurserna inte tillräckliga för att säkerställa en god och hälsosam livsmiljö för kommunens invånare eller för att bevaka och säkerställa allmänna intressen kopplat till miljön

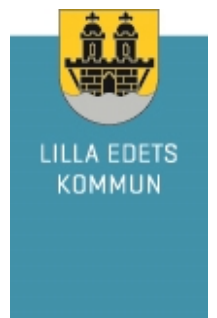
Kontrollplan 2024–2029

Livsmedelskontroll i Lilla Edets kommun

Framtagen av: Miljöenheten

Datum: 2024-11-14

Version: 1.1





Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	4
2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan.....	4
2.2 Operativa mål.....	4
2.3 Kommunens vision och mål	4
2.4 Kontrollmyndighetens aktiviteter för kontroll inom kontrollområdet.....	5
3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	6
3.1 Behörig central myndighet	6
3.2 Behörig myndighet för kontrollen	6
3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	7
3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten.....	7
4. Samordning.....	7
4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter.....	7
4.2 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen	7
5. Befogenheter och resurser för kontrollen	8
5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter	8
5.2 Kontrollpersonal och utrustning	8
5.3 Kompetenskrav och utbildning.....	8
5.4 Finansiering av kontrollen	8
5.5 Planerad livsmedelskontroll.....	9
5.6 Händelsestyrd livsmedelskontroll.....	10
5.7 Prioriteringar och konsekvens av prioriteringar	10
6. Organisation och utförande av kontrollen	10
6.1 Rutiner som används för att utföra kontroll.....	10
6.2 Registrering och godkännande av kontrollobjekt.....	10
6.3 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	11
6.4 Provtagning och analys.....	14
6.5 Rapportering av kontrollresultat.....	14
6.6 Öppenhet i kontrollen	14
7. Sanktioner - åtgärder bristande efterlevnad av lagstiftningen	15
8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen	16
8.1 Uppföljning.....	16



8.2 Revisioner	16
8.3 Utvärdering	16
9. Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan	16



1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd och växtskydd.

Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun är behörig kontrollmyndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen. Nämnden ansvarar för att effektivt och ändamålsenlig kontroll utförs på de anläggningar för vilka kommuner är ansvariga.

Ansaret innefattar kontroll av:

- Dricksvattenanläggningar
- Livsmedelshygien
- Märkning och redlighet
- Spårbarhet

Livsmedelslagstiftningen inom nämnden ansvarsområde innefattar cirka 200 olika EG-förordningar, lagar, förordningar och föreskrifter. Kontroll utförs oftast oanmänt. Föranmälda kontroller utförs vid revisioner eller provtagning.

Arbetsuppgifter att genomföra är bland annat:

- Kontroll av livsmedelsföretag
- Revision och provtagning
- Handlägga ärenden såsom registrering, riskklassificering och sanktionsavgifter
- Utredda misstanke om matförgiftning
- Hantera RASFF (EU:s varningssystem om livsmedel)
- Årligen rapportera uppgifter/kontrollresultat till Livsmedelsverket

Miljöenheten ansvarar för den operativa offentliga kontrollen vid ca 90 livsmedelsanläggningar i Lilla Edets kommun. Dessa är framförallt restauranger, livsmedelsbutiker, kommunala kök, dricksvattenanläggningar och livsmedelsindustri. Planerad kontroll och uppföljande kontroll (vid allvarliga brister) är avgiftsfinansierad.

Kontrollen är baserad på riskklassificering av livsmedelsanläggningarna. I kontrollplanen fastställs vilka anläggningar som ska kontrolleras under året och vad som ska kontrolleras under året. Kontroll sker utifrån nämndens riktlinjer och rutiner samt utifrån vägledningar från Livsmedelsverket. Syftet med planen är att anläggningar som ska få kontroll ska kontrolleras och att kontrollen ska vara verkningsfull och lämplig.

Kontrollplanen beskriver normalt den kontroll som myndigheten bedriver under en treårsperiod. From 2024 så gäller en ny modell för riskklassning. Till följd av förändringen får alla verksamheter en beslutad kontrollfrekvens över en femårsperiod. Kontrollplanen blir därför femårig.



2. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt och att informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och inte utgör någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan finns i Sveriges nationella kontrollplan. Med utgångspunkt i de övergripande målen har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen utgår från fyra fokusområden:

- **Säkert dricksvatten.** För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
- **Mikrobiologiska risker.** Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobakter, listeria, ehec/vtec och norovirus.
- **Kemiska risker.** Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
- **Information i livsmedelskedjan.** Information om livsmedel kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.2 Operativa mål

De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten. Målen finns i den nationella kontrollplanen (NKP) och utgår från ovan nämnda effektmål. Mer om operativa mål finns på NKP-webben.

De operativa målen som berör verksamheter i Lilla Edets kommun har identifierats, se 2.4, och kommer att kontrolleras i enlighet med instruktionerna till dessa mål. Kontrollerna rapporteras vidare till Livsmedelsverket efter utförd kontroll, se 6.5.

2.3 Kommunens vision och mål

Lilla Edets kommuns nya vision ska uppnås genom nytänkande, medskapande och hållbarhet. Kommunfullmäktige har fastställt fyra mål i sin mål- och resursplan:

- Bra boende och livsmiljö
- Ökad hälsa och välbefinnande
- Hållbar miljö
- Attraktivt företagsklimat



Samhällsnämndens verksamheter berörs av samtliga dessa mål. Grundläggande för nämndens arbete med myndighetsuppgiften är en rättssäker prövning och tillsyn av ärenden där allmänhetens intressen tas tillvara. Nämndens arbete syftar till att upptäcka faror och risker innan de inträffar eller för att se till att åtgärda det som redan har hänt. En effektiv och rättssäker tillämpning av gällande lagstiftning är grundläggande för att förutsättningarna ska vara lika för alla och därigenom upplevas som rättvis. Företag och andra intressenter ska alltid uppleva att de får ett bra bemötande och detta följer nämnden upp genom att delta i SKR:s insiktsmätning. Genom deltagande och genomförande av noga utvalda projekt och andra uppgifter arbetar nämnden mot nationella miljö- och hållbarhetsmål.

2.4 Kontrollmyndighetens aktiviteter för kontroll inom kontrollområdet

- Aktivitet 1 (operativt mål 1). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid alla anläggningar som producerar över 100 m³ dricksvatten per dygn. Kontrollen syftar till att bedöma om faroanalysen tar hänsyn till mikrobiologiska och kemiska faror i råvattnet och att beredningen av dricksvattnet är anpassad efter resultatet av faroanalysen.
- Aktivitet 2 (operativt mål 2). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts vid de allmänna vattenverk och distributionsanläggningar som omfattas av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar. Kontrollen görs i syfte att bedöma om förebyggande, upptäckande och avhjälpande åtgärder vidtas för att säkerställa skyddet mot sabotage och skadegörelse riktat mot anläggningarna.
- Aktivitet 3 (operativt mål 5). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att de aktörer som släpper ut ekologiska produkter eller produkter under omställning, har anmält sig till Livsmedelsverket. Kontroll utförs också för att verifiera undantagen från anmälan och krav på certifikat. Livsmedelsverket ska omedelbart underrättas om en aktör inte har anmält sin verksamhet enligt reglerna. Livsmedelsverket prövar då frågan om sanktionsavgift.
- Aktivitet 4 (operativt mål 6). Senast den 31 december 2025 har kontroll utförts hos registrerade/godkända verksamheter som släpper ut färdigförpackade kosttillskott och/eller konfektyr på marknaden via e-handel. Kontrollen syftar till att verifiera att livsmedelsinformationen på verksamhetens webbplats stämmer med informationen på förpackningarna.
- Aktivitet 5 (operativt mål 8). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera uppgift om svenskt ursprung för färskt och fryst kött av nöt, gris, får och lamm samt fågel. Målet omfattar såväl helt som bitar och malet kött, förpackat och oförpackat. Kontrollerna ska utföras i samtliga led i livsmedelskedjan efter slakt som släpper ut färskt eller fryst kött av svenskt ursprung på marknaden.
- Aktivitet 6 (operativt mål 10). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts hos grossister som importerar/inför från EU färdigförpackade livsmedel för att verifiera att företagarna ger korrekt information om allergena ingredienser i märkningen.



- Aktivitet 7 (operativt mål 11). Senast den 31 december 2025 har offentlig kontroll utförts för att verifiera att aktörer som producerar och/eller släpper ut svenska hönsägg på marknaden kan visa att de uppfyller de spårbarhetskrav som finns samt att den information som medföljer äggen är korrekt.
- Aktivitet 8 (operativt mål 12). Senast den 31 december 2025 har kontrollmyndigheterna utfört spårbarhetskontroller hos företag som handlar med honung. Syftet är att säkerställa att aktörer som släpper ut honung på marknaden har registrerat sin anläggning, i de fall verksamheten har en sådan organisation och kontinuitet att den kan anses vara ett livsmedelsföretag.
- Aktivitet 9 (operativt mål 13). Vid utgången av 2025 har tolv särskilt utvalda hälsofarliga växter i kosttillskott kontrollerats på kosttillskottsanläggningar, inklusive sådana som bedriver e-handel, som släpper ut växtbaserade kosttillskott på marknaden. Dessutom har kosttillskott analyserats hos importörer, införare, producenter och tillverkare av växtbaserade kosttillskott, i syfte att kontrollera att gränsvärdet för genotoxiska och carcinogena pyrrolizidinalkaloider inte överskrids.
- Aktivitet 10 (operativt mål 15). Offentlig kontroll av kontaktmaterial ska utföras i ett tidigt led i livsmedelskedjan, till exempel av producenter, importörer och grossister. Kontrollen ska förhindra att plastprodukter avsedda att komma i kontakt med livsmedel som innehåller malen bambu eller andra icke godkända naturmaterial släpps ut på marknaden. Kontrollen syftar till att få bort dessa produkter från marknaden då de inte är tillåtna och dessutom riskerar att släppa ifrån sig oönskade kemiska ämnen i halter som kan vara hälsofarliga.
- Aktivitet 11 (operativt mål 16). Glykoalkaloider i potatis. Offentlig kontroll av åtgärder som livsmedelsföretagare vidtagit för att förebygga att höga halter glykoalkaloider bildas och hur de förhindrar att giftiga partier sätts på marknaden.
- Aktivitet 12 (operativt mål 17). Innan utgången av 2025 har offentlig kontroll utförts av kontaktmaterialverksamheter som behörig kontrollmyndighet har förtecknade eller registrerade. Kontrollen görs för att säkerställa att materialen och produkterna uppfyller lagstiftningens krav och inte avger sina beståndsdelar i halter som skulle kunna utgöra en fara för människors hälsa eller påverka livsmedel negativt.

3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är central myndighet för livsmedelskontroll i Sverige. Kommunerna är behörig myndighet för verksamheter som bedrivs i kommunen. För mer information om Sveriges kontrollorganisation hänvisas till Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Livsmedelskontroll i Sverige utövas av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna. Livsmedelsverket har den övergripande nationella bevakningen av livsmedelsfrågor men bedriver också kontroll över alla anläggningar som kräver godkännande. Den regionala kontrollmyndigheten är Länsstyrelsen. Länsstyrelsen har ansvar för kontroll inom



primärproduktionen. Länsstyrelsen är samordnande myndighet för livsmedelskontrollen inom länet men fungerar också som överprövningsinstans i överklagande livsmedelsärenden.

Behörig kontrollmyndighet i Lilla Edets kommun är Samhällsnämnden.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Länsstyrelserna har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. Försvarsinspektören för miljö och hälsa är behörig myndighet inom Försvarmakten. Livsmedelsverket ska verka för en effektiv och likvärdig livsmedelskontroll i hela landet samt leda och samordna denna kontroll.

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Samhällsnämnden ansvarar för livsmedelskontrollen i Lilla Edets kommun. Inom miljöenheten ansvarar livsmedelsinspektörer och miljöchef för kontrollen. Som ett led att effektivisera verksamheten och frigöra resurser till andra områden inom nämndens ansvarsområden har under perioden 2018–2023 livsmedelskontroller köpts in från Trollhättans stad. Denna samverkan kommer att fortsätta under 2024.

4. Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Länsstyrelsen har ansvaret att samordna kontrollen i länet. Miljöenheten deltar vid länsmöten för livsmedelsinspektörer. Mötena arrangeras av Länsstyrelsen i Västra Götaland där oftast representanter från Livsmedelsverket deltar.

Samarbete sker även genom möten med grannkommuner, SOLTAKÖ (Stenungsund, Orust, Lilla Edet, Tjörn, Ale, Kungälv och Öckerö).

Kontakt med Livsmedelsverket och länsstyrelsen i enskilda ärenden sker vid behov. I övrigt sker kommunikation med andra behöriga myndigheter när så behövs (till exempel SVA, SJV och Smittskyddsläkaren). När miljöenheten får in en anmälan/ansökan och den berör flera interna och externa kontrollmyndigheter kontaktas berörd kontrollmyndighet för samordning.

Samarbete och tillsyn sker mellan andra berörda myndigheter till exempel polisen, tillståndsenheten, Skatteverket och räddningstjänsten.

RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa. Miljöenheten har tillgång till det nationella systemet iRASFF.

4.2 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

För närvarande är det enbart inom området ekologisk produktion och ekologiska livsmedel som uppgifter i den offentliga kontrollen är delegerade till särskilda kontrollorgan. Se avsnitt Kontrollorgan för ekologisk produktion och ekologiska livsmedel i den nationella kontrollplanen.

Lilla Edets kommun har överlåtit livsmedelskontrollen och beslutanderätten för vissa ärendegrupper till livsmedelsinspektörerna i Trollhättans Stad.



5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Nämndens befogenheter och uppgifter i livsmedelskedjan regleras av Livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:813) samt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och förordning (EU) nr 2017/625.

Enligt 20 § Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten och nämnden, rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen.

Enligt 22–24 § Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten och nämnden möjlighet att meddela föreläggande och förbud samt omhänderta vara vid bristande efterlevnad.

Kontrollmyndighetens befogenheter fördelas till enskilda handläggare inom myndigheten genom delegation. Delegationsordningen är långtgående och är utformad så att beslut kan tas utan onödiga förseningar.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Antalet livsmedelsanläggningar och dess sammanlagda kontrolltid ligger främst till grund för vilka personella resurser som krävs för livsmedelskontrollen. En behovsutredning görs årligen inför upprättande av årets kontrollplan. Den totala summan kontrolltid för anläggningarna under kommande år summeras då med övrig tid, såsom registrering, riskklassning och kontroll av nya anläggningar samt klagomål och uppföljande kontroll, utifrån historisk erfarenhet.

Miljöenheten har tillräcklig tillgång till utrustning och utrymmen som krävs i form av datorer, ärendehanteringssystem, provtagningsutrustning, mätinstrument, fordon, utrymme för förvaring av livsmedelsprover samt skyddsutrustning (arbetskläder). Om större mängd livsmedel måste omhändertas kan utrymmen hyras/lånas.

5.3 Kompetenskrav och utbildning

All personal som arbetar inom livsmedelsområdet ska ha tillräckliga kunskaper inom sitt arbetsområde. Miljöchefen ansvarar för att alla medarbetare har grundläggande kunskaper samt möjligheter till kompletterande utbildning. Vid nyanställning/vikariat krävs lämplig högskoleutbildning.

Vid det årliga utvecklingssamtalet diskuteras behov av kompetensutveckling. Varje medarbetare har en individuell kompetensplan där behov noteras och sedan följs upp.

5.4 Finansiering av kontrollen

Livsmedelskontrollen finansieras från och med år 2024 genom efterhandsdebitering vilket innebär att faktiskt nedlagd tid för kontrollerna kommer att faktureras verksamheterna.

Kontrollfrekvensen som tillämpas från och med år 2024 baseras på den nya riskklassningsmodell som Livsmedelsverket har tagit fram. I de fall där uppföljande kontroll utförs tas extra kontrollavgift ut för faktisk nedlagd tid. Vilka avgifter som får tas ut regleras i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel.



5.5 Planerad livsmedelskontroll

Nedanstående tabell beskriver antal och typer av livsmedelsverksamheter som finns i Lilla Edets kommun, genomsnittlig debiterbar kontrolltid samt övrigt kontrollrelaterat arbete.

Planerad livsmedelskontroll för 2024–2026 (revideras årligen)

Verksamhet	Totalt antal objekt	Kontrolltimmar 2024	Kontrolltimmar 2025	Kontrolltimmar 2026
Omsorg	14	20	20	20
Skola/förskola	23	40	40	40
Tillverkningsanläggningar och grossister	7	6	6	6
Butik och handel	12	20	20	20
Storhushåll (restauranger, caféer, B&B mm)	27	35	35	35
Huvudkontor, matmäklare, lager, transport, kosttillskott och övrigt	1	0	3	0
Dricksvatten	8	20	15	15
Summa		141	139	139
Restid		25	25	25
Samverkan Trollhättan		60	60	60
Kontrollrelaterat administrativt arbete		20	20	20
Rapportering till livsmedelsverket		20	20	20
Nyregistreringar och avregistreringar		20	20	20
Riskklassning		60	10	10
Summa (totalt)		205	155	155



5.6 Händelsestyrd livsmedelskontroll

En del av livsmedelskontrollen är händelsestyrd, bland annat utredning av misstänkt matförgiftning och uppföljande kontroll till följd av avvikelser vid den ordinarie kontrollen.

Uppskattad händelsestyrd livsmedelskontroll för 2024–2026 (revideras årligen)

Verksamhet	Kontrolltimmar 2024	Kontrolltimmar 2025	Kontrolltimmar 2026
Uppföljande kontroll	20	20	20
Tillfälliga verksamheter	10	10	10
Enskilda vattentäkter	10	10	10
Misstänkt matförgiftning och klagomål	30	30	30
RASFF	30	30	30
Summa	100	100	100

5.7 Prioriteringar och konsekvens av prioriteringar

Miljöenheten gör bedömningen att enheten kommer kunna genomföra verksamhetsplanen utan att behöva prioritera bort någonting.

6. Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Rutiner som används för att utföra kontroll

- Rutin för registrering av livsmedelsanläggning
- Rutin för avregistrering av livsmedelsanläggning
- Rutin för fastställande av kontrollfrekvens
- Rutin avvikelshantering
- Rutin före och efter kontroll
- Rutin debitering
- Rutin provtagning
- Rutin kalibrering och kontroll av termometrar
- Rutin saluförbud och omhändertagande av livsmedel
- Rutin för sanktionsavgift

6.2 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

Samhällsnämnden ansvarar för livsmedelskontroll på cirka 90 registrerade livsmedelsanläggningar. Anläggningar är kommunala kök, pizzerior, livsmedelsbutiker, restauranger, caféer och grossister. Kommunalt dricksvatten produceras i ett större kommunalt vattenverk. I Lilla Edets kommun finns det ett mindre antal övriga dricksvattenanläggningar.

Kontrollmyndigheten ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Anläggningar i Lilla Edets kommun finns registrerade i ärendehanteringssystemet Vision, där samtlig information om respektive anläggning löpande förs in. Det finns fastställda ärenderubriker för att skapa ordning i diariesystemet samt för att underlätta informationssökning och registerutdrag. Vid registrering och riskklassning följs skriftliga rutiner och nytt ärende startas där uppgifter som ligger till grund för beslut förs in. Varje anläggning har även ett löpande



tillsynsärende där alla händelser som rör kontrollen dokumenteras. Totalt registreras ungefär 5 anläggningar per år, och ungefär lika många avregistreras.

Utöver registret i Vision hålls även ett aktuellt register i en Excel-fil för att kunna följa upp utförd kontrolltid per anläggning.

Anmälan om registrering kan lämnas via en anmälningsblankett eller e-tjänst.

När verksamheten registrerats faktureras en registreringsavgift.

Miljöenheten kan få kännedom om icke registrerade verksamheter. I dessa fall kan sanktionsavgift vara aktuell.

Register och information om olika livsmedelsanläggningar hålls aktuellt genom information som erhålls vid kontroll ute på anläggningen eller vid annan kontakt. Livsmedelsverksamheter har även en skyldighet att informera om förändringar i verksamheten.

Om någon livsmedelsverksamhet upphör, avslutas alla ärenden knutna till anläggningen.

Alla anläggningar som nämnden har kontrollansvar för, registreras utan krav på godkännande.

6.3 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

I en mer detaljerad 5-årsplan som tas fram inom verksamheten beskrivs vilka relevanta krav som ska kontrolleras, när eller hur ofta för varje bransch.

Inför varje kalenderår görs en detaljplan för alla planerade kontroller som ska göras under året. Planeringen sammanställs i en Excel-lista enligt följande:

Omsorgsverksamheter skola, vård						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
H	Spårbarhet - H01	H01		H01		H01
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,08,09,10	J02,03,08, 06	J02,03,08, 07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
K	HACCP-baserade förfaranden- K01,06		K01		K01	
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: inga					
Grossist/Importör/Matmäklare						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01,A04,A12		A04,A12	A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B(01),02,(04),99		B02,B99		B02,B99	
C	Särskild märkning och information- C09	C09			C09	
H	Spårbarhet - H01,02	H01,H02		H01,H02		
J	Grundförutsättningar, hygien- J01,02,03,04,05,06,07,08,09,10	J02,03,08, 06	J01,J02,03 ,08,07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
M	Handel inom EU, import och export- M01,08					
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: 5, 10, 15		P42,P47			



Industri						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B(01),02,03,(04),99	B02,B99	B02,B99	B02,B99	B02,B99	B02,B99
D	Skyddade beteckningar- D10				D10	
H	Spårbarhet - H01,(02)	H01		H01		H01
I	Särskilda ingredienser och processhjälpmedel- I01,02		I01,I02			
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,08,09,10	J02,03,08, 06	J02,03,08, 07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
K	HACCP-baserade förfaranden- K01,02,06			K01,K02		
M	Handel inom EU, import och export- M09				M09	
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: inga					
Butik, dagligvaror, bageri, e-handel						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01,A04,A12		A04,A12	A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B01,02,(04),99		B01,B02,B 99		B02,B99	
C	Särskild märkning och information- C11,C99	C99		C11		
D	Skyddade beteckningar- D10				D10	
H	Spårbarhet - H01,02,03,09,11,14	H09,H14	H01,H03, H11			
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,08,09,10	J02,03,08, 06	J02,03,08, 07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
K	HACCP-baserade förfaranden- K01,02,06				K01,K02	
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: 5, 8, 11, 12, 16		P42,P45			
Restaurang (pizzeria,café etc.)						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B(01),02,(04),99	B99	B02,B99	B02	B02,B99	B99
C	Särskild märkning och information					
D	Skyddade beteckningar- D10				D10	
H	Spårbarhet - H01,02	H01,H02			H01,H02	
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,08,09,(10)	J02,03,08, 06	J02,03,08, 07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
K	HACCP-baserade förfaranden- K01,06			K01		K01
O	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: inga					



Transportörer						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B(01),02,03,(04),99	B02,B99	B02,B99	B02,B99	B02,B99	B02,B99
H	Spårbarhet - H01,(02)	H01		H01		H01
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,08,09,10	J02,03,08, 06	J02,03,08, 07	J02,03,08, 04	J02,03,08,0 9	J02,03,08, 05
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: inga					
Dricksvattenanläggningar						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
N	Dricksvattenanläggningar- N(01),02,03,04,05,06,07,08,09,10,11,12,13,14,99	N03,N04, N07,N08, N10,N13, N99	N02,N05, N06,N08, N09,N99	N01,N08, N11,N12, N14,N99	N02,N05,N 08,N99	N03,N04, N07,N08, N10,N13, N99
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: 1,2	P38		P39		
Kosttillskott och hälsokost						
	Kontrollområde	2023	2024	2025	2026	2027
A	Administrativa krav- A01			A01		
B	Allmän livsmedelsinformation- B(01),02,(04),99	B02,B99	B01,B02,B9	B02,B99	B02,B99	B02,B99
C	Särskild märkning och information- C03,05		C05		C03	
H	Spårbarhet - H01	H01	H01	H01	H01	H01
I	Särskilda ingredienser och processhjälpmedel- I01, I05		I01	I06,I07		
J	Grundförutsättningar, hygien- J(01),02,03,04,05,06,07,09,10	J02,03,06	J02,03,07	J02,03,04	J02,03,09	J02,03,05
K	HACCP-baserade förfaranden- K01		K01	K05		K01
	Övriga krav					
OM	Operativt mål nr: 6, 13		P43	P50, P51		

De flesta kontroller görs som löpande kontroller, där man alltid kontrollerar områdena hygien, allmän livsmedelsinformation, spårbarhet och de operativa målen. Vissa kontroller utförs som riktade kontroller eller i projektform.

När ett projekt planeras tas checklistor fram för de kontroller som ska göras i projektet. Många projekt kombineras med en intern och eller extern utbildningsinsats.

Upptäcks brister på ett område som inte ingår i den planerade kontrollen, agerar inspektörerna ändå mot dessa brister. Planeringen ska säkerställa att alla verksamheter blir kontrollerade i enlighet med sin fastställda kontrollfrekvens och att relevanta krav kontrolleras på alla anläggningar.

Kontroll av marknader, festivaler och ambulerande verksamheter finansieras av skattemedel.

Planering av antal kontroller sker årsvis, antal kontroller under en femårsperiod varierar mellan 1-20 stycken. Detta dokumenteras i en objektslista. I listan går att utläsa hur många kontroller som



planeras under året. I listan finns en mängd uppgifter som behövs för planeringen och uppföljningen som:

- Fastställd kontrollfrekvens
- Hur många kontroller som ska utföras
- Projekt, indikatorer och operativa mål för varje objekt

Om avvikelser uppmärksammas så markeras det i vår objektslista med en gul markering. När avvikelserna är åtgärdade så tas markering bort. Detta görs löpande av ansvarig handläggare. Enhetschef kontrollerar listan löpande. Trollhättans enhetschef och miljöchef går igenom listan löpande under året. Andel åtgärdade avvikelser inom livsmedelsområdet söks ut i Vision i slutet av året och rapporteras till nämnden.

6.4 Provtagning och analys

Offentlig provtagning kan ske enligt specifika mål för varje år, i läns-/riks-projektform, vid misstanke om matförgiftning, klagomål och i samband med kontroll om det bedöms som relevant. Provtagning kan också utföras i kartläggande syfte eller som en del av ett projekt.

Lilla Edets kommun har avtal med ett ackrediterat laboratorium (SGS Analytics Sweden AB) som anlitas för samtliga analyser. Uppföljning av laboratoriets ackrediteringar sker i samband med upphandling av laboratorietjänster. Deras anvisningar för provtagning följs. Laboratoriet kontaktas för råd om hur provtagning ska utföras om så behövs. Proverna transporteras till Karlstad/Linköping samma dag i kylväska med laboratoriets transportlösning enligt gällande avtal. Vid behov finns kyl- och frysmöjligheter för kortare förvaring av prover. Analysrapporterna från det anlitate laboratoriet skickas via e-post till miljöenheten.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Efter utförd kontroll kommuniceras alltid kontrollresultatet till verksamhetsutövaren i form av en kontrollrapport. Färdiga Word-mallar används som är kopplade till ärendehanteringssystemet. Kontrollrapport med eventuellt tillhörande kopia av analysrapport från provtagning skickas i pappersformat eller via e-post till verksamhetsutövaren.

Miljöenheten rapporterar årligen, senast den 31 januari till Livsmedelsverket, resultatet från den offentliga kontrollen föregående år. Rapportering sker med hjälp av XML-fil som laddas upp via IMYR, Livsmedelsverkets webbsida för myndighetsrapportering. Inrapporteringen av uppfyllelse av operativa målen rapporteras in via ordinarie myndighetsrapportering.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och sekretessbelagda handlingar.



Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling.

7. Sanktioner - åtgärder bristande efterlevnad av lagstiftningen

Då inspektören konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med verksamhetsutövarens representanter muntligen på plats och skriftligt i en kontrollrapport. Beroende på allvarlighetsgraden och på när anläggningen ska ha sin nästa planerade kontroll kan företagarens åtgärder följas upp vid nästa ordinarie kontroll eller genom en uppföljande kontroll. I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats. Sanktioner som kan bli aktuella är:

- Föreläggande
- Begränsa utsläppande på marknaden
- Begränsa import/export
- Förbjuda utsläppande på marknaden
- Förbjuda import/export
- Beordra att livsmedel återkallas
- Beordra att livsmedel dras tillbaka från marknaden
- Beordra att livsmedel destrueras
- Tillfälligt avbryta driften under lämplig tidsperiod
- Stänga företaget under lämplig tidsperiod
- Stänga delar av företaget under lämplig tidsperiod
- Anmälan för åtal
- Omhändertagande av varor
- Sanktionsavgift



8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Livsmedelsinspektörerna i Lilla Edet och Trollhättan följer löpande upp livsmedelskontrollen genom avstämningar och reviderar kontrollplanen vid behov (nya verksamheter, klagomål, mm). Utvärdering av kontrollen sker i slutet av varje år. Resultatet av utvärderingen ligger till grund för planering av nästkommande år.

8.2 Revisioner

Externa revisioner av kontrollverksamheten utförs av länsstyrelsen.

8.3 Utvärdering

Utvärdering sker i slutet av varje år. Utvärdering sker också av den uppföljning som sker inom kontrollverksamheten. Resultatet av utvärderingen ligger till grund för planering av nästkommande år. Resultatet från interna och externa revisioner är också ett verktyg som verksamheten använder sig av för att utvärdera verksamheten och förbättra rutiner och arbetssätt.

9. Nationell plan för kontrollen i livsmedelskedjan

I Sveriges nationella plan för kontrollen i livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd är organiserad, hur den genomförs och hur den utvecklas. Kontrollplanen finns bland annat på Livsmedelsverkets webbplats: www.livsmedelsverket.se.



Beslut efter ansökan om förhandsbesked för tre enbostadshus på fastigheten Hältorp 1:14

Dnr MB-2023-640

Förslag till beslut

Förhandsbesked för tre enbostadshus ges inte.

Avgiften för beslutet: 9 000 kr.

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringsskarta
- Ansökan, dnr MB-2023-640-1
- Situationsplan, dnr MB-2023-640-2
- Yttranden från Trafikverket, dnr MB-2023-640-8
- Yttranden från miljöenheten angående beteshagar, dnr MB-2023-640-10
- Yttranden från miljöenheten angående jordbruksmark, dnr-2023-640-14
- Yttrande från sakägare på fastigheten Hältorp 1:28, dnr MB 2023-640-15
- Yttrande från sakägare på fastigheten Hältorp 1:2, dnr MB 2023-640-16
- Yttrande från sakägare på fastigheten Hältorp 1:2, dnr MB 2023-640-17
- Denna tjänsteskrivelse, daterad 2023-11-17

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser förhandsbesked för tre enbostadshus på fastigheten Hältorp 1:14. Bostadshusen placeras på rad mellan en ägoväg och betesmark. På varje tomt planeras för ett bostadshus om cirka 75 m² i två våningar.

Marken är idag inte bebyggd och utgör jordbruksmark. Jordbruksmarken ingår i det öppna jordbrukslandskapet kring Gårdaån, men skärmas av från ån av järnväg.

Enligt 2 kap. 2 § plan- och bygglagen (PBL) ska markområden användas för det ändamål som området är mest lämpat för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges för sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. I prövning av förhandsbesked ska miljöbalkens (MB) 3 och 4 kapitel tillämpas. Enligt 3 kap. 4 § MB är brukningsvärd jordbruksmark av nationell betydelse och får endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Bedömningen är att den aktuella delen av fastigheten utgörs av brukningsvärd jordbruksmark. Det är inte ett väsentligt

samhällsintresse att bygga på platsen. Det är inte heller visat att behovet av nya bostäder inte kan placeras på annan mark.

Mark får enligt 2 kap. 4 § PBL endast tas i anspråk för att bebyggas om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet. Byggnation på sökt plats kan inte anses vara från allmän synpunkt god hushållning med mark. Den planerade bebyggelsen riskerar att tränga undan möjligheten för hästarna att vistas i de angränsande beteshagarna. Ur allmän synpunkt bedöms det vara av större vikt att bevara det öppna jordbrukslandskapet vid Gårdaån.

De tre nya bostadshusens placering tar inte hänsyn till bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska och miljömässiga värden, enligt 2 kap. 6 § PBL. Ansökan strider mot platsens tradition att lokalisera byggnader till skogskanten. De föreslagna bostadshusen är tänkta att byggas på den öppna jordbruksmarken och därmed respekteras och tas inte den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag tillvara.

Byggnadsverk ska lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bullerstörningar och risken för olyckor, enligt 2 kap. 6a p. 1 och 5 §§ PBL. Närheten till järnvägen kräver att en bullerutredning och en riskutredning tas fram innan beslut kan tas om ett positivt förhandsbesked.

Beskrivning av ärendet

Ansökan om förhandsbesked för tre enbostadshus har inkommit på fastigheten Hältorp 1:14. Bostadshusen placeras på rad mellan en ägoväg och betesmark. På varje tomt planeras för ett bostadshus om cirka 75 m² i två våningar. I anslutning till vägen placeras parkeringsplatser. Fastigheterna förslås anslutas till gemensam vattentäkt och ansluts till enskilda alternativt en gemensam avloppsanläggning.

Marken är inte bebyggd och utgör idag jordbruksmark. Jordbruksmarken ingår i det öppna jordbrukslandskapet kring Gårdaån, men skärmas av från ån av järnvägen. Nordöst om platsen löper landsvägen. Befintlig bebyggelse i området ligger utmed den östra sidan av vägen, i skog- och bergskanten. Bostadshusen ligger i små grupper om cirka tre hus. Utspritt i landskapet ligger även enskilda gårdar.

Förutsättningar

Fastigheten ligger utanför detaljplanelagt område. Översiktsplanen (ÖP2012) anger generella rekommendationer för hur marken ska användas då det i området som utgörs av en del av kommunens landsbygd där starka konkurrerande intressen inte föreligger. Mindre grupper (tre eller flera) av bostadshus får tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse efter lämplighetsbedömning och utan föregående detaljplaneläggning.

Planeringsunderlag

Bestämmelser & rättigheter: För den intilliggande ägovägen finns servitut som ger rätt att underhålla och bibehålla vägen.

Fastigheten berörs av avtalsservitut för kraftledning (luftledning väster om den aktuella platsen).

På den planerade tomten i öster finns ett avtalsservitut för en avloppsanläggning.

Vattenskyddsområde: Vänersborgsviken och Götaälvs vattentäkter.

Riksintresse: Försvarsmakten, påverkan av väderradar

Transporter: Norge-/Vänerbanan (järnväg)

Buller: från järnväg

Radon: låg risk

Elektromagnetiska fält: ca 40 meter till luftburen elledning

Transporter med farligt gods: ca 115 meter till järnväg

Yttranden från remissinstanser

Utlåtande från miljöenheten: De tilltänkta bostäderna ligger i direkt anslutning till betesmark för häst. Det saknas någon form av barriär (vegetation, höjd eller liknande) i terrängen vilket gör att allergener från häst lätt kan sprida sig till de nya tomterna. Hänsyn bör tas till den etablerade hästverksamheten då det föreligger en risk för framtida klagomål kan medföra negativa konsekvenser för verksamheten. Ur hälsoskyddsperspektiv bedöms placeringen av bostadshusen som olämplig.

Med jordbruksmark avses åkermark och kultiverad betesmark. Kultiverad betesmark är gräsbärande mark som används för bete och som har förbättrats genom röjning, bearbetning med redskap eller sådd med vallväxter samt mark som tidigare varit åker. Jordbruksmark är brukningsvärd om den med hänsyn till läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar är lämpad för jordbruksproduktion. Skiftet är på cirka två hektar och ansluter till annan jordbruksmark. Skiftet och i det sammanhang det ligger gör att ytan kan brukas rationellt. Den östra tomten som är smal och gränsar till ett dike med biotopskydd bedöms vara svåråtkomlig med moderna jordbruksmaskiner.

Trafikverket: Vid nybyggnad är det kommunen som ansvarar för att riktvärdena enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader inte överskrids. Trafikverket bedömer att det finns risk att riktvärdena för trafikbuller enligt förordningen överskrids och därför bör ansökan kompletteras med en bullerutredning.

Järnvägen, Norge-/Vänerbanan är transportled för farligt gods. Enligt länsstyrelsens policy ska risker med farligt gods beaktas för exploatering inom 150 meter från stråk med farligt gods. Det innebär att kommunen bör göra en bedömning av riskerna med hänsyn till farligt gods.

Yttrande från sakägare

Berörda sakägare har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig. Fastighetsägare till Hältorp 1:14, 1:2, 1:17 och 1:28 har bedömts vara berörda.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägarna till Hältorp 1:28 och Hältorp 1:2, som i korthet framfört följande:

- Vår markbädd, med servitut, ligger nedgrävd på den östra tomten. Att uppföra en byggnad intill den är inte lämpligt.
- Ett tvåvåningshus skymmer sikten mot väster och ger insyn i hus och trädgård.
- Ökad bullernivå.
- Skredrisk med tanke på närheten till Gårda ån. ”Enligt vägföreningen är vårt område värst här då vägbankar trycks ihop av leran-kvicklera. Marken rör på sig.” Vår altan sjönk och fönster och dörrar kärvar olika från år till år.
- Vi önskar ingen förtätning i vårt närområde.
- Vid byggnation måste hänsyn tas till våra hästar som betar intill tomterna.

Synpunkterna bemöts delvis under rubriken *Bygglovsenhetens bedömning*.

Kommunicering

Inför beslutet har sökande getts möjlighet att ta del av bedömningen och det som tillförts ärendet av andra. Inga synpunkter har inkommit.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Förutsättningarna för förhandsbesked samt bestämmelser gällande handläggning av förhandsbesked framgår av plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Om ett förhandsbesked är en lämplig åtgärd på en avsedd plats prövas enligt 9 kap. 17 § PBL. Åtgärden prövas mot tillämpliga delar av förutsättningarna för att ge bygglov enligt 9 kap. 31 §.

Avgiften fastställs med stöd av 12 kap. 8 § PBL och i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige.

Bygglovsenhetens bedömning

Bygglovsenhetens bedömning är att tomterna enligt ansökan tar brukningsvärd jordbruksmark i anspråk. Flygbilder över markområdet visar att marken har brukats som åkermark fram till 2020. Under de senaste åren har jordbruksmarken omvandlats till betesmark. Betesmarken är således att betrakta som kultiverad betesmark och är därmed brukningsvärd. Bedömningen gäller även tomten närmast landsvägen i öster, även om miljöenheten menar att brukningsvärdet för den delen är mindre.

På den östra tomten växer idag några ekar. De har inte uppnått en sådan ålder eller storlek att de är skyddsvärda, men det är karaktärsskapande och med tiden ökar deras naturvärde. Mot söder gränsar de tre tomterna till ett dike som bedöms vara biotopskyddat. Det finns således visa naturvärden på platsen.

Intill de tre tomterna ligger hästhagar. Ur hälsoskyddsperspektiv rekommenderas ett visst skyddsavstånd till hästhagar från bostadshus, eftersom djuren är allergena, sprider lukt och drar till sig flugor. I detta fall saknas skyddsavstånd och det finns heller inga element i terrängen som kan ta upp och reducerar allergenerna som sprids via luften. Då de planerade bostadshusen placeras i en lantlig miljö, i vilken hästverksamheten redan är etablerad, anser bygglovsenheten att vid en bedömning om marken är lämplig att ta i anspråk för bostadsändamål måste även hänsyn tas till de konsekvenser hästverksamheten kan få om byggnationen tillåts. Byggnationen är med hänsyn till den pågående hästverksamheten inte lämplig.

Bygglovsenheten menar att ansökan inte är förenligt med 2 kap. 2 § PBL. Att bebygga den aktuella marken är inte en lämplig markanvändning och strider mot hushållsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken som anger att brukningsvärd jordbruksmark endast får bebyggas om det är ett allmänt intresse. Några enstaka hus bedöms inte enligt praxis utgöra ett sådant allmänt intresse som avses. Därtill finns även ett allmänt intresse av att bevara landskapet utmed Gårdaån. Marken bedöms inte heller lämplig att bebygga med hänsyn till den pågående markanvändningen på intilliggande fastigheter (betesmark för häst) med hänsyn till människors hälsa. Risken för framtida klagomål som kan medföra begränsningar för hästverksamheten bedöms vara stor.

Hästarna som bidrar till ett öppet landskap och en levande landsbygd bör ges företräde framför enstaka bostadshus.

Markområdet ligger i ett öppet jordbrukslandskap. Den bördiga marken intill Gårdaån har av tradition brukats som jordbruksmark och bebyggelsen har lokaliserats intill de skogsklädda höjdpartierna i landskapet. Bostadshusen ligger i små grupper om cirka tre hus. Utspritt i landskapet ligger även enskilda gårdar. Att bygga på den aktuella platsen bryter mot platsens bebyggelsetradition. Bygglovsenheten bedömer att placeringen av de tre bostäderna inte tar tillräcklig hänsyn till bebyggelseområdets historiska, kulturhistoriska och miljömässiga värden. Den befintliga bebyggelsens karaktärsdrag avseende hur byggnaderna har placerats i landskapet respekteras inte och tas inte tillvara. Därmed strider ansökan mot 2 kap. 6 § PBL.

Det saknas även handlingar som visar att marken är lämplig att bebygga utifrån möjligheten att förebygga olägenheter för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller från trafik och vilka risker det finns för människors hälsa och säkerhet med hänsyn till järnvägen som transportled för farligt gods.

Avgift

Avgift för handläggningen av ärendet tas ut enligt tabell A7.1 i kommunens bygglovstaxa och uppgår till 9 000 kr.

Ansökan var komplett den 6 september månad 2023. Handläggningstiden har förlängts till 20 veckor vilket ger en handläggningstid på 14 veckor. Det finns därför inte skäl att sätta ner avgiften.

Faktura skickas separat.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas, se bifogad information om *Hur man överklagar*.

Emma Bönnevig
Bygglovshandläggare

Beslutet delges:
Sökanden

Beslutet skickas till:
Trafikverket (för kännedom)



Beslut efter ansökan om förhandsbesked för kyrkogård på fastigheterna Edet 2:79, Edet 2:80 och del av Edet 2:57

Dnr MB-2023-487

Förslag till beslut

Positivt förhandsbesked med villkor ges för utökning av Högtorps kyrkogård.

Villkor:

Förhandsbeskedet gäller för redovisad omfattning, placering och i huvudsak utformning i enlighet med ansökan. Därutöver gäller följande villkor för att bygglov ska kunna ges:

1. Utökningen av kyrkogården får inte ske så att ledningsrätten i markområdets östra del tar skada eller påverkas negativt.
2. Kyrkogården ska utformas och ges en gestaltning som är anpassad till platsens natur och så att betydande visuell olägenhet för de närboende inte uppstår.
3. Utökningen av kyrkogården får inte hindra möjligheten att underhålla bullerplank utmed E 45 från båda sidorna.
4. Säkerhetszonen Högstorpsvägen är minst tre meter från väggkanten Zonen ska vara fri från fysiska hinder i form av fasta oeftergivliga föremål.

Avgiften för beslutet: 9 000 kr.

Handlingar som tillhör beslutet

- Situationsplan och beskrivning, dnr MB 2023-487-40

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringsskarta
- Ansökan, dnr MB- 2023-487-1
- Utlåtande från VA-enheten, dnr MB-2023-487-16
- Yttranden från Länsstyrelsen, dnr MB2023-487-19
- Yttranden från Trafikverket, dnr MB2023-487-23
- Utlåtande från miljöenheten, dnr MB-2023-487-25
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Edet 2:57, dnr MB-2023-487-20
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 11, dnr MB-2023-487-26
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Lammet 11, dnr MB-2023-487-27
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Lammet 11, dnr MB-2023-487-28

- Synpunkter från sakägare på fastigheten Grävlingen 2, dnr MB-2023-487-29
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 12, dnr MB-2023-487-30
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 12, dnr MB-2023-487-31
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 15, dnr MB-2023-487-32
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 18, dnr MB-2023-487-33
- Synpunkter från sakägare på fastigheten Björnen 18, dnr MB-2023-487-34
- Sökandes svar på kommunikering, dnr MB- 2023-487-39
- Projekterings- PM/Geoteknik, Bohusgeo Geoteknik 2023, dnr MB-2023-487-10

Sammanfattning av ärendet

Lilla Edets pastorat ansöker om förhandsbesked för utbyggnad av Högstorps kyrkogård, norr om befintlig kyrkogård mellan E45 och Högstorpsvägen. Syftet är att göra plats för nya gravkvarter för i första hand muslimska gravar. Längre fram finns även en önskan om att kunna anlägga en askgravlund inom området.

Dag- och dräneringsvatten som avleds från en begravningsplats klassas som avloppsvatten vilket gör att utsläpp är en miljöfarlig verksamhet. Vattnet behöver därför renas eller tas om hand så att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Renas eller omhändertas vattnet på rätt sätt bedöms inte begravningsplatsen medföra en betydande miljöpåverkan.

Påverkan från trafiken bedöms inte bli betydande då ökningen bedöms endast ske vid enstaka tillfällen, såsom vid begravingar. Det ökade besöken bedöms ge en minimal påverkan då de sannolikt sker utspjutt över tid.

Den ökade trafiken som kan tillkomma utmed Högstorpsvägen bedöms inte bidra till sådana bullernivåer som gör att den ansökta markanvändningen inte skulle vara lämplig. Att trafikbuller från E45 skulle öka i och med att grönområdet tas i anspråk till kyrkogård bedöms inte vara sannolikt eftersom det befintliga bullerplanket utmed E45 kommer att vara kvar. Därtill kommer enligt ansökan en del av grönområdet vara kvar mot väster och E45.

Ett förhandsbesked ska bland annat pröva om den sökta åtgärden kräver planläggning enligt 4 kap. 2 § plan- och bygglagen. Enligt kommunens översiktsplan (ÖP 2012) ligger markområdet inom ett samhällsområde (R1). Inom tätorten Lilla Edet råder stark efterfrågan på mark och därför ska all ny bebyggelse prövas i detaljplan. Enligt kartan *Intressen och anspråk, Lilla Edet-Ström-Göta* är den pågående markanvändningen tätortsnära skogsmark. Enligt översiktsplanens rekommendation ska anläggningen föregås av detaljplan. Kommunen ska med en detaljplan pröva ett markområdes lämplighet för en anläggning samt reglera utformningen för en åtgärd som kräver bygglov om åtgärden innebär att ett område kan tas i anspråk för ett stadsprojekt och om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Åtgärden bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan, så av den anledningen behöver åtgärden inte föregås av detaljplan.

Att anlägga en begravningsplats inom ett tätbebyggt område, vars funktion har ett samhällsbehov får ses som ett stadsbyggnadsprojekt. Anläggningens storlek och placering, norr om befintlig kyrkogård och i anslutning till kyrkogårdens förrådsbyggnad, gör att omgivningspåverkan och förändringen i bebyggelsemiljön blir begränsad.

Grannar till platsen har framfört synpunkter på att bli eller vara granne med en kyrkogård. Det obehag som en del människor kan känna av att ha utblick från sitt

bostadshus och trädgård över gravar kan minskas genom att ge kyrkogården en genomarbetad gestaltning, en utformning som tar hänsyn till inkomna synpunkter och genom att behålla och komplettera de växter som finns på platsen. Då det redan finns en kyrkogård i området bedöms omgivningspåverkan bli liten. Genom att anlägga kyrkogården kommer grönområdet till nytta för samhället och miljön. Därtill bedöms en välskött kyrkogård bidra till områdets karaktär mer positivt än ett igenväxt grönområde.

Sammanfattningsvis bedöms anläggandet av en kyrkogård på den aktuella grönytan vara lämplig utifrån markområdets beskaffenhet och läge. Därtill är behovet och efterfrågan efter en muslimsk begravningsplats stor då den möjligheten idag saknas helt i kommunen.

Den olägenhet som omgivningen kan uppleva av att befinna sig i närhet av en kyrkogård är inte en sådan betydande olägenhet som avses i 2 kap. 9 § PBL. Positivt förhandsbesked kan därför ges.

Beskrivning av ärendet

Den nya kyrkogården planeras att anläggas mellan E45 och Högtorpsvägen, norr om kyrkans befintliga ekonomibyggnad och söder om Rikets sal. Platsen består idag av ett grönområde på 11 555 m². Den västra delen består av en trädbevuxen ås med spår av tidigare bebyggelse. Den östra delen utgör en gräsyta med enstaka solitära träd.

Pastoratet planerar att utveckla området från söder med en muslimsk begravningsplats omfattande ca 130 gravar. I anslutning till ett befintligt träd skapas en samlingsplats. En parkering anläggs i mitten med anslutning via Högtorpsvägen. Norr om parkeringen finns möjlighet till ytterligare nya gravkvarter. I framtiden kan även en askgravlund anläggas inom platsen.

Förutsättningar

Fastigheten ligger utanför detaljplanelagt område. Översiktsplanen (ÖP2012) anger samhällsområde (R1) vilket innebär att området är avsett att utvecklas eller bevaras i anslutning till Lilla Edet. Inom tätortsnära närområden råder stark efterfrågan på mark. All ny bebyggelse ska därför prövas i detaljplan.

Ansökan är inte förenlig med översiktsplanens rekommendation.

Planeringsunderlag

Vattenskyddsområde: Vänersborgsviken och Göta älv

Riksintresse: Påverkansområde Försvarmakten, väderradar

Riksintresse: Transporten, väg E45

Buller: E45

Transporter med farligt gods: E45

Markförhållandena (från den geotekniska utredningen gjord av Bohusgeo): Nivåskillnaden inom platsen är ca 3 meter. Markens lutning varierar mellan 1:2 och 1:10. Jordlagren utgörs i huvudsak av fast lagrad friktionsjord av grus och sand eller silt. Humusjord förekommer ytligt. Block förekommer i hela jordprofilen. Silten är mycket tjällyftande och starkt flytbenägen. Den övre grundvattennivån bedöms ligga 2 till 4 meter under markytan. Vid kraftigt skyfall bedöms den kunna stiga till strax under

markytan, dock mycket kortvarigt då området är väldränerat. Under torrperioder sjunker grundvattennivån cirka 1 meter.

Släntstabiliteten bedöms under nuvarande förhållande vara tillfredställande och den planerade bebyggelsen bedöms kunna utföras utan att stabiliteten blir otillfredsställande.

Bedömningen är att mindre byggnader kan byggas direkt i mark utan att särskilda geotekniska åtgärder erfordras.

Jordlagren är fast lagrade och släntlutningarna för stabila schakter varierar kraftigt beroende på grundvattennivån. Under grundvattennivån blir ofta en friktionsjord flytbenägen.

Yttranden från remissinstanser

Utlåtande från miljöenheten: Miljöenheten ser positivt på att utöka kyrkogården enligt ansökan. Enheten skickar med följande synpunkter:

- Det är positivt för den biologiska mångfalden om delar av skog på åsen röjs och öppnas upp då den idag är kraftigt igenvuxen.
- Snöbär och druvfläder bör grävas bort från området eftersom de är främmande arter som är starkt invasiva.
- Söder om området växer, parkslide, även det en invasiv art.
- Trädraden med björkar, längs vägen, omfattas av generellt biotopskydd. Träden skulle gynnas av röjning av sly.
- Särskilda föreskrifter gäller för att skydda grund- och ytvatten i området. Det är verksamhetsutövarens ansvar att kontrollera om någon föreskrift aktualiseras vid ett eventuellt anläggande av kyrkogården.
- Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats är att betrakta som avloppsvatten vilket innebär att utsläpp av sådant vatten är en miljöfarlig verksamhet. Avloppsvatten ska omhändertas så att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppkommer. Inrättande av en enskild avloppsanläggning för rening ska anmälas till kommunen.

Utlåtande från vatten- och avloppsenheten: Hänsyn ska tas till kommunens ledningsrätt. Ledningsrätten gäller den östra delen av grönområdet.

Trafikverket: Marken ligger mellan två vägar som Trafikverket är väghållare för, E45 och väg 2030. E45 utgör ett riksintresse och ingår i funktionellt prioriterat vägnät och är utpekad som transportled för farligt gods.

Gravplatsernas avstånd till E45 är tillräckligt. Trafikverket måste ha tillgång till baksidan av bullerplanket. En inhägnad får inte medföra att bullerplanket inte kan underhållas.

Säkerhetszonen längs väg 2030 är minst tre meter från vägkanten och ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta oefftergivliga föremål. Gravstenar och liknade får inte placeras inom säkerhetszonen.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län: Bedömer att träden längs med Högtorpsvägen (väg 2030) utgör en allé och därför omfattas av generellt biotopskydd. Påverkan på träden i allén kräver dispens från länsstyrelsen.

På fastigheten Edet 2:80 finns det lämningar av jordkällare. Äldre kartmaterial antyder att jordkällaren sannolikt har tillkommit mellan 1880-1930. Dateringen gör att jordkällaren har ett begränsat kulturhistoriskt värde och omfattas inte av lagskydd enligt kulturmiljölagen. Lämningen kan dock ha ett lokalhistoriskt värde.

Yttrande från sakägare

Berörda sakägare har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig. Fastighetsägare och hyresgäster till fastigheterna Gråsparven 1 och 2, Björnen 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, och 20, Edet 2:79, 2:57, 2:31, 2:32, 2:80 och 2:86, Grävlingen 2 samt Lammet 1 och 2.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägaren till fastigheterna Edet 2:57, 2:31 och 2:32, (Lilla Edets kommun) som framför att det är viktigt att gravplatserna inte hamnar på VA-ledningarna i områdets östra del. Kommunen planerar ingen flytta av ledningarna. Vid en eventuell försäljning av marken kommer kommunen att ansöka om en cirka 6 meter bredd ledningsrätt.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägaren till fastigheten Björnen 11 som frågar om det är möjligt att förlägga det framtida gravkvarteren till den södra sidan om framtida askgravplats? Om detta inte är möjligt får gärna växtligheten väster om Högtorpsvägen minska insynen till gravplatsen. Är parkeringsmöjligheterna utredda? Finns en risk att Högtorpsvägen kommer att användas vid ceremonier, vilket kan komma att begränsa framkomligheten och boendes möjlighet att tillfälligt parkera utmed vägen. Parkeringsplatsen skulle kunna anläggas på ytan för framtida gravkvarter och med gemensam infart från Rikets sal.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägaren till fastigheten Björnen 18 som befarar att utsikt över gravar skulle minska värdet på fastigheten.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägarna till fastigheten Björnen 15. En av fastighetsägarna ser gärna att ett staket och inte ett elstängsel uppförs runt den nya kyrkogården. Den andra fastighetsägaren vill inte ha en begravningsplats så nära husen och menar att det måste finnas en bättre plats för anläggningen.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägaren till fastigheten Björnen 12 som vill behålla grönområdet mot E45 för att dämpa buller från trafiken.

Synpunkter har inkommit från fastighetsägaren till fastigheten Lammet 2 som skriver att de redan när de flyttade till området hade betänklighet med anledning av att bo intill en kyrkogård. De upplever att jordfästningar medför mycket ökad trafik till området, vilket de menar stör och inskränker. De motsäger sig bestämt att den planerade utökningen anläggs. Vidare skriver de att det inte kan vara meningen att privata bostäder ska vara en del av en gravplats. De befara en värdeminskning av sin fastighet om utökningen kommer tillstånd.

Synpunkterna bemöts under ”Bygglovsenhetens bedömning”.

Kommunicering

Sökande har fått ta del av det som framförts av andra under handläggningen av ärendet. De har valt att ändra sin ansökan samt förtydliga och bemöta några av de synpunkter som har kommit in.

- Situationsplanen har justerats i samråd med VA-enheten. Hänsyn kommer att tas till den befintliga ledningen.
- Alla ska kunna erbjudas en gravplats utifrån sin tro. Lilla Edets pastorat är huvudman för begravningsverksamheten i Lilla Edet.
- Befolkningen i Lilla Edet har utökats med ett stort antal personer som tillhör muslimsk tradition, vilket gjort att efterfrågan på muslimska begravningsplatser har ökat. Enligt traditionen är gravplatsens placering och utformning viktig. Det anläggs därför särskilda gravplatser och ibland särskilda gravområden för detta ändamål.

- Idag finns, i Lilla Edet och i de intilliggande kommunerna en stor brist på muslimska begravningsplatser.
- Den aktuella platsen bedöms lämplig då den ligger i anslutning till den befintliga kyrkogården med ekonomibyggnad och parkeringsplats.
- Den nya delen av kyrkogården är tänkt att utformas som en park med en bibehållen karaktär av naturområde. En stor del av befintlig vegetation behålls. Stigen inom området förbättras för att bli en gångväg genom parkområdet som kan användas av allmänheten.
- Gravkvarteren läggs öster om naturområdet och avgränsas med en ny häck mot villabebyggelsen. Häckens syfte är att skapa en lugn och skyddad miljö på kyrkogården och ett visuellt skydd för de närboende.
- En mindre parkeringsplats kommer att anordnas som komplement till befintlig parkering intill kyrkogårdens ekonomibyggnad.
- Erforderlig rening av vatten från kyrkogården kommer att anordnas i samråd med Lilla Edets kommun.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Förutsättningarna för förhandsbesked samt bestämmelser gällande handläggning av förhandsbesked framgår av plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Om ett förhandsbesked är en lämplig åtgärd på en avsedd plats prövas enligt 9 kap. 17 § PBL. Åtgärden prövas mot tillämpliga delar av förutsättningarna för att ge bygglov enligt 9 kap. 31 §. Ett förhandsbesked som innebär att en åtgärd kan tillåtas ska innehålla de villkor som behövs för att förhandsbeskedet ska vara förenligt med förutsättningar som gäller för den kommande bygglovsprövningen, det framgår av 9 kap. 39 § PBL.

Avgiften fastställs med stöd av 12 kap. 8 § PBL och i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige.

Bygglovsenhetens bedömning

En grav är cirka 1,5 meter djup. På ogrävd gravmark sätts alltid första kistan på cirka 2,2 meters djup (enligt Instruktioner för gravgrävning, Svenska kyrkan, Karlshamns församling) vilket innebär att vatteninträngning inte kan uteslutas utifrån grundvattennivån på den aktuella platsen. Enligt muslimsk sed placeras inte den döde i kista utan sveps in i bomullstyg. I Sverige förekommer dock muslimska kistbegravningar. Hur begravningen kommer ske i detta fall framgår inte av ansökan. Dag- och dräneringsvatten som avleds från en begravningsplats klassas som avloppsvatten vilket gör att utsläpp är en miljöfarlig verksamhet. Vattnet behöver därför renas eller tas om hand så att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Renas eller omhändertas vattnet på rätt sätt bedöms inte begravningsplatsen medföra en betydande miljöpåverkan.

Enligt miljöenhetens yttrande kan anläggandet av begravningsplatsen gynna miljön och den biologiska mångfalden om till exempel igenväxta delar av skogsridån på platsen röjs och invasiva arter såsom snöbär och druvfläder grävs bort.

Utökningen av kyrkogården kommer sannolikt öka trafiken till och i området då fler begravingar kan komma att ske. I samband med begravingar kommer sannolikt de boende och besökare till området uppleva att framkomligheten begränsas och att det blir

svårare att parkera utmed Högstorpsvägen. De boendes parkeringsbehov ska i första hand lösas inom den egna fastigheten. Därutöver finns möjlighet att parkera utmed vägen. En utökad kyrkogård kan bidra till flera besök till enskilda gravar. Vid särskilda högtider, till exempel under allhelgonahelgen, kan antalet besökande bli mer omfattande och trafiken kan förväntas öka och behovet av parkeringsplatser vara större än normalt. Det går inte att utesluta att besöken kommer påverka trafiken och parkeringsmöjligheterna i området. Den ökade efterfrågan på parkering löses delvis genom att en ny parkering anläggs inom den nya kyrkogården, men den är i första hand till för människor med nedsatt rörelseförmåga. I första hand hänvisas besökare till kyrkogården till befintlig kyrkogårdsparkering i anslutning till kyrkogårdens ekonomibyggnad. Trafikförändringarna kommer troligen påverkas trafiken främst under dagtid. Det finns två gång- och cykelbanor med passage över E45 i anslutning till kyrkogården. Därmed finns ett alternativt och mer hållbart färdssätt till platsen. Påverkan från trafiken bedöms inte bli betydande då ökningen bedöms endast ske vid enstaka tillfällen, såsom vid begravningar. Det ökade besöken bedöms ge en minimal påverkan då de sannolikt sker utspritt över tid.

Den ökade trafiken som kan tillkomma utmed Högstorpsvägen bedöms inte bidra till sådana bullernivåer som gör att den ansökta markanvändningen inte skulle vara lämplig. Att trafikbuller från E45 skulle öka i och med att grönområdet tas i anspråk till kyrkogård bedöms inte vara sannolikt eftersom det befintliga bullerplanket utmed E45 kommer att vara kvar. Därtill kommer enligt ansökan en del av grönområdet vara kvar mot väster och E45.

En kyrkogård med parkeringsplats är en bygglovspliktig anläggning enligt 6 kap. 1 § kap. punkt 9 PBF. Ett förhandsbesked ska bland annat pröva om den sökta åtgärden kräver planläggning enligt 4 kap. 2 § plan- och bygglagen. Enligt kommunens översiktsplan (ÖP 2012) ligger markområdet inom ett samhällsområde (R1). Inom tätorten Lilla Edet råder stark efterfrågan på mark och därför ska all ny bebyggelse prövas i detaljplan. Enligt kartan *Intressen och anspråk, Lilla Edet-Ström-Göta* är den pågående markanvändningen tätortsnära skogsmark. Enligt översiktsplanens rekommendation ska anläggningen föregås av detaljplan.

Kommunen ska med en detaljplan pröva ett markområdets lämplighet för en anläggning samt reglera utformningen för en åtgärd som kräver bygglov om åtgärden innebär att ett område kan tas i anspråk för ett stadsprojekt och om åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Att anlägga en begravningsplats inom ett tätbebyggt område, vars funktion har ett samhällsbehov får ses som ett stadsbyggnadsprojekt. Anläggningens storlek och placering, norr om befintlig kyrkogård och i anslutning till kyrkogårdens förrådsbyggnad, gör att omgivningspåverkan och förändringen i bebyggelsemiljön blir begränsad. Grannar till platsen har framfört synpunkter på att bli eller vara granne med en kyrkogård. Det obehag som en del människor kan känna av att ha utblick från sitt bostadshus och trädgård över gravar kan minskas genom att ge kyrkogården en genomarbetad gestaltning, en utformning som tar hänsyn till inkomna synpunkter och genom att behålla och komplettera de växter som finns på platsen. Då det redan finns en kyrkogård i området bedöms omgivningspåverkan bli liten. Genom att anlägga kyrkogården kommer grönområdet till nytta för samhället och miljön. Därtill bedöms en välskött kyrkogård bidra till områdets karaktär mer positivt än ett igenväxt grönområde.

Sammanfattningsvis bedöms anläggandet av en kyrkogård på den aktuella grönytan vara lämplig utifrån markområdets beskaffenhet och läge. Därtill är behovet och

efterfrågan efter en muslimsk begravningsplats stor då den möjligheten idag saknas helt i kommunen.

Den olägenhet som omgivningen kan uppleva av att befinna sig i närhet av en kyrkogård är inte en sådan betydande olägenhet som avses i 2 kap. 9 § PBL. Positivt förhandsbesked kan därför ges.

Avgift

Avgift för handläggningen av ärendet tas ut enligt tabell A7.1 i kommunens bygglovstaxa och uppgår till 9 000 kr.

Ansökan var komplett den 16 oktober 2023 vilket ger en handläggningstid på 8 veckor. Det finns därför inte skäl att sätta ner avgiften.

Faktura skickas separat.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas, se bifogad information om *Hur man överklagar*.

- Förhandsbeskedet innebär inte att åtgärden får påbörjas. Bygglov ska sökas.
- Förhandsbeskedet gäller endast om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft.
- För att bygga på platsen krävs ett avloppstillstånd som söks hos miljöenheten i Lilla Edets kommun i samband med ansökan om bygglov.
- Anslutning till det kommunala vatten- och avloppsnätet anmäls till VA-enheten i Lilla Edets kommun i samband med ansökan om bygglov.
- Åtgärden som medför påverkan på björkallén utmed Högstorpsvägen kräver dispens från Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Emma Bönnestig
Bygglovshandläggare

Beslut skickas till:
Sökanden

Beslut delges:
Fastighetsägarna till Edet 2:57, 2:31 och 2:32, Björnen 11, 12, 15 och 18 samt Lammet 2.

Beslutet meddelas:
Fastighetsägarna till Edet 2:79 Grävlingen 2, Björnen 13, 17, 19 och 20, Lammet 1, Gråsparven 1 samt Edet 2:80.

Beslutet kungörs
Post- och Inrikes Tidningar